

ההפך

הוא פולחן

במה מותר ליהודי לבחור?

גילי חדת בפרשת קמח

וגם מוסר עממי * חסד, חסד, חסד

בלאול -

ליל,

מיום פניא

א. חסד, חסד, חסד

שעריים: הלכה

בשבוע השני אחרי הרצח המזעזע ברחובות הלכה ושככה הראשונה. מעכר לשורת הנאשמים החמומים התגלה הרקע שהצמיח אותם. לא היה בו שום דבר שיכול להצדיק מעשה רצח זה, אולם הוא הסביר הכל.

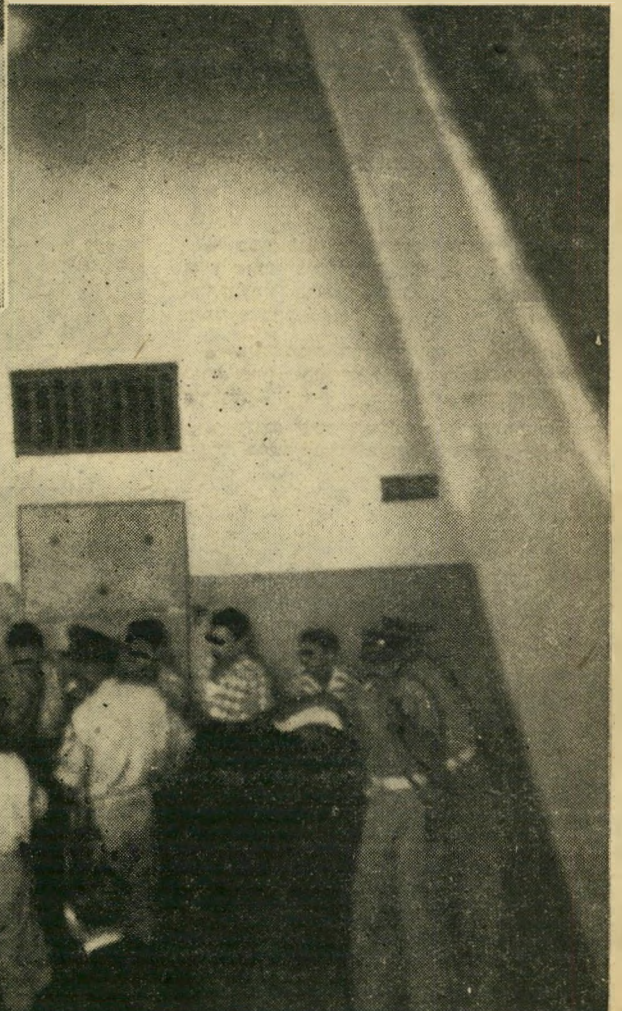
זה קרה בשעריים. זה יכול היה לקרות בכל מקום אחר. פעם זה קרה בספר בראשית. קין והבל היו אחים. אלוהים קיבל את זבחן של הבל. קין ראה זאת וקנא באחיו. הוא קם והרגו. בני־שעריים התהלכו בחוצות רחובות. הם שמעו צחוק ושירה ומחול במועדוני בני שכניהם המטופחים, המחונכים. להם לא היו מיעדונים, לא שירה מאורגנת, לא מחול.

הם הרגישו בכל יום בהבדל העצום של רמת־המחיה. הם לא ידעו מי אשם בכך. הם זקפו אתו על חשבון צבע עורם. והם גדלו תוך הרגשה תת־הכרתית של קנאה.

בימים עברו, שכחו אחיהם המבוגרים הרגשה טפלה זו. הם היו, בחלקם הגדול, מאורגנים, רובם בארגון הצבאי הלאומי. הם יצאו לפעולות. הם היכחו את עצמם. הם הרגישו שמפקדיהם מאמינים להם, סומכים עליהם. הם חשבו את עצמם כחברים מועילים וחשובים בחברה הלאומית.

אולם ימי המחתרת הגיעו לקצם, ואיתם, התוכן לחיי בני־שעריים. לא היתה זאת הרגשה מיוחדת לשעריים בלבד. היא עברה על כל הארץ. על כל הנוער שאחיו שרתו בהגנה, בפלמ"ח, באצ"ל, בלח"י. אולם בני־שעריים הרגישו בכך, אולי, יותר מאחרים. הם היו חמי־מוג. הם היו שואפי־פעולה מטבעם. להם היה דמיון, שאיפה להרפתקה. לו גויסו צעירים אלה לתפקיד לאומי או חברתי כל שהוא, לתפקיד מרתק, מלהיב, הנותן טעם פשוט לחיים, היו בני־שעריים מצטיינים בו. הם יכלו לכבוש שממות, להגן על הגבול. אולם איש לא קרא להם, כשם שאיש לא קרא לשאר הנוער — מלבד תנועות־הנוער הקטנות, שלא היכו שרשים בשעריים.

הם ראו הרפתקות. הם ראו פעולות, מיבצעים, אומץ־לב, העזה. זה לא היה בחוצות שעריים. זה היה מעבר לבד הכסף, בני שעריים הלכו בהתלהבות לקולנוע, לא פסחו אף על סרט אחד של המערב הפרוע, של הגאנגסטרים, של צנחנים ולוחמי־מחתרת. הם ראו דם.

ראשית הדרך -

היתה בסמטאות העקלקל לות של שעריים. זה היה מקרה. זה יכול היה להיות במקום אחר, כי רחובות כאלה מלוכלכים, בלתי־מרוצפים, זרועי שקעים ואבנים, מוכתמים במי שופכי, ישנם במקומות רבים בארץ, בשכונות העוני של כל עיר ועיר בה.

עולים־הקולנוע לא נשאר באולם־הקולנוע. הוא חזר לשעריים, יחד עם הצופים הצעירים. אידיאלים חדשים קמו לעיני הנוער — בשעריים, כמו בכל שאר חלקי הארץ, בו הצטופפו לפני שערי הקולנוע המוני צעירים, שחיפשו מוצא מן החיים האפורים, חסרי־התכלית כביכול, בשכונות־העוני.

הם התהלכו בחולצות המשובצות, כשידיהם עמוק בכיסי מכנסיהם הדאגנריים הצרים, מעשנים ברשלנות זנב־סיגריה בנוסח אלמן לאר. אולם קשה היה להיות גארי קופר בחוצות שעריים, או בקפה חבקי, רחובות. לא היה בכך סיפוק לאורך ימים. בבית היה עוני. אמנם, אמא דאגה לנקיון. אמא גם דאגה לילדים. היא ידעה שמצטבר חומר־נפץ. אולם אמא לא ידעה מה לעשות. איש לא ידע. גם לא האמא הגדולה של הארץ כולה — הממשלה, החברה.

היו נסיונות לקלטם בתנועות־נוער קיימות. הם לא הצליחו. לא היתה שפה משותפת, בין נערי־שעריים לבין המדריכים, שבאו מקיבוצים מסודרים ובתים אמידים, בעלי רצון טוב למכביר, אך ידעיה דלה על הבעיות של נוער מסוג זה. המדריכים לא הבינו את בני־שעריים, כשם שלא הבינו את בני שכונת־התקווה וחיפה התחתית. נשם שהבל לא הבין את קין.

• המדינה הודעוזה מן התוצאה. תוצאה אחת, בולטת, מהדהדת — נף לא יותר אופיינית מאשר אלפי תוצאות קטנות שאפשר היה להחזיק בהם יומיום, בכל פינות הארץ. אולם גם עתה אין המדינה רוצה לראות את כל הבעיה. היא רוצה לשחרר את עצמה בעזרת תרומה למגרש־מישחקים, מיפקד מצלצל, גאום מבריק.

אולם כל זה הוא כאין וכאפס. טיפיות מעטות לא ירח את הצמאון הגדול — את הצמאון לשינוי כללי, להרגשה של שחיון, לחיים של טעם.

— **וסופה** היה השבוע, לפני אשנב הכלא המסורג בבית המשפט המחוזי בתל־אביב. זה לא היה במקרה. דרך זו לא יכלה להביא למקום טוב יותר, וארבעת הצעירים בתמונה, חלק מאחד־עשר הנאשמים ברצח כוונה תחילה, מחוסרי־המקלט נסחפו בזרם חזק מהם. בית־הכלא הוא, אחר הכל, מקלט אחרון.

בשלב זה של התפתחות המדינה, אמר משה, "עוד לא הגענו למצב, בו היינו יכולים להרשות לעצמנו את הלוקסוס הזה. אילו לא היינו מבטלים את עונש המוות לא היינו מגיעים לאסון זה — ולכל האסונות העתידיים לקרות".

סכך של סוריות

בניאדם רבים אחרים לא מצאו כל טעם להתרים נגד ביטול עונש המוות, ביקשו דר' כים מעשיות יותר לתיקון המצב או לפחות להבנת גורמיו. ראש העיר, ברציון הורוביץ, מינה ועדת חקירה, ועוד ביום הלחיתו של רמי נערכה הישיבה הראשונה.

העובדה שהועדה מונתה, לא נבחרה, עוררה התמרמרות חריפה בכל החוגים — החל בי חברי מועצת עיריית רחובות, וכלה ביושבי שעררים. אולם כאשר נודע, סוף סוף, ברבים הרכבה המלא של הוועדה, גדלה ההתמרמרות כפל כפליים. נוסף על משה ברזילי, איש מפא"י, היו בוועדה עוד שניים מבני אותה המפלגה: מיכאל פינסקי, חבר אשד וציפור טוב, וחתימת מגן דוד אדום ופועילה בהפ"ר. על שני החברים הנותרים היו משה גריננה, נציג הצ"ח, מנהל בנק קופת מלווה וחשבוני, ומנהל אליעזר אמורי (לאחדות העבודה), אשר החליף ברגע האחרון את סניה כנולסון. לאחר שהלה סרב להשתתף בוועדת החקירה: כמועמד לתפקיד סגן ראש העיר לא רצה כנולסון לקחת חלק בוועדה, אשר מסקנותיה עלולות להיפסל כתוצאה מאי-הכרת הציבור בה.

המבין יבין

קבלן דב כרמלי, אחד מחברי מועצת העיר (צ"ח), נקט בדיעה קיצונית עוד יור תר: "אינני מכיר בוועדה שהוקמה בלי ידיעת מועצת העירייה. היא איננה מוסמכת לחקור בבעיה כה חשובה. אני עומד לדרוש שוועדת כנסת תדר מירושלים לרחובות, כדי לחקור בדבר. החקירה אינה יכולה להימסר לידי ועדה מקומית, אשר כל מגמתה יותר לשטש את הפרשה מאשר להבהירה. אם למשימים מוסדות מקומיים, אין לאנשים מקור מיים כל זכות לחקור בדבר".

אחד הצעדים בהם דרש כרמלי לנקוט היה החלפת משטרת רחובות. "אנו צריכים שוטרים וקצינים חדשים, אשר לא יפחדו להילחם בביריוני רחובות. יש כאן אנשים אשר נפתחו נגדם עשרות תיקים פליליים — וגסו רוב משום מה. יש אנשים שנידונו לשנה מאסר, יצאו לחופשי תוך שבועיים. המבין יבין".

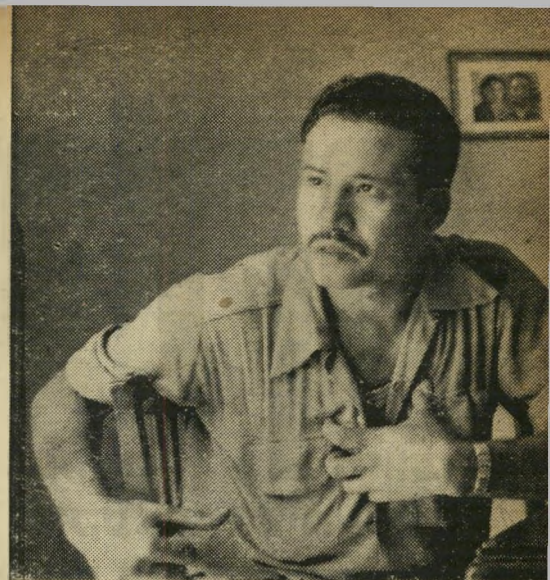
האשמות כבדות

גם בעברה השני של רחובות נערכה ישיבה בתיוועד. היה זה תיוועד של נוער-שעררים. חבריו ערכו תזכיר בן חמישה סעיפים: תיוועד תובע את המוסדות העירוניים ואת המשטרה למשפט ציבורי.

● מבצע יגנוי לראש העיר והעירייה על שלא שיתפו בוועדת החקירה אף נציג תימני אחד, העמידו בראשה את ברזילי, שהוא אנטי תימני מובהק.

● אינו מכיר בחוקיותה של ועדת החקירה, כיוון שהוא לא נבחרה על ידי מועצת העירייה.

● דורש ששר המשטרה יערוך חקירה מיידי בקשר לגורמי כל הפרשה ונסיבותיה.

בו בזמן שמושה ברזילי, חבר עיריית רחובות (מפא"י) ויושבראש ועדת החקירה (משמאל) האשים את המצב הסוציאלי המפגר של בני-שעררים כסיבה אמיתית למקרה הרצח, הטיח נהגיהמונית התוכה, תוועד הנוער שעררים (מימין), את האשמה בפני המוסדות העירוניים והעסקנים המבטיחים יאנים מקיימים.

נאשים מול נאשים

הדבר היה לשיחה בפי כליושבי רחובות. בכל מקום. במונית, על ספל קפה בבית הקפה, בחנות, במשרד. הנושא היה זהה תמיד: רצח רמי רוזנברג. אולם על הנושא המשותף לכל באו תגובות רבות ושונות. הן באו מפי אנשים בני כל השכבות והמעמדות. חוליות העולם הזה עברה מקבוצת תושבים למשנה, מבית, לבית, האוינה, הקרה, רשמה, צילמה.

בחנות קטנה, עמד התנווני, יעקב קושלבין וישח עם הלוקחות. "אין פלא בכך שהנער רים ביצע מעשיהפקר רבים ברחובות. הם היו ילדיהפקר, בנים למשפחות טובות, אך מפגרות, אשר לא היו מסוגלות להשתלט עליהם. הקנאה בחברי תנועות הנוער, הנה גים מתנאים טובים, בערה בהם, עוררה אותם למעשיההגרות. הם פראי-אדם. הייתי שולח אותם למחנה מרוחק ומסוגר".

ליד תחנת-אגד הרחובותית הצטופפו נהגים וסדרנים חבושים כובעים מבריקימצחיות. אחד מהם, מקסים הורקין, בנה הקומה, השריי וי וסוכן-השיעור, אמר: "אני קודם כל לר קאל-פטריוט של רחובות. העיתונות, המאשימה את בריוני שעררים, מרגיזה אותי. נוצר הרושם כי דבר כזה לא היה יכול לקרות בי שום מקום אחר. הוא יכול לקרות — ויקרה — כיוון שאין לנו משטרה. יש כאן בריונים, וכמו שאמר הפיתגם הרוסי, 'הנשק הטוב ביותר נגד הכלב הוא המקל'".

בו ברגע דהר לאורך הרחוב אופנועי, שנע במהירות עצומה, השמיץ אדון אדיר. על המושב ישב צעיר שחרחר, לבוש חולצה משור בצת, בעל כתפיים רחבות להפליא וזרועות שריריות.

"הנה בוס", אמר מקסים. "מי זה בוס?" אחד הנהגים אמר בקול מלא תמ' הון: "מה? לא שמעת על בוס?"

סיפורים שונים, צד משותף

ואכן דמותו של בוס הייתה לא רק ברחובות. שימצו יצא למרחוק. הסיפורים השונים והמשונים שסופרו על מעלליו עברו בכל דרום-הארץ. גם עליו נחלקו הדעות. היו כאלה שסיפרו על טוב ליבו, על ידידותו האמיצה עם צעירים אחרים ועל אדיבותו הדגולה. אחרים סיפרו על בריונותו, התנשנותו עם המשטרה.

לשני סוגי הסיפורים היה רק משותף אחד. איש לא חלק על כוחו האדיר של בוס. מספרים שהוא הוציא בידו האחת מכונת ש"ש שקעה בחול.

"אין איפוא כל פלא בכך שהוא גיבורם הנערץ של כל הנערים", אמר הנהג, "המש" טרה פוחדת ממנו. היא אדישה — ממש כמו כל יושבי רחובות. למשל, אתמול ראיתי כאן, בתחנה, גבר מכה את אשתו מכתי-רצח, ואיש לא התערב — ממש כשם שלא התערבו נערי התנועה המאוחדת בראותם את רמי רוזנברג נדקר".

המשטרה לא פעלה

במקום-הפושע נאספו עדיין קבוצות תושבים, גברים וצעירי-נשים שהנידו בי ראשיהן ופלטו אנחות. גם כאן נשמעו סיר פורים שונים על נסיבות הפשע ועל מבצעי. אולם גם כאן היתה טענה אחת, משותפת לכולם: אסור היה לעיתונות לרמוז כי שני את-עדות היתה אחד מגורמי-הרצח. נימה משר תפת שניה: המשטרה היתה יכולה למנוע את האסון: הרי השוטרים ידעו כי חברי רות ילדים באות מפעם לפעם להתגרות בי

צלם העולם הזה היה היחיד שחדר לאולם-הישיבות של ועדת החקירה העירונית וצלם את חבריה בשעת הישיבה: בתמונה: גריננה, פינסקי, ברזילי, המזכיר אריה יקר וציפורה טוב.

העיריה חוקרת

חברי ועדת הנוער של שעררים עונים לשאלות הכתב הראשי של העולם הזה, עמנואל פרת (שמאל בתמונה). טוענים שמרצו של נוער שעררים אינו מנוצל לטובה.

"העולם הזה" חוקר

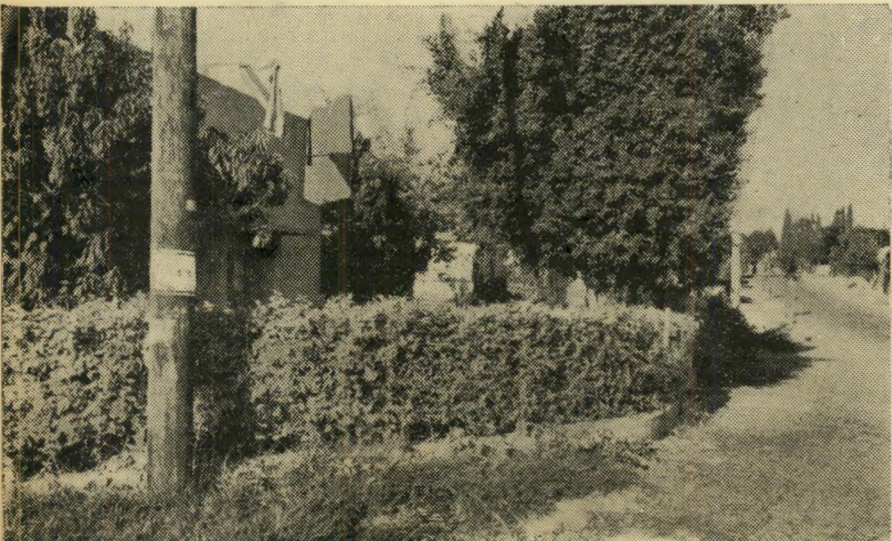
מועדוני-הנוער, ואף על פי כן לא נעשה דבר.

בבית הקטן, המוקף גדר חיה, גוזה יפה, שרר שקט. התריסים היו מוגפים, המראות מכוסות. בניאדם יצאו ובאו בדממה. על הריצפה ישבו גבר צנום, שחרחר ואשה מל-את-גוף. היו אלה משה ובלהה רוזנברג, הוריו של רמי. הם היו רצוצים, המומים מ-כאב. מקורה-הדמעות יבש זה מכבר.

בקול נמוך, נזכר האב קטועות בפרקים קצרים מתולדות-חיו של רמי. הם לא היו שונים מתולדות חיו של כל נער אחר בישי-ראל. רמי סיים את לימודיו בבית-הספר הי-עממי כתלמיד מצטיין, עבר לבית הספר הי-מקצועי של אורט, כדי להשתלב במכאניקה עדינה. לא היו לו כל דיעות פוליטיות עצי-מאיות. הוא הלך בעקבות חבריו, שהצטרפו אל התנועה המאוחדת.

בערב הגורלי היו משה ובלהה אצל ידידים ברחובות. כאשר שבו הביתה, מצאו קבוצת נערים מחכה להם ליד הבית. הנערים העלימו מהם את מותו של רמי, סיפרו רק שהוא הור-כה קשות, הועבר לבית-החולים קפול. הם מיהרו לבית-החולים, ורק שם נודע להם כי בנם איננו עוד בחיים.

חטא גדול היה שביטלנו את עונש-המוות

ליד גדר זו, על הקוצים לרגלי העמוד, נפל רמי רוזנברג. השכנים טוענים שמשך חודשים באו חברות-נוער להפריע לחברי התנועה המאוחדת במועדונם, הנראה בתמונה עם הדגלים הענודים בשחור.

מקום הרצח

שתי אחיותיו של אחד הנאשמים מספרות כי אחיהם היה ילד ככל הילדים האחרים, אינן רוצות לדבר על מה שקרה בקשר לרצח.

האחיות

אמו של נאשם אחר מאשימה את "החינוך האירופי". הכוונה לסרטים שהשפיעו על הבנים. "מקודם לא ידענו תופעות כאלה", קראה.

האמא

גבור הנוער

במקרה שלא יקבל הוועד תשובה על דרישותיו, יפנה אל הקונגרס הספרדי הבינלאומי.

את האשמות הכבדות ביותר הטיח הוועד נגד חוסר פעילותה של המשטרה: "לו היתה המשטרה פועלת קודם ומנהלת פיקוח יעיל, לא היה הדבר קורה. כבר פעמים מספר, כאשר פנינו למשטרת רחובות וביקשנו למנוע קסטות, קיבלנו תשובה ברורה: לא גבוא עד שלא יישפך דם!"

אשמות כבדות לא פחות הטילו אנשי שיעריים על העיתונות: "אנחנו רואים כי העיתונות ציינה שהפרשה היתה בגדר התנגדות עיתית, לא מקרה פשע סתם." אמר יהודה מדהלה, אחד מחברי הוועד: "בכל העיתונים כתבו על בריוני שיעריים, כאילו היה הפשע הדבר האופייני ביותר בשכונתנו. זה היה יכול לקרות בכל מקום בארץ. למעשה אין אצלנו כל עולם תחתון: לא שוק שחור, לא זנות, לא רוצחים. אנו הראשונים שדורשים שהאשמים יבואו על עונשם. העובדה שבוסטי, אשר העתונות הגדירה אותו כמלך בלתי מוכתר של שיעריים, הביא את רוב הילדים למשטרה. מעידה על כך כמאה עדים. אבל לא נניח להפוך את כל בני שיעריים לשיעריים לעזאזל, בגלל מעשה סירוף אחד!"

חבר אחר בוועד גוער בשיעריים, יצחק שמ"ח, התמרמר על כי אין מנצלים את המרץ והכשרונות, בהם מחונן הנוער התימני. "כל המרץ הרב הזה מכווץ לריק, ואין פלא בכך שהיה, אשר יכלה לבנות, הורסת ומשמירה. עלינו לארגן נוער זה ולתת תוכן לחייו. עלינו לתת לו חינוך הוגן, במקום הסרטים היאמריקאיים הזולים, המשמשים לו מורה דרך אל הפשע. אין זה מספיק להקציב מגרש

בוסטי בוסטנאי הוא דמות רחובותית, אלילם של בני שיעריים. הוא שמסר את החשוד ברצח לידי המשטרה. אמר אחד ממעריציו: "בחור כזה יכול להביא תועלת למדינה, לו ניצלוהו בכיוון הנכון!"

למשחקים. בראש וראשונה אנו זקוקים למדריכים, אשר יאספו את הנוער סביבם ויכוונו אותו לאפיק הנכון."

הסתערו כללית

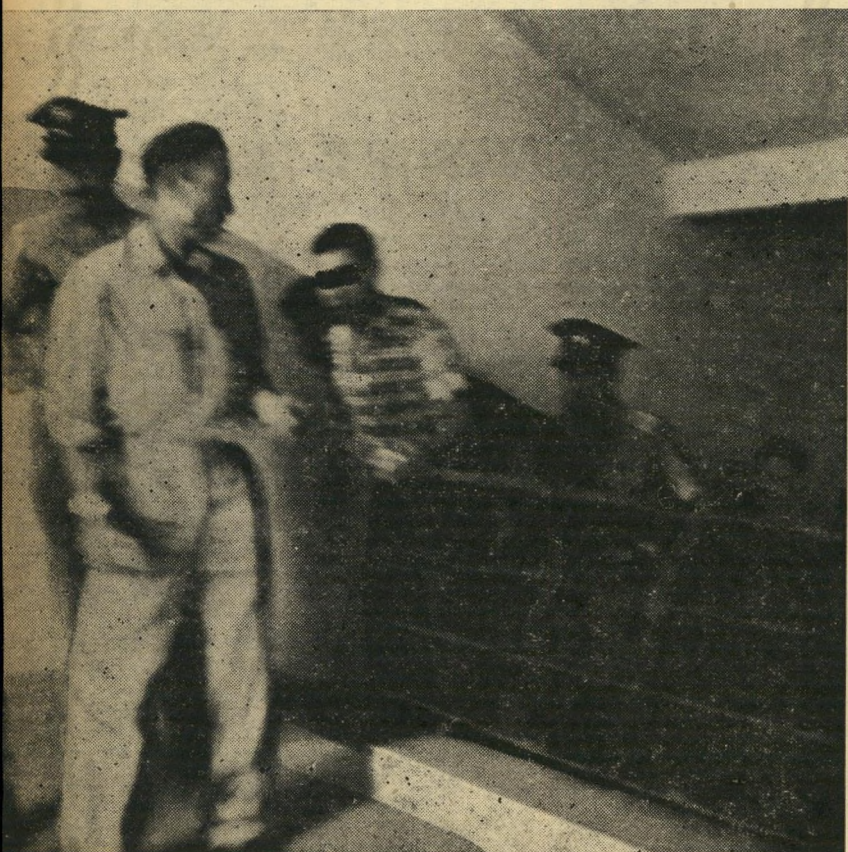
תנועות הנוער הבינו זאת היטב. כבר בפגנה שנערכה מול בניין המשטרה, לאחר הלהיט של רמי רוזנברג (העולם הזה 888) כבר אמר הנוער את המלה הראשונה שלו: "באם אין משטרה — נחסל בריונות בכור חנו!" רפי, מדריך הנוער העובד ברחובות, פירש את הדברים ביתר-רחבה. "התכוונו לא דווקא לכוח פיסי, אשר גם בו לא נהסס להשתמש כדי להגן על עצמנו. כוונתנו היתה לכוח אחר. כוח ההסברה — כוח שימשוך את הנוער, יצרף אותו לפעולות מאורגנות."

רפי הוכיח את השקפותיו במעשים: השבוע הוקם בשיעריים הסניף הראשון של תנועת הנוער העובד. המדריכים עוברים מבית לבית, משוחחים עם הילדים, מזמינים אותם להצטרף לתנועה.

תנועת הנוער העובד לא היתה היחידה שהסתערה על שיעריים. גם תנועת ביתר הבינה את הצורך בפעולה דחופה, וכיום שבת, בשבוע שעבר, התכנסה במגרש בית-ספר מיריה. קראה לנוער שיעריים להצטרף אליה.

בני שיעריים התאוששו. עד כה זכתה שכר גם לביקורי עסקני מפלגות מחליקי לשון, שבאו לקצור קולות לקראת הבחירות. עתה הופיעו לעיניהם צעירים נחושי-החלטה, בעלי מטרה משותפת: חיסול עוובת-הנוער, חינוכו לאזרחות מועילה. היה זה מבצע גדול יותר וטוב יותר מכל מבצעי הוועדים והוועדות גם יחד.

הנאשמים

כשהובאו לבית-המשפט המחוזי ארבעה מבין אחד-עשר הנאשמים, שעה שעורך דינם ניסה לשחררם בערבות (ראה במדינה) הם נראו שקטים. משפחותיהם ניצלו את ההזדמנות להתראות אתם.

העם מבט אל השמים

„בתקופה של אי-בטחון... כשהמצב הפוליטי נראה כחסר-מוצא... פגות העיניים אל השמיים, ותופעות מופלאות, המבשרות נחמה או סכנה, מופיעות מגבוה...“

כך הסביר בשבוע שעבר הפסיכולוג ה' שוייצי בעל השם העולמי, ס. ג. יונג, את מגפת הצלחות המעופפות המסעירות זה שבר עיניים את כל צרפת ושווייץ. הן נראו בכל רח' בי צרפת, פעם בצורת סיגארים ופעם בצורת עגולים. אנשים מן המאדים שוחחו עם הצר' פתים, הסתובבו בחוצות.

עד השבוע היתה ישראל מקופחת. היה נר' אה כאילו בני ישראל מחוסנים מן ההפרעות הפסיכולוגיות, אינם חוששים מפני ההרס ה' מימני של העתיד. אפשר היה אפילו להכריז כי הישראלים כה רגילים לסכנות, כה בטו' חים כי ברגע המכריע יבוא הנס המציל, עד ששוב אינם זקוקים לנחמות מופלאות מן ה' שמיים.

השבוע נתברר שהיתה זאת טעות. מגפת הצלחות המעופפות הגיעה לישראל (ראה להלן). גם מבחינה פסיכולוגית אין ישראל אי בודה, אלא חלק מעולם אחד, ההולך וקטן מיום ליום, כדור בודד ביקום מול מליארדים של שמשות ועולמות. היה זה קצת מגוחך כי בשעה זו עוד היו העתונים מלאים בדיעות על ויכוחים קטנים, קטנות עלובות, תקריות על הגבול, התנצחות מפלגות. בעוד שמוח האדם כבר הגיע אל המאדים, נשאר לבו מוג' בל כמבט עיניו.

מדיניות שמחה מופרזת

„ישראל הפילה את אייונהאר בפח!“ הכ' ריו השבוע בגאווה פקיד בכיר של משרד' החוץ הישראלי, „זו הפעם הראשונה שאילצנו

אל שר'החץ האמריקאי, פוסטר דאלס, השו' הה בפאריס, תבע ממנו להראות יסטה פרו' ישראלית עוד השבוע — בשבוע האחרון לפני הבחירות. דאלס מיהר אל שר'החץ הבריטי, אנתוני אידן, ביקש ממנו לשכנע את המצ' רים לפרסם הכרזה, שתרגיע את ישראל בכל הגוצ' להסכם הסואץ. אידן הסכים, ושני שרי' החץ העבירו מיד הוראות מתאימות לנצי' גיהם בקהיר.

האנגלים לא הצליחו לשכנע את ממשלת גמאל עבר אל-נאסר: הסכם הסואץ כבר נחתם, והמצרים חשבו כי עתה יהיה המערב זקוק להם, לא להיפך. לעומת זאת היה בידי השגריר האמריקאי בקהיר, ג'פרסון קאסרי, קלף פוליטי חזק: המשא ומתן בין מצרים וארצות-הברית על הענקת סיוע כלכלי וצבאי טרם החל. האמריקאים עדיין לא הבטיחו דבר.

חופשה במצרים. הדיפלומטים הא' מריקאים ניצלו את הקלף בזריזות: עוד בי' טרם חלפו 48 שעות מומן הוראתו של ניק' סון, נקרא מיופה-הכוח האמריקאי בישראל, פרנסיס ראסל, לצאת לחופשה במצרים. היה ברור כי הוא נקרא לשם כדי לשמש מומחה לענייני ישראל, להסביר לקאפרי מה בדיוק רוצה ממשלת ישראל, לחתת את דעתו אם ה' הודעה, אשר יצליחו האמריקאים לסחוט מן המצרים, תספק אותה.

ראסל הכיר בחשיבות-התפקיד, ארוז את מז' ודלותיו בחיפזון, שמע מפי דיפלומט ישראלי מה, בעצם, היתה ישראל רוצה לשמוע מפי המצרים. השמועה על השיחה חלפה כבוק בי' רחבי משרד החוץ, ורוב הפקידים התמוגגו מחדוות-נצחון.

אחד המעטים שלא התמוגגו היה דיפלומט ישראלי, שהעיר בחיך: „בין אם יצליחו הא' מריקאים ובין אם לא, ברור שהרפובליקאים ימשיכו בינתיים לשבת בבית הלבן. הם עלו' לים להתנקס בנו קשות על שגרמנו להם צרות כאלה שבוע לפני הבחירות.“

קורנו צ'ארלו ברוסטר ועתונאים תוצאה של חלום נעים

הגבול הצהרות והשערות

השבוע נאספו למעלה מעשרים נציגי' עתונות במלכן הקטן, אכול-הפגנים אשר בי' קרבת שער-מנדלבוים. היו שם עתונאים ירו' שלמים בתוספת תגבורת תלאביבית חדשה. הם לא באו לשם אך ורק כדי להפגש עם יושב-הראש החדש של חזרת שבת-ההנשק גם הישראלית ירדנית. הם נזקקו אל הגבול גם בגלל ידיעה קטנה שהופיעה בעתון יומי י' ראלי, בישרה כי הפעם תהיה מסיבת-העתונ' אים מעורבת: העתונאים הישראליים יזכו להיפגש עם חבריהם למקצוע מעבר למתרס. אולם בבואם לבנוי-האבן בן הקומותיים, המעוטר בדגל התכול-לבן של האו"ם, מצאו הישראלים רר את קולונל צ'ארלו ברוסטר. אף עתונאי ערבי לא נראה לעין. הידיעה ש' הופיעה בעתון הישראלי היתה, כנראה, רק תוצאה של חלום נעים.

תשובה ברורה ודיפלומטית. יושב הראש החדש של חזרת שבת-ההנשק, העלה על פניו את חיובו הטיפוסי הקליל, פתח לדבר. אולם הוא לא חשש מעל כל גילויים מרעישים. העובדה העיקרית — שובתה של ישראל לחזרת שבת-ההנשק לאחר סילוקו

את ארצות-הברית להתחשב בבעיותינו בכל הציגות. יתר על כן, באמצעות האמריקאים השפענו גם על הבריטים.“

כל זה היה נכון, אולם הגאווה של פקיד משרד-החוץ לא היתה במקומה: שינוי עמדתו של אייונהאר כלפי ישראל לא היה פרי מאמ' צים גאוינים של הדיפלומטיה הישראלית. הוא נבע ממצבה החמור של מפלגת אייונהאר — המפלגה הרפובליקאית.

בחודשים האחרונים היו הרפובליקאים בי' ארצות-הברית נתונים להתקפות כבדות מצד יריביהם הדמוקרטים, שנניצלו כל עובדה כדי להשיגם (ראה בעולם). מובן מאליו כי ה' דמוקרטים נאחזו גם בבעיית-ישראל, יצאו בגלוי נגד חימוש מדינות-ערב, הביעו את תמי' כחם בישראל, רכשו את לב הציבור היהודי באמריקה, הצליחו — בעזרת ההסתדרות ה' ציונית — ליצור את הרושם כי הרפובליק' אים הינם לא רק ריאקציונרים, אלא גם אנ' טישים.

פעולת בוק. התעמולה הדמוקרטית הסי' לה מחד על אייונהאר: „היה ברור לו כי מצב מפלגתו בבחירות יהיה ככל רע, אם יאבדו לה הקולות היהודיים. לא היתה לו ברירה אלא לנקוט בפעולה מידית.“

הפעולה היתה מהירה ביותר, אייונהאר התקשר עם סגנו, ניקסון. ניקסון הריץ מברק

התפוצצות המתקרבת לכותרות העיתונים: חילוקי-דעות חמורים פרצו בין ממשלת ישראל וחברת קינור פרייזר. רקע המחלוקת הנוגעת לעיסקות ענק עדיין שמור בסוד, אך ידוע שהוא נמצא בתורכיה, אחד משווקי הייצוא העיקריים של קינור פרייזר.

כמעט ברור כי ראש-הממשלה הבא, לאחר הבחירות יהיה משה שרת, אף על פי שבי' ג'י. יעמוד דשמית בראש רשימת-מפא"י. הסיבה: דבריו האחרונים של בי' ג'י. עוררו רוגז רב בחוגי התנועה הקיבוצית של מפא"י, גרמו לכך שמנגנון המפלגה לא הסכים לתת לו יד חופשית בנאומי' הבחירות.

צפה לסכסוך חמור בין שותפי הקואליציה הממשלתית. אם תפורסם רשמית הידיעה כי סולל-בונה מונתה לסוכן כללי של חברת השיל' מיס. שיחות חשאיות בעניין זה נסתיימו בימים אלה בין שר'הוצר ואנשי סולל-בונה, לאחר שאשכול כבר השיג את הסכמת אנשי-השילומים, בעת ביקורו בשווייץ.

שגרירות ברית-המועצות לא תמחה על כך שישראל אס' רה את כניסת המשלחת הסובייטית לקונגרס מק"י. למעשה רוגזים נציגי ברית-המועצות על אנשי-מק"י, שהעליבו, לדעתם, את ברית-המועצות, על ידי כך שלא ביקשו ממשרד-החוץ אישור מוקדם להזמנת המשלחת.

נוהל העבודה בנציגויות ישראל בחוץ-לארץ יוסדר סופית, לאחר שישלימו פקידים בכירים של משרד-החוץ הישראלי את ניסוח תקנון שירות-החוץ. בין סעיפי-התקנון: קבלת רשות-נישואין לנתינים בארץ-השירות, דין חשבון על כל רכוש, שנרכש בתקופת השירות בחוץ-לארץ ועוד.

ייתכן מאד כי התביעה המשפטית של תת-שר-הסער, הרב ישראל שלמה רוזנברג, נגד „ידיעות אחרונות“ תבוטל: עורכי-דינו של רוזנברג גילו כי בידי העתון כמה וכמה עובדות, אשר פירסמו בבית-המשפט אינו עשוי להביא לתת שר'הסעד תועלת — אפילו אם יזכה בדיון.

מזכיר פועלי חיפה, יוסף אלמוגי יתפטר, אם ינוף בו הוועד הפועל של ההסתדרות בפומבי על הכרזותיו האחרונות בקשר להסתדרות. בין השאר הכריז אלמוגי בכנס פעילי האיגוד המקצועי כי ההסתדרות מתחשבת פחות מדי באינטרסים של הפועל, אינה שמה לב לדרישותיו.

העתון היומי „למרחב“, בטאון אחדות-העבודה, יופיע ב-1 לינואר, ואילו מנגנון המרכזי יתחיל לפעול כבר בראשית נובמבר. בראש המנגנון המקצועי יעמוד מאיר בן-גור, מי שהיה חבר-מערכת על המשמר.

האיחוד הסופי בין מק"י ופיעת השמאל יתעכב, אם תוסיף מק"י לעמוד על כך שכל אחד מאנשי הסייעה יתקבל באורח אישי, תעמוד בסירובה לקבל כמה מאישי טיעת השמאל, אשר תקפו את מק"י באופן חריף מדי. האיש המרכזי אותו מסרבת מק"י לקבל: ח"כ אדולף ברמן.

תחומי הפעילות הציבורית המותרת לשופטים יובהרו בקרוב במכתב שיישלח אל כל שופט על-ידי ממלא-מקום נשיא בית-הדין העליון. טיבת משלוח המכתב: התגברות הפעילות הציבורית של השופטים, המתנהלת לעתים אף על במות מפלגתיות למחצה.

נציבות שירות-המדינה תוסיף לפקח גם על פעולות מנג' נון החברות הלאומיות, כגון אל-על ומקורות, לאחר שבועדה ממשלתית כבר נתקבלה החלטה להשוות את משכורתם של עובדי חברות אלו למשכורת עובדי-המדינה.

ייתכן כי אחד מצעדי מפא"י לקראת הבחירות יהיה ה' לת פיקוח הדרגתי על המחירים. מטרת הפיקוח: הוזלה מלאכותית של מחירי מצרכים חיוניים ערב-הבחירות.

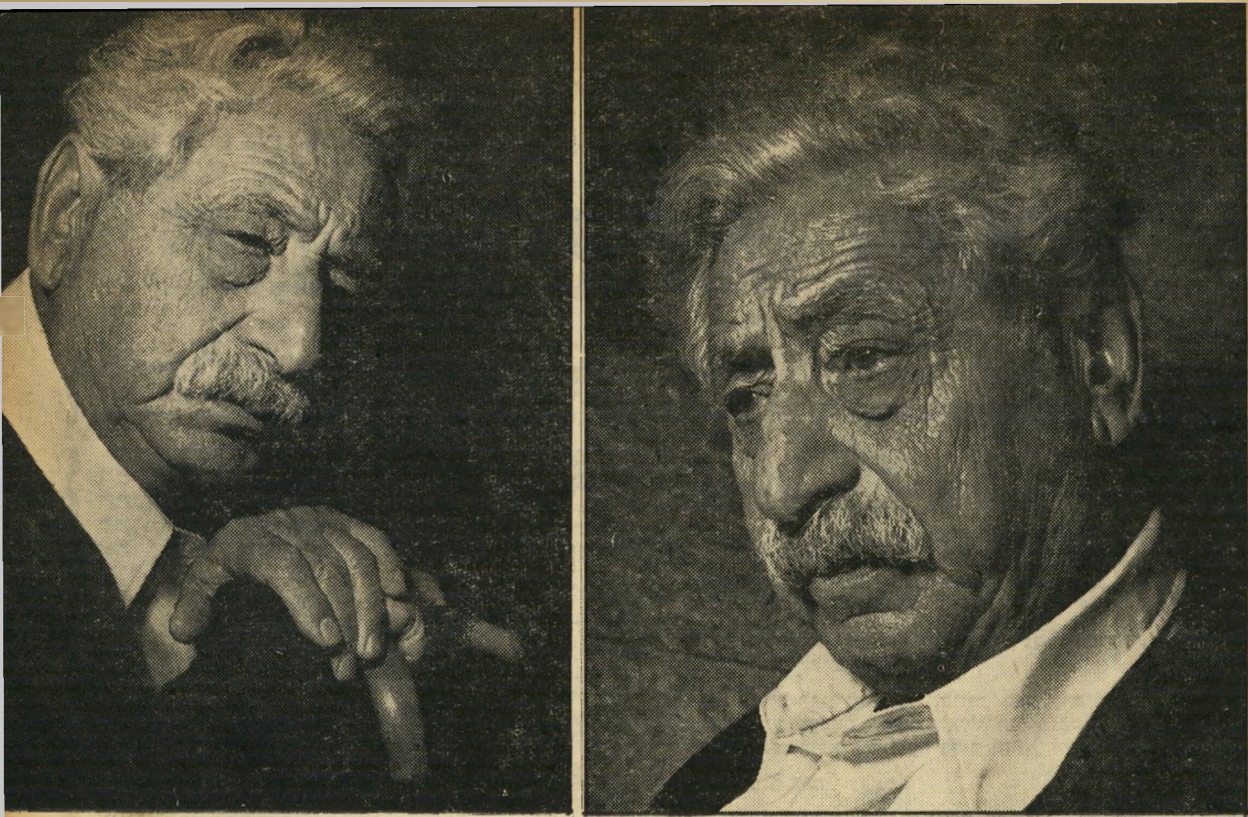
סוג התישבות חדש יקום בישראל, אם יקבלו המוסדות ההתיש' בותיים את ההצעה להפעיל בריכוזי-העולים קולקטיבים משקיים, שיישובו בקרבת הערים והמושבות. המתישבים יחיו חיי קיבוץ, אך יעבדו בעיר. הם יכניסו את רוחיהם לקופה משותפת, יעסקו בחקלאות רק בבחינת משק עזר.

לא מן הנמנע כי אינגריד ברגמן תופיע בישראל בדצמבר, או במרס. ברגמן מוכנה להופיע בישראל עם באלט רמברנד הלונדוני, בהצגת ז'אן ד'ארק, אך העניין עדיין נתקל בקושיים של הסדר-מסבע.

מחסור חמור במכונות חקלאיות יורגש בארץ בעונה הבאה. המוסדות התעלמו מגידול היישוב החקלאי, לא דאגו להביא לארץ מכונות בכמות הדרושה, יעשו עתה מאמצים להשיג מכונות חקלאיות מגרמניה, במסגרת-השילומים.

אם אתה מתעתד להיות שחקן, יש לך סיכויים למצוא מקום השתלמות בבית ספר דרמטי, משותף לכל התיאטרונים בארץ. אם יגיעו התיאטר' רוויס להסכם בעניין זה, יזמן אחד ממנהלי האקדמיה הדרמטית הממלכתית בלונדון כיועץ ליד הנהלת בית-הספר.

סרט ישראלי מסוג חדש יוסרט בקרוב על-ידי מפיקים, שעלו לא מכבר מעיראק, הינם בעלי שם ונתק בעולם-הסרטים העיראקי. הסרט יהיה הסרט הישראלי המזרחי הראשון, ישקף את הווי היהודים בארצות-ערב. הכוכבת הראשית: שושנה דמארי. כן יופיעו בסרט שי אופיר וסעדיה דמארי.

שדום אש בשעת הראיון

„לא אתן לשום אדם לאמר לי מה לכתוב“

תל-אביב, בראש-השנה (העולם הזה-887) וה' עלבון בבית-הכנסת הירושלמי בשמחת-תורה פתחו בו שוב את כל הפצעים הישנים.

„רק הנוצרים כתבו...“ השבוע קיבל הסופר הקשיש את העורך הראשי של העולם הזה לראיון אישי, הסכים להצטלם על-ידי צלמו הראשי. מסר העורך:

„ליד דלת החדר בקומה השניה של מלון המלך דוד, ירושלים, המתין לנו גבר לבוש חולצה לבנה, מכנסים אפורים, מעיל כחול, נשען על מקל-טיולים אירופי. מבטי ננעץ מיד בפניו. מימי לא ראיתי כמותם. הם היו כירו את פניהם הרוחניים של שני בני דורו הגדולים, אלברט איינשטיין ואלברט שווייצר. אולם אש, בעל הפנים השחומים העטורים שערות לבנות, יפה משניהם.

יצאנו למרפסת הגדולה. מולנו, קרובה עד שנדמה כי אפשר לנגוע בה, חומת העיר ה' עתיקה. כאן אירע הסיפור האנושי הגדול אותו סיפר אש בהאיט מנצרת. אי-אפשר היה שלא לפתוח בשיחה בהזכרת ספר זה.

אולם אש, המתקשה קצת בשימיה, לא רצה לדבר על נושא זה כלל. הוא הסתגר בחוכו כקיפוד, כדרך אדם שאינו רוצה לנגוע באבר פצוע בגופו. „כבר אמרתי את הכל מה שהיה לי לומר על זה“, הפליט, כמעט ברוגז.

אך כשכבר נגע בפצע, באו המלים ברגש רב, בתוקף מפתיע מפיו של אדם כה קשיש. „עד שבא קלאוזנר שתקו היהודים. הם לא עסקו בחקירה המדעית של פרשת ישו. רק הנוצרים כתבו. קלאוזנר הוא שהעלה את המדע היהודי בפעם הראשונה על המפה. אמרן היהודי היה מוגבל. אם רצה לדבר בכלל על ישו, היה צריך להיטבל.“

צילצול טלפוני הפסיק את הסופר. תחילה לא שמע אותו אש. כשהערגו את תשומת לבו, קם בכבודו, נכנס לחדר, שוחח עם גברת מגנס, אשתו של הנגיד המנוח של ה' אוניברסיטה, שהיה אחד מידידיו הגדולים. צילצולי הטלפון התחדשו כל כמה דקות, עד שאש נואש מלענות בעצמו, שלח במקומו את הצלם ואותו.

„הייתי רשאי לתאר...“ במפתיע, חזר הקשיש אחרי השיחה והמשיך ישר במקום שהפסיק, בגלותו בזה עירנות נפשית שקשה היה לצפות לה אצל איש שקוע בעולמות רחוקים. „אנחנו רוצים להישאר יהודים, אבל לא לכתוב לפי שולחן-ערוך. יש לנו שולחן ערוך קשלונו.“

העלבון האישי היחד מתוך דבריו. „אם שאגאל מצייר את הצליבה, הוא קורא לזה סטודיה בירוק והכל מתפזלים. אם מיישו יגיד לו משהו, הוא ישלח אותו לעזאזל. יעקב אפשטיין, הפסל הגדול ביותר, חושב את עצמו ליהודי טוב, והוא באמת יהודי טוב. אך פסליו מקשטים את הכנסיות במ' קומות הבולטים ביותר של לונדון, וכל היהודים נאים על כך. אחרי יבואו סופרים עב' ריים ויעבדו תקופה זו. בשבילי לא קיימות

כבמשיחם. אולם רבים מאד קראו בענין חדש את תולדות הנוצרי הראשון, גילו בו את הקחים היהודיים הטיפוסיים, העריכו את דמותו המוסרית והאנושית.

יוסף קלאוזנר, הפרופסור הקטן והעדין שהפך אלילם של החוגים הלאומנים הקיצוניים ביותר, כבש לו שם בעולם המדע הביני לאומי כשהפריד בין ישו, היהודי המאמין, ובין שאול התרסי, התועמלן הגדול שניתק את הקשר עם היהדות והביא את הנצרות לגויים.

יהודי שומר מצוות. שלום אש לא הושפע במישרין על-ידי רוח ישראלית חדשה זו. אף שביקר לראשונה בארץ-ישראל בשנת 1907, חזר וביקר בה כמה פעמים מאז, לא השתקע בה מעולם, חי את חייו במולדתו הפולנית, היגר אחר-כך לארצות-הברית, חזר לפולין, השתקע בצרפת, חזר לאמריקה והפך אזרח ארצות הברית שנה לפני הופעת האיש מנצרת, שנתקבל בהתלהבות על-ידי העתונות האמריקאית הלא-יהודית. אולם גם בלי קשר ישיר עם ישראל, היה קיים קשר-גומלין בין ההתפתחות הרוחנית האישית של אש ובין ההתפתחות הרוחנית של הארץ.

אש, בנו של סוחר-רבמות ובעל-פונדק ושל בת-רבנים, נשאר עד היום יהודי אדוק, מאמין כי דרכו אינה סותרת כלל את מצוות דתו. אחרי שהספר האיש מנצרת הופיע בשנה ה' אחרונה בעברית, הופיע בבואו ארצה, כש' נוכח לדעת כי שנאת החוגים הדתיים אליו נשארה במלוא עוצמתה. העלבון בבית-הכנסת

תו של ישו היא אכזבה איומה לתלמידיו — וגם לקורא הספר.

ישו חי ומת כיהודי שומר-מצוות. תלמידיו המשיכו לראות את עצמם חלק של העדה היהודית. נרמו, אך לא נאמר בפרוש בספר: הפרוד בא רק אחר-כך, בדרך הבא.

מישור עד פאולוס. הספר ויעוצ את ה' יהודים שגדלו בפזורה. הם ידעו כי התקרבות לנצרות היא בגידה, כי אדם המקבל את דת ישו חדל להיות יהודי. מאז ימי עזרא ונחמיה, כשהיהדות הפכה לעדה דתית בינלאומית ש' מרכזה בבבל, ואחר-כך באלכסנדריה המצ' רית, לא יכול היה להיות ישראלי בעל דת אחרת.

לכן הקימו גדולי היהדות סייג אחרי סייג מסביב לתורה, התנגדו בחימה שפוכה לכל נסיון של רפורמה דתית, לכל שינוי התפיסה ההיסטורית, שראתה בישו את הכופר הגדול, מייסד כת הבוגדים, האיש אשר בשמו ולמען תורתו רצחו ועינו דורות של נושאי-צלב ותלמידי-האינקוויזיציה את בני העדה. רק בדור האחרון החלה תזוזה שקטה, כמעט בלתי-מורגשת. בארץ-ישראל נולדה הכרה לאומית חדשה. היא לא היתה מעולם אנטי-דתית, אולם בלי משים באה הלאומיות במקום הדת כמלש המדבק את החברה הישראלי. בני הארץ יכלו להיות סובלניים יותר מאבותיהם בפזורה, ורבים מהם השתמשו באפשרות זו.

רק מעטים מאד מבני הארץ הגיעו לקר צונות שניה, הצטרפו לכת היהודים-הנוצריים (העולם הזה 862) שהכירו באיש מנצרת

של היושבראש הקודם — היתה ידועה בר' בים מזה יומיים.

העתונאים, אשר טרם התאוששו מאכזבתם, שאלו אם חידוש פעילותה של העדה יביא בעקבותיו הקלות לעתונאים, יאפשר להם לפרסם את כל פרטי הישיבות, להצטרף אל קבוצות אנשי-ארץ, היוצאות לחקור תקריות גבול.

תשובתו של ברוסטר, בעל המראה הנערי היתה ברורה ודיפלומטית גם יחד: מוטב שלא לדבר על כך. ישנם כמה וכמה נושאים, אשר מוטב להתעלם מהם.

„הדבר אשר אנו מעוניינים בו יותר מכל הוא תוצאות חיוביות“, אמר ברוסטר לעתונאים, „בחדר זה נפגשים נציגי שני הצדדים. לפעמים הם מחליפים דיבורים חריפים, אשר פירסומם ברבים, אינו עשוי להועיל.“

באשר להשתתפות העתונאים בסיוורם ל' אורך הגבול, העיר הקולונל כי המצב עשוי להתלהט בכל רגע — וחי העתונאים אינם מבוססים ב'5 אלף דולר כחיהם של אנשי ארץ.

אולם חשובים יותר מן הדברים, שנאמרו במסיבת-העתונאים בת 45 הדקות, היו ה' דברים שהיו נתונים לניחוש ולהשערה. היה כמעט ברור כי היושבראש החדש, בעל ה' נסיון הצבאי הרב, יצליח להזק את רשת הפיקוח על הגבולות. מאידך היה ברור כי הוא יעקוף את הבעיות הפוליטיות העדינות, או יניח אותן על שולחנו של אדיסון בארנס, ראש-מטה משקיפי ארץ. בארנס מהיר-הח' לטות יינהנה מאד לפתור בעיות כאלו.

דת האיש על הצלב

(ראה שער)

בבית-הכנסת זבולון, אחד ממרכזי החיים הדתיים של ירושלים, קדו יהודים בהתלה' בות, חיבקו את ספרי התורה. אחד הרגעים השמחים ביותר של השנה היהודית, שעת ההקפות של שמחת-תורה, הגיע.

ליד כותל בית-הכנסת עמד גבר שפניו דמו לציר-שמן של אמן קלאסי. הוא לא היה שותף לשמחה הגדולה. כי באי בית-הכנסת סירבו לתת לשלום אש לקחת חלק בהקפות. אש לא הופתע. היתה זאת רק חוליה נוס' סת לשרשרת עלבונות צורבים שמיררו את חייו של הסופר היהודי הגדול והזקן (74) מאז שהסיפור האידיוטי בארצות-הברית הכריזה עליו מלחמה. היה זה בשנת 1939, ומן מועט לפני פרוץ מלחמת-העולם השניה שעתידיה היתה למחות כל זכר לאותם חיים יהודיים באירופה המזרחית ששלום אש היה ענק-הרוח ונושאי-הדברים האחרון שלה.

„הוא מטיף לשמך“ „אש מטיף ל' נצרות!“, הוא מולך לשמו ל' הכרזת או פארווערטס האידיוטי, המופיע בנייריו, ש' היה עד אז במתו הספרותית הקבועה של אש. חיש מהר פשטה מסביב לעולם הגדה השמועה כי גדול הסופרים היהודיים התנצר. הכחשותיו של אש עצמו לא הועילו. הוא הושמך כבוגד.

במרכז הסערה עמד ספר, שנכתב, ככל ספרי אש, באידיש, אך יצא לאור לראשונה בשפה האנגלית: האיש מנצרת. ספר זה, הראשון בשלישיה*, מספר על יהודי בורשה, השוקע, יחד עם פולני אנטישמי מלומד, ב' הזיות, רואה את עצמו בגילגול קודם כמש' תתך בטרנדית הגדולה של ב'הנגר מנצרת. ישו מופיע בספר כדמות יהודית גדולה, רב יהודי שעלה על כל בני דורו, גילה את חרפ' תם וקטנותם, צירף פרק חדש לספר הנביאים הגדולים של דת משה.

גאווה עלי אדמות. ישו של שלום אש הוא יהודי הבא אל דור המצפה לגאולה מעול הרומאים, מבטיח את מלכות-השמיים. תלמי' דיו בטוחים שתהיה זאת גאולה ממשית עלי אדמות שאלוהי ישראל יכה את הרומאים. ישו מחרים את העשירים ואת הכהונים, לועג לקטנות-האמונה של הפרושים שאיכרו את המצע החי עם התוכן הדתי. הוא בא בקהל היהודים, הזונות והמצורעים.

יהודה איש-קריות, תלמיד-חכם יהודי, ש' בילה את חייו בגילוי משיח-שקר עד שגילה את ישו, מלשין על ישו תוך יסורים נפשיים, בהאמינו כי רק אחרי שהמשיח יעבור את כל יסורי אנוש יוכל למלא את יעודו הקדוש: לשחרר את הארץ מן הרומאים ולהביא את מלכות-השמיים אלי אדמות.

ישו צולב כתוצאה מאינטריגה של ההגמון הרומאי של ירושלים, שחשש להיגרר אחרי הנוצרי, הסית על כן את הכהן הגדול היהודי ואת המושל הרומאי להוציא להורג. מר

הסופר והנושא: אש על רקע הר ציון והעיר העתיקה

„אנשים שפלים לחמו ב...“

* שני האחרים: השלית, משה.

סוכנו של אייכמן בישראל

משפט גרינוולד-קסטנר מתקרב לקצו. אחרי גמר הסיכומים של שני הצדדים, יושב עתה בדבר ה- איש שעדיין רובצת האחריות העליונה, רשעיו להחליט לפי מצפנו — השופט בנימין הלוי.

אולם הפרשה הגדולה והמרכזית, אשר המשפט הפיר את הלוח רק מחזקת הקטן, עוד תופיע ל- התנגדות יותר ויותר. השבוע יוגר מדינה עמוס קינן, הסופר המשוטט של "העולם הזה" באירופה, את הכתבה הבאה המכילה גילויים מעניינים חד- שים:

בישראל נמצאים שני אנשים הסבורים שהם יודעים את האמת על פרשת קסטנר, ועל השואה בכלל. אחד מהם הוא ד"ר ישראל רוזנבלום, קסטנר, השני הוא עורך-הדיון שמיאל תמיר. בלינק, אוסטריה, פגשתי את האדם השלישי, הטוען שהוא יודע יותר מכולם, את האמת, ואת כל האמת. שמו שמעון ויוזנל, ראש הוועד המרכזי של היהודים באוסטריה.

בהיותי בוניה, התעורר בי החשק, משום מה, לשוחח עם משהו מהעסקנים היהודים המקומיים. אמרו לי שיוזנל, ראש הוועד המרכזי יושב בלינק. בליל גשם הגעתי על האופנוע ללינק. בקוטאג נאה, בן שתי קומות, בפרבר שקט בעיר המשעממת ביר- תר שראיתי מעודי, גר הארכיטקט ויוזנל.

צלצלתי בטלפון. הודעתי על בואי ועל מטרת ביקורי. ויוזנל פתח בפני את הדלת, העלה אותי לחדרו, הושיב אותי בכורסה, והחל לחקור אותי על המצב בארץ. סיפרתי לו בין השאר על משפט קסטנר.

"אני מכיר יפה את הענין!" אמר ויוזנל. ביקשתי ממנו שיספר לי מה הוא יודע. הוא סיפר.

קסטנר לא ענה

הוא, ויוזנל, היה אחד מפעילי ההתנגדות לגרמנים בשנות ה- מלחמה, בעל תפקיד פיקודי גבוה בשורות הפרטיזנים, ולאחר המלחמה השתתף בנירנברג בחקירת פושעי המלחמה. בין השאר חקר את ס. ס. שטורמבאנפירר יוסף אורבן, קצין גרמני גבוה בשורות הריגול, ששרת בבואפאש.

"קסטנר היה סוכני", אמר אורבן ליוזנל, לדבריו. חוץ מזה, סיפר אורבן הרבה על הגדולות והנצורות שפעל למען היהודים, אך זה לא ענין ביותר את ויוזנל. פגש שניה נפגשו השנים בנסיבות אורחיות, לאחר שאורבן שוחרר ממעצרו ע"י האמריקאים. אורבן חזר וטען שקסטנר היה סוכנו. יותר לא נראה אורבן באופק. והוא מועסק היום בידי האמריקאים בתפקיד חשוב.

"לא רציתי להאמין לאורבן", אמר ויוזנל. "אך רציתי לדעת מה האמת. שלחתי תצלום של אורבן לקסטנר, ושאלתי אותו אם הוא מכיר את האיש הזה, הטוען שעזר ליהודים, ואם טענותיו נכונות. לא קבלתי כל תשובה. שלחתי שנית עוד תצלום של אורבן, בצרוף אותה בקשה, ושוב לא קבלתי תשובה מד"ר קסטנר, אדם שאני מכיר אישית היטב."

מיליון דולר נעלם

זה מענין, מענין מאד. שאלתי אותו מה עוד הוא יודע על פרשת קסטנר.

"ב-12 במאי, 1945, הלך ס. ס. שטורמבאנפירר בכר והסגיר את עצמו לאמריקאים. מסביבו היו כחריסר יהודים, אותם ליקט מכל מיני מחנות-ריכוז, והם שרתו אצלו כשמשים, חיילים או סתם פקקים לכל מיני מלאכות. בידי קומץ יהודים אלה השאיר בכר 3 מיליון דולר, בזהב ובתכשיטים. אחד מהיהודים הללו מתגורר עתה בארץ, שמו ניקולס שויגר. אגב, אותו ניקולס שויגר, לרשותו עמדה מכונתו של (עוצר הונגריה, האדמירל ניקולאס) הורתי, והוא התכונן לברוח בה לשווייץ, אך לא הצליח.

"מה היו 3 מיליון דולרים אלה?"

"בימים האחרונים לפני מפלת הנאצים החליט בכר להציל יהודים, תמורת 3000 דולר לאיש. הוא הבריח 1000 יהודים ולקח תמורתם 3 מיליון דולר."

"מה היה גורל הכסף?"

לא הנצרות ולא הכנסיה. הנוצרים הראשונים היו אחת הכחות היהודיות. כסופר יהודי הייתי רשאי לתאר אותם."

"גם המדע העברי הרחיק לכת. הוא מטפל בתקופה זו באופן אובייקטיבי. סופר עברי כתב על האנטינזים, ראשוני הנוצרים. זוהי תרומה גדולה למדע. זה חלק מן הנוף היהודי. זה חלק מן ההיסטוריה היהודית. זה גיגה תמיד את הדמיון של האמן ושל המדען ה- עברי."

"ענין פרטי שלי?" העזתי להפסיקו. האם אתה חושב את עצמך כמחדש הדת?

"האמריקאים לקחו 2 מיליון, ומיליון אחד התכוננו להחזיר ליהודים."

אם כך, האם יש אמת בטענה שקסטנר ובכר התחלקו במיליון הדולר הנוצרים?

המכתבים של המופתי

"לא. את מיליון הדולר גנבו כמה אמריקאים וכמה יהודים. ישנה בידי הרשימה המלאה של אלה שידם היתה במעל. פקיד הסוכנות, ד"ר אריאן, קיבל את הכסף שנותר מבלי לבדוק, ונתן על כך קבלה. נותרו רק 75 אלף."

"מר ויוזנל, אם יודעים לך פרטים כה חשובים על משפט קסטנר, מדוע לא באת להעיד?"

זוג עיניים יהודיות, ספק נבונות ספק ערמומיות, ניבט בי בעיון. האיש מיתמם ואומר: אילו היו מזמינים אותי להעיד, ומשלמים את הוצאות הנסיעה הלוך וחזור, הייתי בא ומעיד.

"ומה עוד אתה יודע?"

"אני יודע הרבה. עסקתי שנים באיסוף דוקומנטים הנוגעים בשואת יהודי אירופה. עבדתי במשפט גירנברג. ראיתי את כל הקורספונדציה של המופתי עם הנאצים, וגם עם הרוסים. אני יודע הכל אודות אחד מסוכניו הראשיים של אייכמן, יהודי המתגורר רר כיום בישראל."

שליח ההגנה באירופה

זה הדהים אותי. חזרתי ושאלתי אותו אם אינו טועה, אם אמנם מתגורר כיום בישראל יהודי שהיה סוכנו של אייכמן, האדם העיר קרי האשם בהשמדת ששה מיליון איש. ויוזנל השיב בחיוב: "ישנם בידי כל הדוקומנטים המוכיחים את אשמתו, ליקטתי אותם במשך שנים. אני יודע את שמו ואת כתובתו בישראל. ואני יכול לספר לך עליו עוד משהו מענין — הוא היה שליח ההגנה באירופה."

זוג העיניים הנבונות, הערמומיות, עיני ארכיטקט יהודי מצליח באוסטריה בשנת 1954, מביטות בי שוב במבט שאינו חודר, אך מרפרף בעיון.

"מר ויוזנל, מי הוא האיש? מי הם האנשים שגולו את מיליון הדולר של עם ישראל?"

"חה, חה", עונה ויוזנל בחיך, "זאת לא אוכל לגלות לך. לא הגיעה השעה. אני מתכונן לבוא לישראל לביקור בקיץ הבא, ואז אמסור זאת לעתונות!"

האדם הרביעי

בזאת תמה השיחה. לא הצלחתי להוציא מפיו דבר. בשנת 1954 טרם הגיעה השעה לגלות מה שקרה עד 1945 — מי יודע, אולי אפשר להרויח מזה קצת כסף? אולי מוכן עם ישראל לשלם כדי לדעת מי עזר לרצוח אותו? ובכלל, מי אמר שאם אתה יודע את האמת, הרי היא חייבת להיות כאש עצורה בעצמותיך? מי אמר שעליך לרוץ ולהזעיק שמים וארץ? אולי מוטב לשבת באוסטריה, בקוטאג נאה, לעסוק מפעם לפעם באיזה ענין יהודי קטן, לחיות ברוחה ולדגור על כמה דוקומנטים?

אם יזמינו אותי במיוחד, אם ישלמו את ההוצאות, או הוא מוכן להזייל לספר קצת ממה שהוא יודע. יפה מאד. ובאשר לדבר הנורא הזה, לסיפור אודות סוכנו של אייכמן היושב בתוכנו, אינני יודע ואיני רוצה לחתום דעה אם כדאי להעלות את הענין, אולי תיאלץ ההיסטוריה לחכות עד שמר ויוזנל יחליט איך כדאי לסדר את העסק. ומי אצ"ר שאין ציונות בגולה?

שלום שלום מר ויוזנל. להתראות בארץ. השעה היא אחרי חצות. מר ויוזנל מתמתח, מפהק, מרים את שפופרת הטלפון ומזמין לי מקום בבית-מלון. אין דבר, הוא אומר, זה לא ביוקר. הוא מלווה אותי עד הפתח. הלכתי ששה קילומטרים בגשם שוטף, בעיר ריקה מאדם, ולא חשבתי יותר על כל הענין.

מי שרוצה, יחפש את האדם הרביעי, זה שיוודע את האמת ולא איכפת לו לספר אותה בהודמות.

הכבוד הצרפתי שהיה ענוך בדש מעילו. כש- שאלתי אם אין בדעתו להשפיע בדעותיו, שלל זאת בתוקף. "זה ענין פרטי שלי. אני רק אמן, זה הכל. לא אתן לשום אדם לאמר לי מה לכתוב!"

אך האם אין הוא עוקב אחרי ההתפתחות הרוחנית החדשה בארץ? האם הוא מרגיש שחלה התקדמות ברוח דעותיו?

"זה לא מענין אותי. אין לזה ענין בשבילי. לא ראייתי. לצייר ולמוסיקאי קל יותר. בש- בילי זה מוטיב אמנותי, ותן לא!"

"הצעירים מבינים!" מישור קרא מן הקומה העליונה, חקר לשלום אשתו של אש,

שחלתה, הלכה לרופא. היתה זאת ההזדמנות לשאול את הסופר אם אינו חושב להשתקע ברבות הימים בארץ.

"אם לא יפריעו לי בעבודה. אם יתנו לי לחיות בשלום. אני בא כל שנה לכמה חודשים. זה כבר לא אותה ירושלים שהכרתי לפני 47 שנה!"

על השולחן היו מונחים שני ספרים, בהם עיין אש בטרם בואנו: חקר ארצנו, של ברסלבסקי, ומצבות קודש בארץ-ישראל, של וילנאי. אש סגר אותם, ניגש אל מקעה המרפסת, נתן לצלם להנציחו על רקע חומת העיר העתיקה. הוא הסכים כי דעותיו מת- גברות עתה בארץ. "הצעירים מבינים", הפליט.

אך לפתע התפרץ מחדש. "אנשים נבזים ומנוולים לחמו בי בצורה שפלה. הם שמו בפני דברים שלא אמרתי. הפיצו שאמרתי ש- אני אירופי. מובן שאני אירופי! אני רוצה שירושלים תהיה אירופית! אנחנו חלק מן התרבות המערבית. אם נחתר על זה, מה נהיה? עם קטן ועלוב, לבנשני, חסר ערך?"

עם מתחרו? הוא ניפנף בזרועו, צפונה. "יש להם שכונת מאה-שערים. מה הם רוצים עוד? שיסתפקו בזה! אולם עם ישראל צריך להתחדש. אם לא תבוא ההתי- חדשות מישראל, מניין תבוא?"

הוא הוציא מן הארון כיפה מוזהבת נושנה, מן הסוג המקובל בעדה הבוכאריה, חבשה לראשו, יצא עמנו למסדרון וירד במדרגות. "קניתי כיפה זו לפני 47 שנה. כשהייתי ב- ירושלים בפעם הראשונה. אז לא היה כאן כלום, רק העיר העתיקה וכמה בתים. הרבה, הרבה השתנה..."

מפלגות

סנוניות ראשונות

עם הגשם הראשון של העונה הופיעו באופק גם הסנוניות הראשונות של תע- מולת-הבחירות לכנסת השלישית. המפלגות העיקריות, אשר מטות-הבחירות שלהן עסקו עד כה בתכנון מסעיהן-המדיניות, הן: ציאו את המרצע מן השק, כבר בסיבוב הראשון התברר כי בעצם לא היה בדברים שנאמרו עד כה כל רעיון חדש: הנואמים רך חזרו על סיסמות ניושנות.

בי. גיי. חזר אל הבמה המדינית בשורת- נאומים, שרובם נשאו במסגרות סגורות כביכול, גם כאב-ראש חריף לחבריו במס- לגה בשורת-רעיונות, שקצר בשנת שהותו בשדה-בוקר.

נשק כבר. במרכז מערכת-התעמולה עמד בשבוע שעבר מסע הציונים הכלליים, אשר שלושה משריהם בממשלה הופיעו בהתקפות-מצח על מפא"י, חבריהם לשלטון. לא השתתף בהתקפות השר הרביעי, שר- הפנים, ישראל רוקח — דבר שגרם להת- חדשות השמועות על חילוקי-דעות בינו לבין מפלגתו.

התוחת הכבד ביותר בהתקפת הצ"כ היה הפעם דווקא השתתף שבחבורה, שרה-מסחר והתעשייה, פרץ ברנשטיין. הוא הופיע ב- אסיפת-עם ברחובות, הודיע בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים כי מפלגתו אינה משוכנעת כלל שהקואליציה הנוכחית לא תתפרק עוד לפני הבחירות. ברנשטיין:

● אמר "לא!" לתוכנית הבחירות ה- איזוריות.

● הודיע כי מצבם של הצ"כ בקואליציה הממשלתית הורע מאד בחודשים האחרונים.

● האשים את אנשי-מפא"י בהפרת הסכם הקואליציה.

● ראה אותם כאחראים לכשלון המשא- ומתן שהתנהל בין הצ"כ והפרוגרסיבים.

● טען כי מפא"י פתחה, למעשה, בתע- מולת-הבחירות שלה עוד לפני ששה חודשים.

השני ברשימת הנשק הכבד של הצ"כ היה יוסף ספיר. שרה-מסחר הביע בנאומיו את הדעה כי יציבות משק-המדינה מתער- ערת בגלל ההגומה במפעלי-הפיתוח, קבע את ההנחה כי המשק ההסתדרותי, המשתמש בכספי-הצביור ללא חישוב, בנוי על אי-נ- מלציה.

נימוק פופולרי יותר לפרישת הצ"כ מן הקואליציה עוד לפני הבחירות נתן שר- הבריאות, יוסף סרלין, שפרץ לאחת מעמדות- המפתח של מפא"י במפרץ חיפה: הוא הכריז כי סלע המחלוקת הוא הלחץ הממ- שלתי המוגזם לגביית מסים.

איתה שעה נפתחה גם תעמולת-הבחירות

התמונה הראשונה של צלחת מעופפת שצולמה בישראל : תמונה זו של הצלם הירושלמי יצחק יעקובי צולמה בנוכחות עדים, חברי מועדון המשוטטים הירושלמי, בשנת טיול בנגב. בשעת הצילום לא נשמע שום רעש, שיכול היה להעיד על טיסתו של מטוסי טילון מסופוס חדש. קו הקיסור הלבן נשאר באוויר כחצי שעה ומעלה אחרי הצילום.

שראינו בסירוננו. ביום ג', מוצאי החג, חורנו מאילת ועברנו בין מסמיה ומושב בית חלקיה. השעה היתה 21.00. פתע נראה אור חזק בשמיים, שנע ממזרח למערב בצורת S לאסינית מוארכת. התנועה היתה איטית מזו של מיסאור, אולם קריאה היה הרבה יותר עבה ובהיר. בסוף מהלך הקו נראה זוהר ל' ברכחלחל, כעין התפוצצות ללא קול. הדבר הזכיר לי את הפלש בזמן הצילום.

מיד עם שובה של הקבוצה לירושלים נפגש דוד בנבנשתי עם ד"ר אשבל מהאוניברסיטה העברית, מסר לו דיווח שבין מפורט על שתי התופעות. מסקנותיו של אשבל לא נודעו עדיין, אולם ביחס למקרה הראשון קיימות שתי השערות :

- זה היה מטוסי טילון מטיפוס חדש.
 - זה היה שבר בשכבות האוויר.
- באשר לתופעה השנייה — קו האור שנראה בלילה — קיימת ההשערה כי זה היה מקרה נדיר ביותר: התנגשות של מיסאור עם גוף אחר. הכינוי צלחות מעופפות לא נשמע במשך כל החקירה: המדענים טרם הכירו במציאות.

תעופה

מירון נגד הזמן

רק מירון דרמתי נגד הזמן איפשר השבוע לקבוצת חיילים משוחררים ואלמנות מלחמה מדורסאפריקה להגיע לטכס הסרת הלוח מעל האנדרטה הגדולה באל-עלמיין. הקבוצה, שמנתה 30 איש, עזבה את יוהנסבורג במטוס קומאנדו של אל-על, כדי להגיע לקפריסין, לעבור שם למטוס אחר, שיטסם מעל לשטח המצרי, אולם בהגיע המטוס ללוד, חל עיכוב מכריע במסע כולו: סערה עזה השתוללה מעל לקפריסין. המטוס המריא פעמיים, כמעט ונחת בשדה התעופה של ניקוסיה אך בסופו של דבר היה נאלץ לחזור ללוד. נסיון להטיס את הנוסעים לאתונה, ומשם למצרים נכשל אף הוא: הסערה הגיעה גם לחופי יוון.

ככל שחלפו השעות כן גדלה עצבנותם של הנוסעים. כאשר נותרו רק 24 שעות עד לטכס גילוי האנדרטה, הגיעו עובדי אל-על למסקנה כי את אשר לא הצליחה לעשות הטכניקה עלולה להשיג הדיפלומטיה, ניסו להשיג לנוסעים רשות לעבור לאחת המדינות השכנות.

הגיעו בזמן. הרשות הושגה תוך שעות ספורות תודות למאמצי השגרירות הבריטית בתל-אביב, שהתקשרה עם ממשלת ירדן. קבוצת הנוסעים הגיעה באוטובוס של חברת התעופה לשער מנדלבוים עברה לשטח הירדני, הוטסה משה התעופה של קלנדיה, בקרבת ירושלים, ישר אל-עלמיין. (המשך בעמוד 12)

פפות, שניראי בעיקר במוצאי שמחת תורה. אולם הישראליים לא הסתפקו בשמועות בל' בד: צלם העתונות הירושלמי יצחק יעקובי הצליח להנציח במצלמתו גוף מסתורי שפרח במהירות עצומה מעל לחילות הנגב.

סיפר יעקובי בהתרגשות: "יצאנו מירושלים ב-17 לאוקטובר. פנינו היו מועדות ל' אילת וסביבותיה. הטיול אורגן עליי הסניף הירושלמי של אגודת המשוטטים, עליה אני נמנה, ובין השאר השתתפו בו גם חבריו החתיקים נסים ששון, דוד בנבנשתי ובן ציון לוריא."

"בהגיענו למכתש רמון נראה לפתע קו קיסור חד עולה כלפי מעלה. הקו התחיל מגובה מסויים מעל לאופק, במרחק של כ-15 קילומטרים מאיתנו, לצד מערב, והחל עולה במהירות עצומה, בזווית תלולה (75° לערך). בקצה הקו נראה כדור לבן-בריק, שהתרחק מאתנו במהירות במשכו אחריו את קו הקיסור. קו זה נשאר בשמיים למעלה מחצי שעה, אחר נמוג ונעלם."

מהירות ללא רעש. "לאחר שניות מס' פר יצא מאמצע הקו הראשון קו שני, בזווית יותר ניצבת. הוא נמשך כמעט במקביל לקו הראשון ויצר מעין קו מאורך בשמיים. הדבר הזכיר לי את קו הקיסור שמשאיר אחריו מ' טוס-סילון, אלא שכאן נע הקו במהירות גור' לה ביותר, ולאזונינו לא הגיע כל רעש. הצ' לחתי לצלם את התופעה המיוזרה בעזרת מצ' למת לייקה. בעלת מוקד של 50 מילימטר, בתוספת מסננת כתומה. המצלמה היתה מוכנה בידי, לשם צילום הנוף..."

"לא היתה זאת התופעה המוזרה האחרונה,

איש לא נתבע לדון: לא העתון המאשים ולא המנהיגים המואשמים. אמנם, תחת לחץ דעת-הקהל מינה שריהפנים הציוני-כללי חוקר יחיד, אילם חוקר זה שכח משום-הפרסם את הוראותיו.

שתיקה שווה זהב. השבוע נוסף פרק חדש, וכנראה אחרון, לקומדיה. לפני שומטי-השלום יעקב ברזאב בנצרת עמדו שבעה ערבים, בני משפחת חברה-הכנסת סייף אדין אל-זועבי, באשמת השתתפות בפרעות.

יתכן והמשפט יכול היה לגלות פרטים חדשים. אולם על האחראים לא היה לחשוש: כל שבעת הנאשמים הורו מיד, סיימו בזאת את המשפט, פרט לפסק-הדין — קנס של 185 ל"י בממוצע לאיש.

ליגלג מכוך נצרת, בצטטו פתגם אנגלי ידוע: "דיבור שווה כסף, אבל שתיקה שווה זהב!"

מסתורין

המונח שלא הוזכר

השבוע היתה קדחת הצלחות המעופפות במלוא עוצה. ממקומות שונים בעולם הגיעו ידיעות על גופים מסתוריים, שנעו בשמיים במהירות עצומה. מצרפת הגיעה ידיעה כי באחד הכפרים נחתה צלחת מעופפת ואדם אדום-זקן, שיצא מתוכה, שאל למקום הי' מצאו בצרפתית רצוצה, אחר שב והמריא ב' כיוון בלתי ידוע.

הקדחת אפפה גם את ישראל. ממקומות שונים בארץ הגיעו ידיעות על צלחות מעו'

הקומוניסטית בקונגרס לידיות ישראל-ברית-המועצות. הפעם עזרה הממשלה לתע' מולת מקי' מבלי דעת, על ידי אימתן אשורות-כניסה לארץ למשלחת הסובייטית, שהוזמנה לקונגרס.

סוגיות-הבחירות הראשונות לא הלהיבו ולא הפתיעו איש. היחידים שעקבו אחריהן בשבע עיניים היו מנגנוני המפלגות השונות: כל אחת מהן רצתה לנחש מה יהיה קו הפעולה של היריבים.

האטום

ענין של גרעין

מאז נאמו של הנשיא דווייט אייזנהאואר ב' או"ם, בו הציע להקים רשות בינלאומית ש' תרתום את האטום לצרכי הפיתוח והקידמה (העולם הזה 847), טחנו טחנות המחשבה ב' כל הארצות לאטן. במקום לפצל את הגרעין פיצלו הפוליטיקאים את דעותיהם.

אולם פה ושם החלו מדינאים מרחיקי-ראות להתכונן לקראת העתיד. לא נשאר ספק כי האטום יכבוש לו מקום מרכזי בשלב ה' בא של ניצול כוחות-הטבע. ביחוד בארצות קטנות, העניות בנפט, בפחם ובגזא טבעי, עלול האטום לחולל שינוי מהפכני, כי כמות זעירה ומובלת-בנקל של "דלק" אטומי דיה כדי לספק את תצרוכת החשמל של ארץ כמו ישראל משך שנה, במחיר שלא יעלה על מ' חיר החשמל הנוכחי, המיוצר בכוח הנפט. ניצול אפשרי: פיתוח תעשייתי, הוצאת ה' מלח ממייהים והכשרתם לצרכי השקאה חק' לאית.

מדיניות אטומית. ישראל החלה ב' שלב מוקדם מאד להתעניין בייצוגה בכל רשות מדעית עולמית למדע הגרעיני. הרוח החיה של הרעיון: חולת איתן, המנהל האנגלו-סאכסי של משרד-החוק, שדמינו רותק מזמן עליידי אפשרויות האטום. בלי רעש, אסף איתן ידיעות על הכוחות המדעיים הישרא' לים הבאים בחשבון, ערך סקר פרטי. כור' נתו: ברגע שתגשם הצעה של הקמת רשות עולמית מטעם או"ם, תשלח ישראל מדענים משלה, שישתתפו בפעולה מעבדותיה, ירכשו לעצמם נסיון, ישמשו בבוא העת גרעין רא' שון לניצול כוח פיצוץ-הגרעין בישראל.

נצרת

מבצע שקט

יש ושתיקה אומרת הרבה. יש ושתיקה צועקת. יש ושתיקה שואגת.

על הסוג האחרון נמנתה שתיקתה של ממ' שלת ישראל משך חמשה חדשים ארוכים, מאז גילה העולם הזה כי המהומות בנצרת, בהן הותקפו חברי העירייה, הוצת מועדון, הוכו אנשים ונחבל רכוש, היו מאורגנות מראש, בידיעות המלאה של השלטונות.

מייגור אדינסון, ראש הקבוצה האפריקאית, בשער מנדלכאום
הדיפלומטים עזרו

ההולכים

הסכין המסלול מאת א. א. ז'אנ

ליטה לבנות את עתידה בכוחות עצמה, ובביקורם בווינה, עיר הש

כות ועבודה קשה ופדורוקטיבית. ביוגוסל

עירו של האדם השלישי

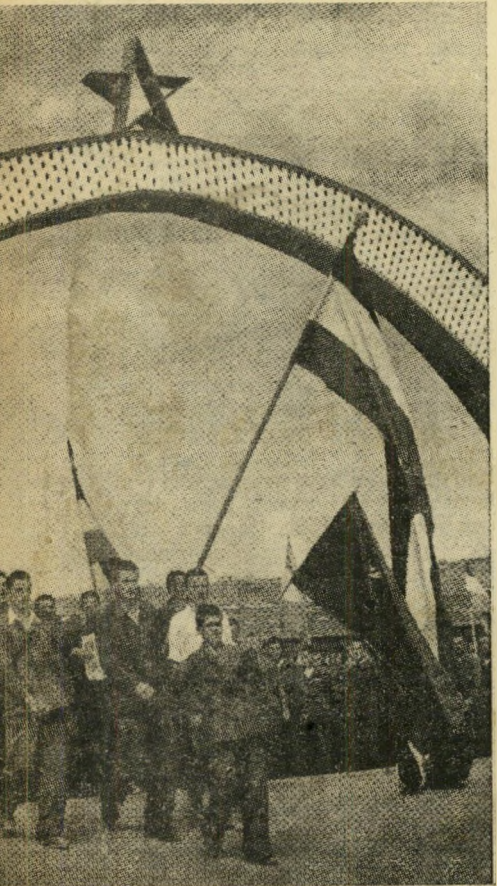
בזיפרינג שטראסה, ברובע קטן זרוע בתים קטנים, פזורים בתרימשה לרוב. הנה סרים הוינאים לשנות את המשקה האהוב עליהם — יין חדש, פרי הבציר האחרון. באחד מבתי המשתה הללו, הקרוי האדם השלישי, יושב לו מדי ערב אנטון קאראס ומורט על הקתרוס את נעימותיו, וכמובן בעיקר את נעימת האדם השלישי, שפרסמה את וינה של היום כשם שפרסמו אותה פעם הילסים של שטראוס.

הקירות מכוסים תמונות מהסרט. אורסין חולס מביט באימה על גלגל הענק של הפרא טר. האקורדיון מנגן, כל האורחים שרים עמי בשמחה. צחוק והמולה סביב מחיאת כפים מבשרות את כניסתו של בעל העסק וכוכבו, טוני קאראס. היין וורם בתוך מי כלליזוכית גבוהים בצניעות מפתלים אל הבדו ומשם לגביע. המלצרים ממלאים שוב ושוב את המיכלים. קאראס יושב, שקט סביב, הקתרוס — כלי משונה — מונח על השולחן. שערותיו השחורות והחלקות נרצות לאור הנברשות. משקפיו נוצצים אף הם, אצבעותיו פורטות להפליא את המנגינה שכותב את העולם. לאחר זאת עוברת נערה ומציעה למכירה גליונות דואר של אנטון קאראס מהאדם השלישי. עסק טוב היה זה, מה שמו, האדם השלישי.

מה יהיה הסוף?

בכיר סטאלין, בתוך גן נאה שהקימו הרוסים לזכר חללי הקרב על וינה, עומד לו, קודר ומאיים, הטנק הסובייטי הראשון שחדר לווינה. התותח מסיל את צילו על העיר ועל הוינאים החולפים על פניו ב' מרוצה ומסננים קללה מבין שניהם. מה יהיה הסוף?

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, נשור תיהם, ילדיהם. תחניות הסובייטיות מצי עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

לאומיות ופציאליזם הס עמודי התווך של יוגוסל הנברכות מדי פעם בפעם נישאים דגל המדינה ודגל המדינה חפצה לתת לאזרחיה חופש, שוויון ותנאים ה

קופה אחת ולקבל תלוש בעד סנדוויץ, אחר לעמוד בתור בקופה שניה ולקבל תלוש קפה, אחר לעמוד בתור פעמיים כדי לקבל את מה שרצית. הכרתי קומוניסט אחד, חבר מפלגה ותיק. היתה לו חנות קסנטונת ל' נרות. לפי החוק לא היה חייב להעביר אותה לרשות המדינה, אך כקומוניסט בעל הכרה מיהר לעשות זאת. היום הוא משלם בעד הנהלת הפנקסים 140.000 דינר לשנה, שהם כ' 500 דולר — כמעט משכרו של פועל לשנה. אם משהו רוצה לקנות נרות ב' חנותו, עליו ללכת למשרד ממסלתי ולקבל אישור לקניית הנרות, ולהסביר מדוע הוא זקוק להם, אחר ללכת לבנק, למלא כמה טפס ולשלם, אחר הוא יכול ללכת לחנות, למלא כמה טפסים ולקבל את הנרות. אילו רצה דיוגנס לקנות נר כדי לחפש אדם ב' יוגוסלביה, היה חוזר בו.

מחולות מערביים

ביוגוסלביה קיימים הבדלי מעמדות. פועל משתכר מ' 8 עד 12 אלף דינר לחודש, מנהל משתכר 30 אלף ומעלה. בבתי מלון מפוארים כמו דוברובניק או אספולנדה עולה כוס ל' מוגה 150 דינר — שליש המשכורת ה' יומית. בכל זאת מתקבלים שם בברים אלפי אנשים ערב ערב, והתזמורות הטובות מנגינות שירי עם והרבה טנגו, רומבה ושאר מחולות המערב. ליד הדלפקים מציעות זונות את שרותן לחיירים ואף לבנייה מקום, ואיש אינו מתמרמר על כך, למרות המשטר ה' קומוניסטי.

היוגוסלבים אוהבים לשנות ולשיר, והם עושים זאת היטב. אתה פוגש ברחוב קבר צעיר אנשים עם בקבוק סליבוויץ ביד, שרים בארבעה קולות ונהנים מהחיים. ומדוע לא? טריט מאד פופולרי ביוגוסלביה. על הר בה קירות מתנוססת באור ניאון הסיסמה 'זיביו טיטו' — יחי טיטו. אנשים השיקו את כוסית סליבוויץ לחיי טיטו — בעיקר בזכות זה שהצליח לגרש את הרוסים. ב' דורך כלל עומד רוב העם, בעיקר הפועלים, מאחורי המשטר, שהצליח לשנות את פני הארץ כליל בתשע שנים. התעשייה מתפתחת בקצב מהיר. יש תעשיית טקסטיל גדולה, תע' שית מכונות כבדות, אלומיניום ואפילו טל פונים ומכונות כתיבה. המחנות הנחשלים ביותר היו פעם מקדוניה, מונטנגרו וסרביה בכללה, ארצות הבלקן הפראיות הקלסיות, חדרות המסורת התורכת. שם שרר משטר פיאוולי ובערות מוחלטת — עכשו מוציאות שם האוניברסיטאות מדי שנה בשנה מחזורים חדשים של אינטלגנציה בריאה, פטרונית ונלהבת לבנין המדינה. הסטודנטים גאים ב' ארצם ובמשטרה. ישנה כמובן גם אופוזיציה למשטר, בעיקר בין אכרי סלובניה, הארץ המפיתחת ביותר, הנתונה להשפעת התר' בות הגרמנית.

בדרך כלל מכוונת המדיניות של טיטו ל' פיתוח האזורים הנחשלים בראש וראשונה, על חשבון האזורים היותר מפותחים, ובזאת הצליח להפליא. בכל מקום מומינים אותו לבקר ביוגוסלביה בעוד כמה שנים, ול' היוזכר בשניונים המהפכניים העתידיים לחול.

כוונות צבאית

הכוונות הצבאית היא עצומה. כרגיל מונה הצבא כמליון איש, אך בימי ההפגנות ב' טרייסט רוכז צבא של שני מליונים. אכרי סלובניה צעדו לעבר טרייסט עם מגלים, חרמשים, אלות וסכינים — אך נעצרו בגבול על ידי הטנקים היוגוסלביים. כך סיפר לנו בחיך קומוניסט צעיר בעל חושיהמור. אנשים אינם מהססים, או חוששים, לדבר על חסרונות המשטר, אפילו בפני זרים. אר' למ בשטח מדיניות החוץ עומדים כולם מ' אחורי טיטו. המלחמה והחלוקה הפרטיזנית חרות עמוק בנפש העם, ובאשר לענין ה' עצמאות שוררת אחדות מוחלטת בין הסרבים, הקרואטים, הסלובנים והמקדונים. כישראל, חשתי רגש של קנאה ביוגוסלבים — גדמה לי שכן היה צריך להיות אצלנו. במקום להביא מומחים לשיפור תנועת המוניות, במ' קום לשלוח פקידים להשתלם בהלכות ה' ציביליזציה במערב, הייתי שולח הנה כמה שליחים כדי ללמוד פשטות, צנע, גועם הלי

התנודות המוניות. הישראלים היו יכולים ללמוד הרבה מרוח ההתנדבות המפעמת בנוער היוגוסלבי. פעמים מספר בחודש מתפנים אלפי סטודנטים ותלמידי הכיתות הגבוהות של בתי הספר התיכוניים מלימוניהם, לובשים בגדי עבודה, מצטיידים בדגלים אדומים, אתים ומעדרים, יוצאים לחפור תעלות ולסלול כבישים ומסילות ברזל. אחד המבצעים המזהירים של המתנדבים: מסילת הברזל בלגראד-זאגרב, עורקה התחבורה העיקרית של יוגוסלביה.

בשלום, אולי בזכות התרומות שתרמנו ב' ימי הילדות לקרן הקיימת.

אנו עוצרים מפעם לפעם בבית מרוח קטן על אם הדרך, הנקרא בלשונם 'גוסטילנה'. שם באמת שמח. שם עומדים אכרים בבגדי עבודה, נשענים על הדלפק ושותים יין אדום. משהו, בבגדי עבודה מטונפים להפליא, פורט על אקורדיון. נערות בלונדיות בשמלות רקומות ונערות בלונדיות גבוהים במגפיים יוצאים במחול, שרים, וגוסטילנה ל' נקלה. אני נוכח במשך הזמן שאנשי יוגוסל' ביה הם אנשים פשוטים, חביבים, אדיבים ל' לא שום גיגונים, ומאירים פנים לזר. מי שחשב שהסקנדינבים הם גבהירקומה, צריך לבוא ליוגוסלביה, ארץ הענקים. מספרם של אלה הגבוהים משני מטר הוא עצום, וגם הנערות גבוהות ותמירות.

לובשים מה שיש

יוגוסלביה היא ארץ עניה. כולם עובדים בה קשה, משתכרים מעט ומוציאים מעט. לובשים מה שיש — ואין הרבה. לא מתביי' שים ללכת בבגדי עבודה לאחר העבודה, ול' רוב לובשים חליפות מהירות, בלות מיושן, בנות כמה וכמה צבעים. הנשים לבושות אף הן בעניות, ללא כל קישוט, ושיאהאפנה הוא חצאית צבעונית וגרביניליון מהסוג הזול ביותר, ללא תפר. נשים המשתמשות בליפטסטיק שייכות לסוג המפוקפק.

הביוורוקרטיה שלטת בכל. כל החנויות, המסעדות, בתי הקפה, הבארים, המלונות והמוזונים — הכל בידי הממשלה. ברחוב אין תנועה, אין מכונות, אבל בכל קרן רחוב עומד שוטר תנועה. הרחוב ריק, ועל השלט כתוב שהכניסה מותרת, אך הוא מאו' תת לך לחזור ולפנות ברחוב אחר. אחר כך באה מכונת, והוא נותן לה לעבור.

תלושים, תלושים תלושים

המסעדות ובתי הקפה הם ענקיים, וכל אחד מהם יכול להכיל כ' 500 איש. באיזורי התעשייה יש מסעדות פשוטות, באמצע, על כיריים, עומד הטבח ומסובב את השיפוד שעליו נצלה השישליק, הנותן ריחו למרחוק. ליד שולחנות צץ בלתי מהוקצעים יושבים ה' פועלים ואוכלים את השישליק הזול ומקני' חים בבירה שחורה, אך מרה. במסעדות ה' יותר יקרות, אך הן המוניות, וישבת ה' אריסטוקרטיה. גם המוזונים המהירים מכי' לים 100-150 איש. אם אתה רוצה לאכול סנדוויץ' יכוס קפה, עליך לעמוד בתור ב'

הדרך ההררית המתפתלת מטרייסט דרך אופיצינה אל סונה, תחנת הגבול היוגוסל' בית, מעבירה אותך מיד אל עולם שונה ל' חלוטין — עולם סלבי, עולמן של הסבי תות.

הארץ פראית וקודרת. הרים תלולים מיר' ערים בעצירתם, פלגיהרים מהירים, מפלי מים, גשרי עץ, כפרים קטנים חבוים בצל' עות ההרים, מצבות קדושים ואיקונין על אסיהור. בתי הכפרים בנויים בסגנון סלבי — קירות עץ וגגות משופעים ומחודדים. בכל כפר — צריח כנסייה. האכרים מתנהלים מאחורי עגלות השוורים העמוסות — גברים, נשים, נערות, נערות. השמש נוטה לערוב, אך עוד רבים נשארים לעבוד בשדה גם ל' אחר השקיעה. אנו ממשיכים בדרך לליוב' לאיננה, והלילה יורד עלינו. כל הכפרים חשו' כים, אין קרן איר. כולם שכבו לישון עם חשכה.

ליובליאנה, בירת סלובניה, מושבן של ה' אוניברסיטה והטכניון לבני סלובניה, אינה אלא עיירה גדולה. ברחובות חושך ואפלה. פנסי הרחוב המועטים מפזצים אור קלוש, החנויות אפלות וכמוהן גם הבתים. שוטר' תנועה גבהיקומה עוצר אותנו ונובח: 100 דינר! לא שילמנו.

ארץ בלי מכונות

בתחנת הרכבת אין משרד תיירות. בבתי המלון אין מקום. בקושי מצאנו מקום ב' פינדק כפרי, מהלך 10 קילומטרים מהעיר. המקום הוא נפלא, על שפת נחל קטן, עם מפל מים וטחנה. המחיר זול להפליא, כל אחד מוכן לקבל מאתנו לילות אישלקיות ולשלם כפלים מהמחיר הרשמי. חדר נאה ומרווח עם שתי ארוחות דשנות עלו לאיש איש מאתנו כלירה וחצי שלנו. כאן אנו אוכלים סוף סוף, לאחר מיני המעצרים של איטליה, לחם שחור, סלט עגבניות עם בצל, ביצים ויגורט.

ביוגוסלביה אין כמעט מכונות, כבישים, מפות דרכים, תחנות דלק וכל הדורש לנס' עה בארץ. טרמפיסטים עולים למות מרעב. הדרך האשית מליובליאנה לוגרב בתיקון, אנו נוסעים בדרך צודית, כשני מטר רוחבה, בלתי סלולה, המספסת בין סלעי מגור, על פי תהומות, בדרך רומנטית נפלאה. על ראשי ההרים מלבנות טירות עתיקות — על איך מטפסים לשם? איטלקי מסכן שנסע אחינו בלמברטה הניע לוגרב עם זרוע שבורה וכתף מחוצה. אנו הגענו משום מה

החבל

ול בין שני חגושים העונים - המזרחי והמערבי - עובר כזה של אירופה בגדריתל בלתי-נראית. עמוס קינן, שהמשיכו באסעם, הרגישו בגדר זו פעמיים: ב-רם ביוגוסלביה, הארץ שפרשה ממחנה המזרח. הח'עים לשעבר; החצויה עדיין בין שני חגושים האלה

שגכנסים לשם, מורידים את המג'יענים. העיר מלאה ורוויה פחד. זו אתה פונה ושואל היכן הדרך, לה כמה צעדים, אחר אזור את יוגאית ומסביר לך בפרוטרוט ר'אן וכיצד ללכת.

השמש, הלונה-מארק הענקי, סורמון גלגל ענק, 67 מטרים גבהו, בידי מהגרים יהודי בשם אייפל. יגנות חסרים בו. כאן נערכו ה'חרונים על העיר. איש אינו באקרוסלות, לקלוע למטרה או ל'יק האדם השלישי היה כאן פעם, טטת ליוותה את צעדי האחרוןלעפרו.

ע' עדיין מתנוססים שמות יהר'בני השלטים. הם יושבים להם, יים שנותר כאן, בקפה דוברשי'פרצההו, ממתיקים סיד ועושים מהם קטנים, מהם גדולים, מהם קטנים מוכנים למכור לך לייקות עסק מצויין. סע ליוגוסלביה, רבעה. כל היוגוסלבים שבאו ל'ות בוניה קנו את הליוקות הללו, כמעט ולא נשאר מלא. אתה'ם? בבקשה, 25 שילינגים ה'מכנים אפילו לדבר עברית. הם'ל, אבל בשנת 1947 פרצה שם'ח חזרו הנה. שם רע, מה טוב. שים עסקים בהיקף ענקי, וצוברים'גוועת'ההברחה משני עברי ה'ת בממדים אסטרנומיים. הרר'לכמה דברים. מדי פעם נעלםלמי זה איכפת?

המלחמה גרפה הכל

לא תמיד שררו שלום ואחוה בין שתי המפלגות. ד"ר זיילר, עורך הפורטוטס ה'סוציאליסטי, יודע לספר על כך. המפלגה ה'סוציאליסטית האוסטרית, שנוסדה בשנת 1880, היא מהותיות והמארגנות ביותר. בוניה היתה עירית סוציאליסטית, שבנתה איזור שיכון מרהיב לפועלים — קארלמארק'הוף. בשנת 1934 עלה דולפוס לשלטון. פלוגות ההיימור החלו בטרור נגד ארגוני הפועלים. מנהיגים סוציאליסטיים נתלו, נכ'לוא, אלפים הושלכו לבתי-כלא ומחנות ריכוז. המפלגה הסוציאליסטית הוכרזה כ'בלתי-לגיטלית. ירדה למחתרת. השוצובונד, ארגון ההגנה של פועלי יוגה, הניף את נס המרד. העולם עקב במתיחות אחר הקרב ה'קודר, שבישר שוב, לאחר עליית היטלר ל'שלטון, את נצחון הפשיזם באירופה. הקרל'מרקסוהוף הפך לזירת קרבות. גברים, זקנים, נשים וילדים אחזו בנשק, התכצרו מאחורי בריקדות, מתו ולא השאירו אחריהם כל זכר. נותרו רק כמה שירים:

אבא אמר עוד לפני אשר מת,
ספרו נא להנסי את כל האמת.

אולם לא נותר מי שיספר את האמת. המלחמה גרפה הכל. בשנת 1938 הלך שוש'ניג לברכטסגאדן, התעלף פעם או פעמיים וחתם על כתב-כניעה שהיטלר הגיש לו. איס'טריה סופחה לגרמניה. במחנות-הריכוז ה'נאציים, כור-הסבל המשותף, חלה התקרבות בין מנהיגי שתי המפלגות.

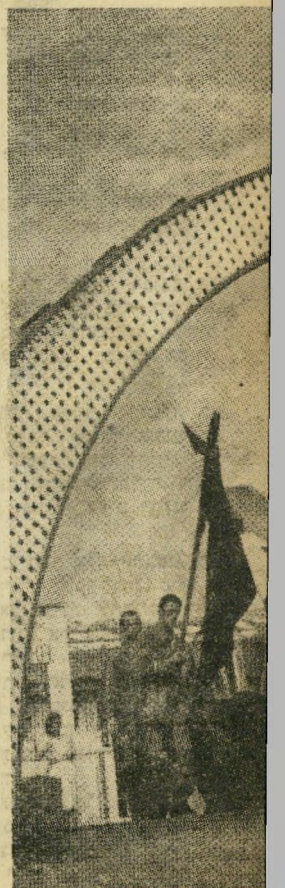
שיטות נאנדי

כיום אין שום מחלוקת רצינית בין ה'מפלגות. כולם מסכימים שצריך לסלק את הרוסים. ראש-המשלה הבטיח בוועידת ה'מפלגה המתקיימת עתה, לעבור לשיטת ה'מיו האזרחי של גאנדי. חיל ורעדה אחזו את הקרמלין לשמע המליצות הנפוחות הללו, שאיש באוסטריה אינו מאמין בהן. גם ב'ענייני-פנים אין חלוקת. למזלם המופלג של האוסטרים, הקימו הרוסים ממשלה ח'שית כמה ימים לאחר הכיבוש, ועד עתה לא עשו כל צעד לחלוקת הארץ. מובן מ'אליו שהם החרימו את כל מפעלי-התעשיה באיזורם, ועתה הם עובדים במלוא הקיטור לחימוש הצבא האדום. מה לעשות. אשר ליתר חלקי הארץ, שסבלו מהמלחמה, נע'שו מאמצים שיקום גדולים, והם הצליחו. כל תעשיית היסוד וכל השרותים החיוניים הולאמו, ללא ויכוח, בהסכמת שתי המפלגות — סמילת הבול, תעשיית הפלדה, מכרות הפחם והמפעלים תהידוראלקטריים. מצבה הכלכלי של אוסטריה היום איתן ביותר, ויש בה פחות ממאה אלף מחוסרי-עבודה. הרוסים מבטיחים להסיר את בעית אוס'טריה לאחר שיתפתח בעית גרמניה. כמובן, לאחר שהאזרחים נושלאן חנויות ערבו'אם

ם מתאספים לאספות ומחליטים שישימות. הם מתנגדים לאנטי'רוצים לעשות עסקים. יש להם מי יודע כמה.

מסורבלים, מגושמים, זוללים

שבנה את מגדל-אייפל בפאריז.

בתהלוכות הנוער הגדולות
מד'הפועלים, זה בצד זה.
מבלי להיזקק לנזרת דוית

שיורי העבר המפורז של וינה, עיר-הוואלסים והבידור, נראים בכל מקום. אחד מהם הוא גלגל-הענק בלונה-פארק, שנבנה על ידי המהנדס היהודי ז'ק אייפל, בונה המגדל הפריסאי, שימש לפני שנים מספר מקום מפגש דרמתי לאורטון וולס וגיוזף קוטן בטרט האדם השלישי. כיום עומד הגלגל כמעט שומם. בני וינה אינם פנויים לשעשועים. הם שקועים בדאגות פרנסה יומיומיות. התמונה התחתונה צולמה ע"י ע"י עמוס קינן ממרום הגלגל-הענק, מראה את הגנים וככרות-הדשא שבסביבות הפראטר ממעוף הציפור.

בני מרצון הוא סיסמתם של בני-יוגוסלביה. בגדיה של הנערה היוגוסלבית החמודה נחפרו ורוקמו בידי עצמה, כבגדי רבות מחברותיה. הנוער עובד הרבה, אוכל מעט, איננו מבזבז את כספו, איננו רודף אחרי שעשועים שיש

עלי התעשיה הגרמניים המוחרמים. טוענים האוסטרים במרידות: הם שכחו שאין אלה מפעלים גרמניים, אלא מפעלים שלנו, ש'הוחרמו ע"י הגרמנים עם הסיפוח בשנת 1938. בכלל, אומרים האוסטרים, אין אנו אש'מים בפשעי-הגרמנים. דובר מפלגת-העם, ד"ר גרייסל, עורך בטאונה הרשמי קליינפולקס'בלאט, מסביר לי שהאוסטרים מוכנים ל'שלם פצויים ליהודים. אין ויכוח על העק'רון, יש ויכוח רק, חה, חה, על גודל ה'סכום הגלובלי שישולם, חה, חה. אנשים פרטיים מקבלים את כספם, ואלה הזכאים לפנסיה מקבלים פנסיה.

אין תקוה לעצמאות

מובן, אין לאוסטרים כל צורך בשילומים. אין להם כל תקוה, בניגוד לגרמניה, לז'כות בעצמאות, לגייס דיכיות לצבא האיר'ופי ולהכנס למשפחת העמים החפשיים. אין להם גם חשק לכך. מדוע ישלמו? חוץ מזה, אין אצלם לחץ כלכלי של בעלי-התעשיה, המחפשים שוקים לתוצרתם, כי רק התעשיה הקלה נמצאת בידים פרטיות. אולם באוקטובר, כפי הנראה, יושג הסכם סופי. אל הצפה לגל של שילומים, אל תצ'פה לגיוס משלחת קניות רצינית לוינה. שעמם ותפלות שוררים על פני העיר. אין שום דבר חדש. אין כל נצנוץ של כש'רון, אין חן. מתלבשים לפי המודה הישנה, מימי פראנקייזוף, הולכים שוב לשמוע את — שלא לדבר על מוצרט, בטהובן, ברהמס, האופיריות הישנות של שטראוס, בביצוע למטה מבינוני, עם בדיחות מודרניות ישנות ותפלות, עם ליצנים הראויים לז'ילה'לו. אין שטראוס, אין סטפן צווייג, אין הרצל מהלר. נשאר רק שניצל הרבה שניצל. ה'כנסיות הגותיות המשמימות מתנשאות אל שמי-העופרת, ומעל הבוור העתיק ניבטים הפסלים המכוערים, מכוסים ירוקת, וממז'צים בעינים חסרות-הבעה אל הוה'משי'מים ועתידי לא מרגין. העיר הגדולה וה'הומיה הפכה לפרובינציה, בדרך בה הלכו ערים רבות לפניה. כל הרוצה להאמת,

רכי"ארם החיל האמיץ משה

השבוע ירד משה אקרמן מירושלים לתל אביב. בכיס-מעילו החום היה מונח ציור תנועה, ידיו אחזו בוגרעלים צבאיות. משה, בן ה-49, נחבק להשתחרר משירות מילואים, למסור את הנעלים לאפסנאות. הוא היה עצוב. לא היה ברצונו להשתחרר. הוא אהב את הצבא, היה חייל חתיק, נאמן ואמיץ, אף על פי שלא הגיע לשום דרגה, נשאר טוראי פשוט. "אמסור להם את הנעלים", אמר משה, "אך אינני רוצה בשיחרור — על כל פנים, לא כחייל פשוט." הוא רצה להשתחרר כקצין, שם אצבע אחת על כתפו ואמר: "לפחות זה מגיע לי. בלי קורס, בלי שום דבר, רק על סמך שירותי הנאמן בעבר!"

משה אהב להיזכר בעברו המזהיר — ציוני. 1929. פולין. משה, הצעיר הפשוט, נפגש עם יצחק בן-צבי, ניקם לפניו מדוע צריכים היהודים לעלות ארצה בהמוניהם. לא עם בן-צבי לבדו נפגש משה אקרמן. גם להמוני-היהודים ניקם מדוע וכי.

דיין לא הזמין. משה עלה ארצה עם ההמונים, התישב בירושלים, המשיך בצבאות. גם בארץ לא ניתק את קשריו

ערכה קיזר פרייזר את התערוכה דוחה בימים אלה, כאשר מטילה הממשלה ספק בשאלת כדאיותו של המפעל?*

התשובה היתה גלומה בשאלה עצמה. היא היתה גלומה גם בנאומיהם הנמלצים, הספוגים נימה יהודית, של מנהל-המפעל. איש מן הנאומים אף לא ניסה להסביר כי מפעל ה-מכוניות עשוי להכניס רוחים, וכי לאוצר כדאי להשקיע בו דולרים. הם היו, כנראה, בטוחים כי דמעותיהם של יהודי מוסקבה לי מראה הנדסי של השגריר הישראלי, והתלהבותם של התורכים מן המכוניות הישראליות היתה תחליף הגון לכל הרווחים שבקולם.

חוק חור בחבל

כתבת העולם הזה (887) על חור בחוק הפלילי, שנשאר לאחר ביטול עונש-המיתה, מאפשר לשחרר בערבות נאשמים ברצח, עוררה התעניינות רבה בין עורכי-הדין. השבוע ניסה עורך-הדין משה חזן לנסות ולשחרר באמצעות חור זה ארבעה מבין אחד-עשר הנאשמים ברצח רמי רוזנברג (ראה דפורטסיה), אותם הוא מייצג.

שעה שהובאו ארבעה הנערים, לפי בקשתו של חזן, בפני השופט פנחס אבישר, בבית

(המשך מעמוד 9)
כעבור שעות מספר הגיעה למשרדי אל-ענכשורה: הנוסעים הגיעו למקום הסכס, דקות מספר לפני שפתח מונטגומרי בנאומו.

שמחת העובדים היתה גדולה. היתה זו יותר מאשר שמחה על הנצחון במירוץ נגד הזמן: רבים מאנשי אל-ענכשורה שירדו בצבא הבריטי, לקחו חלק פעיל בקרב על צפון אפריקה.

עיתונות השכלה יסודית

האניה הסובייטית הראשונה שביקרה בנמל תל-אביב, מובילת-הנפט קרמל, התינודה מול החוף. עשרים ושבעה עתונאים ישראליים עלו על הסיפון, נחקלו על-ידי גבר בלונדי ונמוך-קומה, רב-החובל הצעיר (27) ולאמייר מיכאילוביץ קוליקוף. כדרכם של עתונאים, הציעו את מאמנם בשאלות. לפתע פתח אחד העתונאים את פיו, שאל: "למי שייכת האניה?"

קוליקוף נדהם. למי יכולה להיות שייכת אניה סובייטית, אם לא לממשלה? אולם רב-החובל היה נדהם שבעתים, לו ידע מי השואל. לא היה זה אלא נציג המהפכה בעתונות הישראלית, ידיד מקצועי של ברית המועצות: כתב קול-העם.

שחרור ציוני

קוראי למרחב, השבועון הצנוע המשמש לפי שעה בטאון רשמי יחיד של התנועה לאחדות העבודה, צילעלו בו השבוע ללא התרגשות, כשנחקל מבטם לפתע במילה מחוקה בדיו. יד חרוצה עברה על כל גליון וגליון, מחקה את המילה עד בלי הכר. המוחקים לא לקחו בחשבון את הטבע האנושי. אם נמחק, משמע שהיה מעניין. הקוראים הרימו את הגליון מול האור, מחקו את המחיקה, רובם גילו את המילה האסורה. המלה: "הציוני".

למרחב לא הפך, פתאום, לאנטי-ציוני. המשפט כולו, שהכיל את המלה האסורה, היה בהדפסה המקורית: "(סירוב מתן אשר-רות-הכניסה למשלחת הסובייטית היה בה כדי לצער את) ידידיה הנאמנים של ברית המועצות ומפעלי הציוני הסוציאליסטי המשחרר".

חנעיה הנימה היהודית

בשבוע שעבר, שימש מלון רמת-אביב, ה"תל-אביב, הידוע בתבוגות-האופנה השונות שנערכו בו, וזיה לתצוגה מסוג חדש: תערוכת כלי-הרכב הממונעים, שיוצרו — או יותר נכון, הורכבו — במפעלי קיזר-פרייזר ב"חפה.

התצוגה היתה מרהיבה לא פחות מתצוגות האופנה. לעיני הצופים עברו כל המודלים החדשים של המכוניות שיוצרו על-ידי קיזר-פרייזר לאחר ההתמזגות עם חברת וויליס: מכונית-משא בת שמונה טון, אמבולנס, ארבעה סוגים שונים של ג'יפים, סוגים חדשים של סטיוו, טיפוסים רבים של מכוניות נוסעים. חסרות היו רק המכוניות מטיפוס הנרי ג'י, שהציפו את כבישי-הארץ. מכוניות אלו כבר הפכו למצב מוזיאוני: מפעלי קיזר-באמריקה החליטו להפסיק את ייצורן.

הסבר מילולי. הופעתה הנאה של המכונית ניזנה דבריה בעוד, אולם מנהלי הסניף החייפאי של קיזר-פרייזר מצאו צורך להוסיף גם הסבר מילולי, הוגישו בעת הופעת כל מכונית את עובדת השימוש בחלקים רבים מתוצרת ישראלית.

רבים מן הנאספים נהנו למראה כלי-הרכב הנוצצים. אולם רבים אחרים תמהו: מדוע

הארץ

הייתי אמת ממין זכר — סרט ב' צבעים טבעיים (דבר).
מרדכי דן, תל-אביב.
אמת ערוס, או לבוש?
אלוף משנה א. זאב, אצ"ל (מעריב).
עמי שלו, צה"ל.

גונדר משה דיין, גונדר ימי מהדכי לימון, גונדר אווירי דן טולקובסקי.

משוחרר משה אקרמן
משה דיין חייך

עם גדולי ישראל. מדי ראש-השנה שלח גלויות ברכה לבן-צבי (לא מבלי להזכיר לו את הפגישה ההיסטורית של 1929), לבן-גוריון, למשה שרת.

ביום העצמאות האחרון ניגש משה באמי צע הטכס לרב-אלוף משה דיין, הושיט לו קבלה על כך שרשם את שמו בספר הזהב של הקרן הקיימת, קיבל כתמורה את החיוך המפורסם של משפחת דיין. משה התאכזב במקצת. "קיימתי שלאחר הדוססה היפה מצדי יומין אותי דיין לעמוד ליור ולקבל את המצעד, או לפחות לשותת אחר כוס תה".

לאחר שבוע נמוגה האכזבה, כשקיבל משה מכתב-תודה חתום. "בברכת חייל אל חייל. משה דיין".

קשריו של אקרמן עם מספר כה רב של אישים גדולים המאוסו עליו את המקצוע הצנוע של הצבעות. הוא החליט להפוך לשליח. "לאיזו מפלגה? אני בעצם איש מזרחי, אבל אני מצביע בעד מפא"י." אחר הוסיף והסביר מדוע הוא רוצה דרגת קצין. "אין אני רודף כבוד, אבל בחוק לארץ יתיחסו לשליח ביתר כבוד, אם הוא קצין בצה"ל!"

ביתניים מסר משה אקרמן את נעליו לאפסנאות. לא היו שום סיכויים שצבא ההגנה יכסה את מערומי הצבאים של הטוראי אקרמן בעלי-הזית המקומיים.

משטרה שוטטות בינעירונית

חופש-התנועה הוא אחד העקרונות עליהם מבוססת כל מדינה דמוקרטית. השבוע היה עורך-דין נתן קנט נאלץ להזכיר בקרן פשוט זה בבית-המשפט המחוזי, תל-אביב, שעה שיצא להגן על יעקב קלדרון, הנאשם ב"שוטטות".

קלדרון נעצר לפני חודשים בשעה שתיים בלילה, בקרבת קיבוץ שובל, שעה שנסע במכוניתו מתל-אביב לבאר-שבע. המשטרה ערכה חיפוש, מצאה אצלו כאלפיים לירות כל סחורה חשודה לא נגלתה. יעקב הועבר לתחנת משטרת באר-שבע, הואשם ב"שוטטות".

היה זה לילה קשה למשטרה. עוד בראשית הערב נתקבלה ידיעה כי בנוספת-מכריזים עומדת להעביר בקר לישראל. סיסמת ההיכר תהיה "ישראל 1" קבוצת-השוטרים יצאה לשטח, הציבה מארב.

"ישראל 1" בשעה שתיים-עשרה ללך הור"פיע בשטח ערבי, צעק: "ישראל! ישראל!" אחד האורבים השיב בערבית: "הבא את ה"בקר 1" הערבי התקדם מרחק מה, נתקל ב"שוטר ופלט זעקה. השוטרים אחזו בו, אך שאר המברזים נמלטו יחד עם הסחורה ה"הולכת על ארבע. האורבים נשארו במקומם, חיכו לקונים. בשעה שתיים הגיעה למקום מכוניתו של קלדרון.

עתה היה על השופט לפתור בעייה כפול: להאם נסיעה מתל-אביב לבאר-שבע — אפילו בלילה — היא שוטטות? והאם יעקב קלדרון אשם בשוטטות? התעוררה גם שאלה נוספת: האם עדיין קיים חופש-התנועה בישראל?

נוער

יוזמה פרטית

היד שדקרה את רמי רוזנברג ברחובות הפיצה גליס-סכיונה מהירים לכל רחבי-הארץ: כבר למחרת היום הודיעה העתונות כי אל-מונים התקיפו את מועדון הנוער העובד ב"שכונת-התקחה, תל-אביב, דקרו את מודרך התנועה, אליעזר.

אולם לאחר חקירה בדבר התברר כי איש לא התנפל על המועדון. השכנים סיפרו כי באמת פרצה קטטה — בין חברי המועדון. אולם איש לא נדקר, וידידיו של אליעזר הפיזצו את השמועה ביוזמתם הפרטית. רוב ידידי-המודרך סירבו לדבר עם העתונאים. הנותרים אמרו כי לא אירע דבר. הפסיכוזה פגה.

סיעות

הבת. או העז?

בני משפחת סעידיה, אשר בכפר מנסורה, השוכן למרגלות הכרמל לא ידעו את הפת"גם הצרפתי המפורסם "חפש את האשה 1" כל גם לא היו מעוניינים לחפש את האשה. הם מאמציהם היו מכוונים למציאת העז שנגנבה מהם לפני שבועות מספר.

מחמוד סעידיה היה משוכנע כי הוא מצא את העז. הוא חשד שהיא נגנבה על-ידי יריביו, בני משפחת אבר-חייך, אולם לא עלה בידו להוכיח זאת: בני אבו חייך אפילו לא הניחו לו לגשת אל תחת-ביתם.

בשבוע שעבר פקעה סבלנותו של מחמוד. הוא החליט לקוט בצעדים נמרצים, לחפש את האשה כדי למצוא את העז. האשה: חמ'דה, בתה הצעירה של משפחת אבר-חייך.

האשה נמצאה חיש קל. באחד מימי השבוע, כאשר חזרה חמדה מן המעיין, רכובה על החמור המשפחתי, צץ מחמוד מבין השיחים, אחז ברכס-הבמה, הכריז בתקיפות: "אחייך, אחמד, גנב את העז שלנו. אם לא תחזירו אותה, אשכב אחר 1"

הנשק האחרון. אפשר שההצעה לא מצאה חן בעיני חמדה, ואפשר שהיא לא הוקסמה ביותר מהופעתו של מחמוד. על כל פנים, היא נשאה את רגלי-החמור, דהרה הביתה, מסרה את האוליטימטום המזור ל"משפחתה.

דמם של בני אבר-חייך עלה לראשם. הם הודיעו בלילות, וניקו לעבר בית משפחת סעידיה. אולם כאן נכונה להם הפתעה: מחמוד הספיק להזעיק את בני-משפחתו, ל"הכנים לקרב המכריע.

היה זה קרב מרתק. ראשים פוצחו. אבנים התעופפו. שערות נמרסו. לבסוף הפעילו בני-סעידיה את הנשק האחרון — השכל — שלחו את אחד הנערים להזעיק את המש"טרה, הגישו תלונה.

התלונה הפכה את בני אבר-חייך ממאשימים לנאשמים, העמידה את בית-המשפט ה"מחוייב בחיפה במצב עדין: יהיה עליו ל"החליט מה חשבו יותר — עלכונה של ה"בת, או גניבת העז?

איגרוף

זינוק גדול קדימה

מאית הצעירים שנאספו בשבוע שעבר ב־קולנוע גן־רנה התלאכבי ציפו בקוצר רוח לפתיחת תחרות הגומלין באיגרוף בין נב־הרות מכבי ובית־ר, תלאכבי: הובטה להם כי התחרות שאורגנה עלידי נחום דמסי, מי שהיה אלוף דניה באיגרוף תהיה מעניינת ביותר, מלאה חידושים.

החידושים נראו לעין עוד לפני התחלת הקרבות: סדרנים, מקושטים בסטר־שוורל צבעוניים הדריכו את הקהל למקומותיו. א־קורדינוסטים הופיעו על הבמה, השמיעו נעי־מות קלות, וצייר־קריקטורות שיעשו את ה־נאספים בציורי פרצופים שונים של מתאגר־פים.

השיפוט היה הפעם בידי שלושה שופטי־נקודות: שניים ישראלים, והשלישי עובר־השגרירות הבריטית. על הבמה, בקרבת ה־שופטים עמד שולחן עמוס־גביעים שנתרמו על ידי מוסדות ועיתונים שונים.

פיצוי היגן. הקרב הראשון היה מאכוב במקצת, משעמם למדי: שני משתתפיו, א־ק־רי (בית־ר) ופירסט (מכבי) לא הלהיבו איש, קצרו תשואות קלושות. אולם כבר בקרב השני, בו השתתפו פ־ב־קו (מכבי) ורחמים (בית־ר) התחילה האחיזה להתחמם, והקהל קיבל פיצוי היגן על שיעמומו.

היה זה אחד הקרבות היפים ביותר של הערב. הוא התנהל בקצב מהיר, עוצר־נשימה. בתחילת הסיבוב השני פגע אגרופו של פ־ב־קו במצחו של רחמים, פתח חתך עמוק מעל

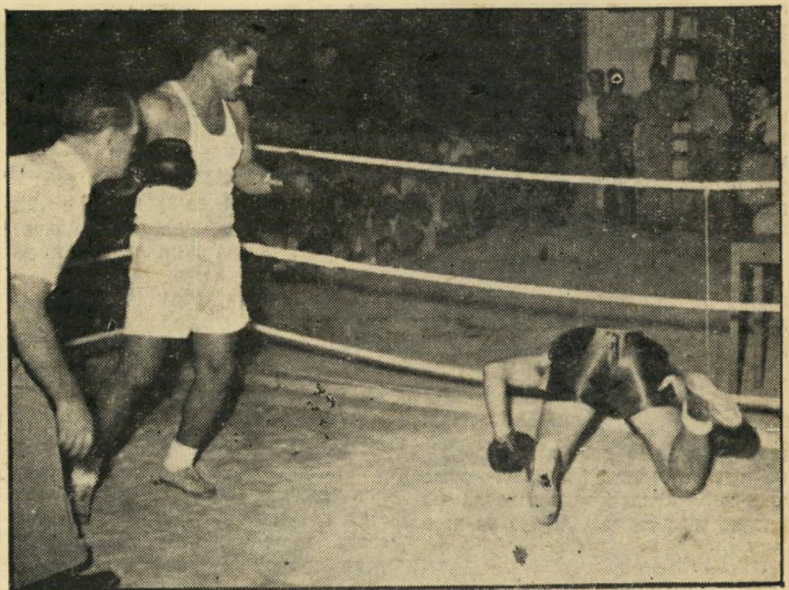
לעיניו, הפיל איתו ארצה. רחמים סירב להי־כנע, ופ־ב־קו שב והלם בחתך המאדים. פניו של הפצוע נשטפו דם. הרופא, ד״ר כארו, התערב, פקד להפסיק את הקרב.

תופעה נדירה. הקרב במשקל נוצה, בו נפגשו אמנוני (מכבי) וב־צ־יון לוי (בית־ר) היה מרתק לא מחמת ממאבק פ־ב־קו־רחמים אמנוני, שהופיע בזירה זו הפעם החמישית, היורה בתמרוני־התקפה, גילה טכניקה נאה, ניצח את יריבו לפי נקודות, זכה בגביע ה־מיוחד, שנתרם עלידי דמסי עבור המתאגרף המצטיין ביותר.

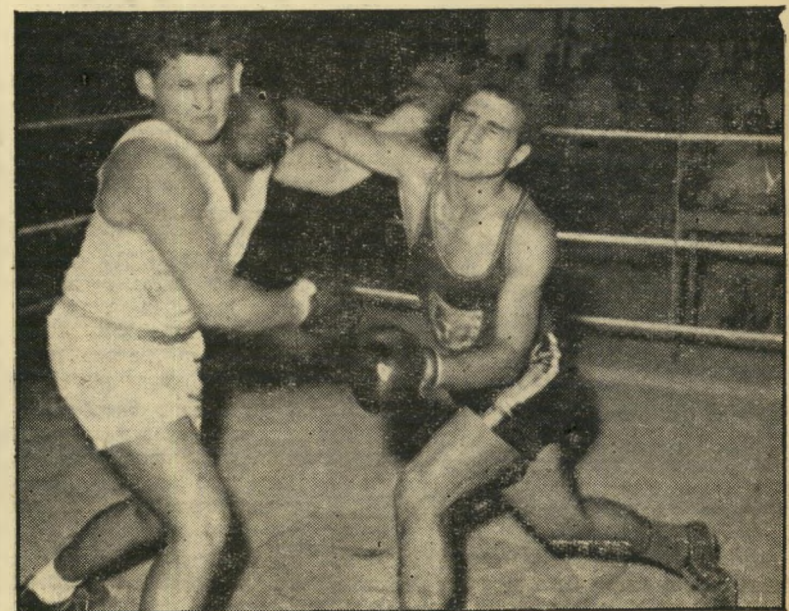
בקרב במשקל קל זכה הקהל לחזות ב־אחת התופעות הספורטיביות הנדירות ביותר בעולם. עם הינתן אות־התחלה פרץ א־ב־יונעם (בית־ר), תמכונה בשם שוגר*, מפינתו, הלם בסנטרו של יריבו, מלמד (מכבי). מל־מד נפל ארצה ללא הכרה. הקרב נסתיים. היה זה נוקאאוט (ראה רפורטזיה) מושלם.

תיקו מפתיע. נצחון הבזק של א־ב־יוני עם היה רק הראשון בסידרת המאורעות ה־מפתיעים שגדשו את הערב. אחת ההפתעות הגדולות ביותר היה התיקו, בו נסתים הקרב במשקל צ־י־ב־יוני בין ב־צ־יון (ב־ת־ר) ווייספיש (מכבי).

הקהל ציפה לקרב זה בקוצר־רוח. הוא הכיר את ווייספיש, היה מושכנע כי הקרב יסתיים בנצחונו. על כן ההדו במקום קריאות הפ־תעה, כאשר הצליח ב־צ־יון לחמוק מפני מ־הלומות־המחץ של ווייספיש, פתח בהתקפת

מתאגרף נזרוב (שמאל) נגד יעיש בקרב ה־60, נצחון נוסף.

רוטשטיין (שמאל) וא־ב־חצירה בקרב על גביע ״העולם הזה״ בהפ־ש־משקל, התקפת־מחץ

נגד בסיבוב השני, הצליח להוציא את יריבו משווי משקל, הציף את פניו בדם. בסיבוב השלישי עלה המתח מעלה מעלה. הקהל שאג בכל עזו. המתאגרפים הלמו זה בזה כאוטומטים הוציאו את שארית כוחו־תיהם. היה ברור כי הם לא יצליחו להכניע זה את זה אפילו בעשרה סיבובים. הוחלט לסיים את הקרב בתיקו.

שתי מכות־מגל. הפתעה לא קטנה הביא לקהל גם הקרב במשקל בינוני, בו נפ־גשו המתאגרף הוותיק והמנוסה אברהם לוי (בית־ר) ופרקאש (מכבי). הצופים היו כמעט בטוחים בנצחונו של לוי, נדהמו בסיבוב השני, כאשר פגעה מת־מגל ימנית של פ־ר־קאש בסנטר יריבו, הסילה אותו אל מעבר להבליים. שופט־הזירה, שלמה אדיר, לא שם לב לכך שלוי היה המום, עזר לו לקום על רגליו. אגרופו של פרקאש הונף במכת־מגל שניה, ולוי צנח ללא הכרה.

דוד וגוליית. בקרב במשקל צ־י־כבד נפגשו יעיש (בית־ר) עם נזרוב (מכבי). היה זה יום גדול לנזרוב. גם הפעם, בהופעתו ה־60 בזירה, הוכיח את עצמו כמתאגרף מושלם, ניצח את יריבו ביתר־נקודות גדול.

לא פחות מרתק היה הקרב האחרון במשקל כבד בין רוטשטיין (מכבי) וא־ב־חצירה (ב־ת־ר). המאבק היה דומה לזה של דוד וגוליית: רוטשטיין, שעלה על יריבו לפחות ב־10 ק״ל, שלט בזירה במשך שני הסיבובים הראשו־נים. דומה היה כי א־ב־חצירה מחוסל, אולם בסיבוב השלישי עבר המתאגרף הקל יותר ל־התקפה, פתח בסידרת מהלומות־מחץ, הכניע את רוטשטיין בנוקאאוט, זכה בגביע המי־חד שנתרם עלידי מערכת העולם הזה.

בשעת לילה מאוחרת, התפזרו מאות הצו־פים לבתיהם. השמיים היו מעוננים. הגשם הוסיף לספף, אולם מצב־הרוח היה מרי־מם אפילו בין אוהדי בית־ר, שנוצחו בהפ־ר־ש־נקודות קטן*: היה ברור שהאיגרוף הישראלי הוסיף לזנק קדימה, עתיד לתפוס מקום נכבד לצד השחמט והכדורסל.

שחייה

קפיצה למים עכורים

בשבועות האחרונים עקבו חובבי־הספורט בארץ בעניין רב אחרי מירוץ־השיאים של שחיני ישראל (העולם הזה 886). הם היו מ־שוכנעים כי ההישגים הגדולים ועשרות השי־איש שנשברו נבעו רק מעובדה אחת: ה־סכסוכים המפלגתיים לא הצליחו להעכיר את מימיה־השחייה הישראליים.

טעותם המרה של החובבים הובררה להם רק לפני שבועיים, כאשר הפריעו סכסוכים מפלגתיים לאחר המאורעות הספורטיביים הגדולים ביותר של השנה: אליפות ישראל בשחייה, שנערכה בחיפה, תחת חסותו של ראש־העיר, אבא חושי.

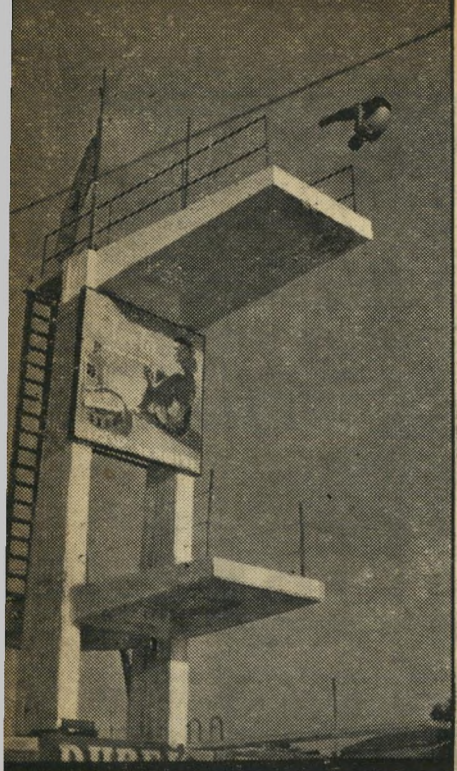
בבוקר־התחרות, בא אבא חושי לחזות ב־קפיצותיו האמנותיות של יואב רענן (העולם הזה 866), אלוף אולימפי־ד אסיה במגלילה. יואב עלה לראש המגדל, התכונן להדגים קפי־צות, כאשר מיהר אליו אחד העסקנים, ציחה עליו לרדת. יואב, שקיבל חופשה מיוחדת מעבודתו בחברת א־על לרגל התחרות, ירד מן המגדל והוויכוח הגדול החל.

הוויכוח נמשך למעלה מחצי שעה. נציגי הפועל טענו כי יואב לא נרשם לתחרויות האליפות. נציגי מכבי השיבו שלענף־הקפי־צות אין כל צורך ברישום. אנשי הפועל הסי־כימו לחתר בתנאי שהם יורשו לשחק אחד משחיניהם במקצוע נוסף, בו לא נרשם כלל. אנשי מכבי דחו את התנאי. אמילו התערבותו של מרנין פז, מזכיר ההתאחדות לספורט, לא הועילה לחיסול הסכסוך.

בינתיים סבל הקהל משעמום. השריקות וקריאות הבזק הלכו וגברו. דומה היה כי עוד מעט יקומו מאות צופים, ידרשו את החזרת כספם.

כאן בא לעזרת מארגני האליפות סלע־מח־לוקת עצמו. יואב רענן הציע לשעשע את הקהל הנרגז בקפיצות־ראווה. אולם מאמנו הרשה לו רק להעלות קבוצת ילדים לראש ה־מגדל, ללמדם את אמנות־הקפיצות.

* מכבי גברה על בית־ר בסיכום של 9:11, זכתה בגביע סמסו.

אדוף אסיה בקפיצה, יואב רענן במקום אליפות, שיעור־ראווה

השערוריה עוררה ביואב מרירות רבה. מיד לאחר התחרות פירסם גילוי־דעת חריף, הא־שים את העסקנים בקטגוריות וחסר־אחריות, דרש לקיים תחרות נפרדת על אליפות ישר־אל בקפיצה.

גילוי הדעת החריף השיג את אשר לא השיי־גו הוויכוחים ותשואות־הקהל התאחדות ה־ספורט ערכה ישיבה מיוחדת, החליטה לקיים את אליפות ישראל בקפיצות למים בקיבוץ מורע, בראשית נובמבר. הפעם היה ברור כי המים יהיו צלולים יותר.

כדורסל

חרומת אוהדים

שדה־התעופה בלוד המה מאדם. בתוך ה־המון בלטה קבוצה של 16 צעירים, לבושים תלבושת אחידה מסודרת, עטורה בסמל־ישר־אל. היו אלה 12 אנשי נבחרת הכדורסל ה־ישראלית וארבעת מלוויהם, שעמדו להפליג לתחרויות על אליפות־העולם בבראזיל.

אולם שעה קלה לפני המראת המטוס התי־ברר שהסדר והברק היו רק כלפי חוץ. ה־מלחים הוניחו את תפקידם, לא סידרו כהלכה את מסמכי הכדורסלנים. דומה היה כי ה־נסיעה תידחה, אולם ברגע האחרון, התנדבו שניים מאוהדי־הכדורסל*, שליוו את הספור־טאים לשדה־התעופה, קיבלו את סידור־המס־מכים על עצמם.

הכרזה מפתיעה. אולם בזה לא נסתיי־מה הפרשה. כאשר סודרו כל המסמכים, יצא אברהם שניאור, הכדורסלן הראשון במעלה של ישראל, בהכרזה מפתיעה: ״אינני נוסע!״ כאשר חקרו אותו השניים לסיבת הכרזתו, סירב להשיב. רקע הסיבוב נתברר רק מפי המלווים. לאשתו של שניאור הובטחה תמי־כה כספית בתקופת היעדרו מן הארץ. אולם התמיכה שולמה רק בחלקה: מאה הלירות הנתורות לא נמסרו לה כלל.

המלווים התייחסו לכל הפרשה באדישות גמורה, רטנו: ״מה איכפת לנו? שלא יסע!״ אולם שני האוהדים קיבלו את הדבר בצורה אחרת לגמרי: הם ידעו כי בלעדי שניאור יהיה כשלון הנבחרת הישראלית כמעט מוב־טח, החליטו לפתור את הבעיה בו במקום.

הם פתרו את הבעיה בדרך הפשוטה ב־יותר: סכומי הכסף אשר בארנקיהם הגיעו למאה לירות בדיוק, נמסרו כהרף עין לשני־אור. הנבחרת הפליגה לבראזיל בהרכבה ה־מלא.

פירסום הפרשה כולה עורר בהתאחדות־ה־ספורט הישראלית רגש בלתי־רגיל — רגש־בושה. כבר למחרת היום פיססה ההתאחדות בעתונות היומית הכרזה קצרה, הכחישה ש־היא מעורבת בשערוריה. המוני חובבי־הכדור־סל קיבלו את ההכרזה בחיוך: וכי מי צרף את ארבעת המלווים הבלתי־יעילים לנבחרת, אם לא ההתאחדות?

* פימה סלוצקי וכתב־הספורט של העולם הזה.

הוא והיא

בכביש תל-אביב-חיפה, עצרה חיילת מכרז, ניה, ביקשה טרמפ, סירבה לרדת, לאחר ש נתגלה כי היא חייל בחופשה, שהתחפש ל- אשה כדי למשוך עיני נהגים, גרם לתיגרה גדולה.

דרך אבר

בלונדון, אנגליה, תבע ג'ורג' פטרסון פיצויים ממוזיאון למדע-הטבע, לאחר ש- זיהה אצבע מוטלת בתוך ספירת כאצבעו, שנקטעה לפני חודשיים, נמסרה למוזיאון בלי ידיעתו על-ידי בית-החולים בו בוצע הניתוח.

מעורר-הדמיון

בתל-אביב שמע מלצר של אחד מבתי-הקפה צעקה: "צלחת מעופפת!" פרץ ה- חוצה להתבונן בצלחת, הפיל מגש עם שש צלחות, שבר את כולו, עף מעבודתו.

בתולה בטור

בטולו, צרפת, נכנסה הבתולה הזקנה מרי בושאר לבית-העירייה, כדי לשלם את מיסיה, נקלעה בסעות למשרד-הגיוס, הת- עלמה למראה המון הגברים הערומים, ש- חיכו לבדיקה רפואית.

עולם הסוף

בחיפה נערכו נישואיהם של חיה שחורי, אדומת-השיער ואברהם ארגמן, שחורי-השיער.

נעשה ונראה

בשיקגו, ארצות-הברית, התלוננה אגודת בעלי אולמות-הקולנוע כי לפי החוק מגיעה נערה לבגרות בגיל 18, רשאית להינשא, אולם לפי חוקי-הצנזורה אסור לה לבקר בסרטים "למבוגרים בלבד" עד גיל 21.

הבריאות מעל הכל

בחיפה, הפסיק משה ווינגרטן את מגזי-הטלפון שלו, לאחר שהוטרו במשך שמונה לילות רצופים על ידי אלמוני, שטילפן אליו, והזויר אותו שאם לא יתכסה בשתי שמיכות, יצטנן ויחלה בשפעת.

לפי התוכנית

במדינת ניו-יורק, ארצות-הברית, עשה ה- אריקין בשם היול שמות באתר הערים, הוריד מן הקיר מודעה גדולה של קולנוע, שהכריז על הצגת הסרט חזק עם הרוח.

עזר כנגדו

במעבר-הרמלה, בעת טכס נישואין, פרצה תיגרה כללית, לאחר שהחתן לא הצליח לש- בור את הכוס, ואחד ממחזיקי הקודמים של הכלה בא לעזרתו, שבר את הכוס במהלומה אחת.

שוד ושבר

ברואן, צרפת, זוכה ז'אן טיסו מאשמת שוד, לאחר שהציג לפני השופט תעודת-רופא, הוכיח כי הוא לא היה מסוגל להת- אמן, היות והוא סובל משבר.

הגנה היקפית

בציטאגוה, ארצות-הברית, הכריזו הכב- אים שביתה, הפגינו לפני בית-העירייה כדי רישה להעלות את משכורתם, הפסיקו את ההפגנה כדי לכבות דליקה שפרצה בתחתית הכבאים המקומית.

לעזרת הארץ

באופסאלה, שוודיה, זכה אולף האנסן בגביע, לאחר שגילגל עדשה באפו למרחק מאה מטרים, נפסל כמעט מיד על ידי חברי השופטים, לאחר שנתגלה כי הוא נעזר גם באצבעותיו.

זמד שלישי

באליקנטה, ספרד, נמלטה פרה מתוך עדר, שהובל לבית-המסבחים, נכנסה לאולם-קולנוע, בו הוצג סרט תלת-ממדי, שהתה במקום עשר דקות, בטרם הרגיש הקהל כי אין היא חלק מן הסרט.

תפילת השכבה

בטורקיה, אגליה, נעצר פטריק קמפבל, לאחר שפרץ לחדר-המיטות של בעלת הבית שלו, שכב במיטתה כשהוא שיכור כלום. הסביר לשוטרים: "חשבתי שזאת הכנסיה ורציתי להתפלל".

מאמרים ויצירות

אחרי שנכנס לגור ברמת-גן, בשכונת עם הקומפוזיטור לשעבר **מנחם אכירדום**, התפלא כ"ח חרות **יוחנן בדר** על ששכנו אינו מנגן בפסנתר. כששאל לבסוף את אכירדום, הסביר הלה: "הקומפוזיטור דומה לסופר. הוא כותב יצירות, ולא מבצע אותן, ממש כש- שאתה כותב מאמרים ואינך גואם אותם!"

אמן אחר, המצטיין דווקא בביצוע, **מא- לון** (מארקוס אנטוניוס) **בראנדר**, כמעט ביקר בישראל. בדרכו במטוס לפאריס נפגש עם **יהודה קופל**, מנהל אל-על בני-יורק, קיבל מפי הלה הזמנה לבוא לישראל. אולם מארלון היה עסוק בצרפת (לפי השמועה: כדי לשאת נערה צרפתית בלתי-מוכרת) התרשמותו של הישראלי: בראנדר הוא אדם בעל רמה שונה מזו של שאר שחקני הליברו, משכיל ונוטה למחשבה.

אדם משכיל אחר, שר הבטחון **פנחס לבון**, הוזמן לברך את עתונאי ישראל בשעת מסיבתם השנתית, שכה כי למקום הוזמנו גם חברי הסגל הדיפלומטי, נאם משך 45 דקות בעברית. התוצאה: כמה דיפלומטים התרגזו, עזבו את המקום באופן כמעט הפגנתי.

דיפלומט אחד שלא עזב את מסיבת העתונאים. שגריר-צרפת בישראל **פיי- און זילבר**, שאם בעברית צחה, אמר בין השאר: "כל דיפלומט צעיר מזהר מפני המפלצת העתונאית, אך ככל שהוא מתבגר יותר, כן מתברר לו שהמפלצת אינה כה מסוכנת. כל דיפלומט חתיק יודע כבר כי יש לשמור על קשרים טובים עם העיתונות".

כאשר נשאל זילבר כיצד רכש את העב- רית המצויינת השגורה בפל-גילה כי יש לו מורה מעולה: **אריה לביא**, איש התוכנית הערבית של קול ישראל, המלמד את השגדיר גם ערבית.

הלכה ומעשה

כאשר ערך **וויסקונט הרברט פמו- אל**, מי שהיה נציבה הראשון של ארץ-ישראל, העומד לחוג בעוד ימים מספר את יום-הולדתו ה-84, הרצאה בלונדון על הנושא טובנות להלכה ולמעשה, הדגים את ההבדל בין ההלכה והמעשה באימרתו של אחד מצירי-הקונגרס האמריקאי. "יש שני דברים שאני סובל פחות מכל: הפליה עדתית — וכושם!"

גירסה חדשה על היחסים בין מלכות ישראל ומלכות כוש הושמעה בשבוע שעבר, בעת ביקורו של **היילה סלאסיה**, קיסר-חבש, בלונדון. אחד ממלח-הקיסר הופיע במסיבת-עתונאים, השמיע לנאספים אחת מן האגדות על מוצאה של השושלת המל-כותית החבשית: כאשר ביקרה מלכת שבא אצל שלמה המלך, הרתה ממנו וילדה לו בן. בצאת הילד לאחור העולם שאל אותה אחד מעבדיה בעברית: "מניין לך ילד זה?" המלכה התפעלה מדברי העבד, קראה לילד בשם מניין לך. בשובה לארצה סרסו בני-חבש את השם, קראו לילד מני-ליק — הוא מנליק הראשון, אבי אבותיו של הקיסר הנוכחי.

סוסים וכוכבות

את הוקרתו לארצות-הברית הביע השבוע **סליימאן אל-הווייל**, שייך בדוח הנגב, ששלח מכתב לנשיא **דווייט אייזנהואר**, הציע לו סוס וסוסה ערביים טהורי-גזע.

לא הוקיר את יושבות-הוליבורד שחקן הקולנוע, בעל הפנים המעודנות והאימרות הציוניות **ג'ורג' סנדרס**. כאשר נשאל הוא אם יש בדעתו לשאת שחקנית אחרת לאחר גירושיו מן הכוכבה הבלבולית-תוססת **זאזא גאבור**, הכריז: "לא אמצא לי בת-זוג בהוליבורד. יש כאן כוכבות רבות, אך אין כאן אף אשה אחת".

כאשר נשאל שחקן קולנוע אחר, **בוב הופ**, הקומיקאי עגול הפנים, באיזו מידה הוא שולט בשפה הצרפתית, השיב ללא היכוס: "ידיעותי בשפה מספיקות כדי לקבל סטירות-לחי מעזרות חמודות".

בעת ביקורו האחרון בפאריס התעכב אחד מגדולי שחקני-הקולנוע, **צ'ארלי צ'אפלין**, ליד אולם, בו הוצגה גירסה מחודשת של סרטו זמנים מודרניים, העיר בטון מהורה: "יש לי חשק עז להיכנס פנימה. לא ראיתי את הסרט זה שנים רבות".

20 סיגריות - 350 פרוטות

תקוו נעלים
ומנפי גומי

אבנעל
AVNAL

ארנקים

תיקים ילקוטים
ודברי עור ופלסטיק
במבחר גדול
נחלת-בנימין וז, תל-אביב

צ. בר

יותר מהיר - יותר קל

בעזרת זיוה בלוק החדש את מדיחה את הכלים תוך חצי הזמן, ויבריקו פי שנים. זיוה בלוק הוא חסכוני ביותר, ואל תשכחו: אין קופסאות לשאת. מכסים את הזיוה בלוק במים — והוא נמס בקלות למשחה רכה.

זיוה בלוק

תוצרת נקה
המפיצים היחידים
חב' "נורית" בע"מ

המדליק

ת"א, רחוב אלנבי 86
(בחצר)

המומחה הידוע

בעל הנסיון הרב לתיקון מציתים
מכשירי גלוח חשמליים

לוב
שלוש ידיות אקדח

השבוע, הסיר פילדמרשל ברנארד מונטגומרי, את הלוח מעל מצבת-ענק ל-12 אלף חיילים אלמונים שפלו בקרב על צפון אפריקה, לפני אחת-עשרה שנים. אותה שעה שימשה בנגאזי, בירת לוב, השוכנת במרחק מה מאל-עלמיין, בה הוקמה המצבה, זירה למאורעות פוליטיים תוססים — מאורעות שהיו קשורים ישירות בכיבוש צפון אפריקה בידי מונטגומרי.

המאורעות, שגרמו לסגירת גבול לוב-מצרים למשך שמונה ימים, החלו, למעשה, עוד עם כיבוש לוב בידי צבאותיו של מונטגומרי, הגיעו לשיאם בשלוש ידיות אקדח, שהידוהו באחת מכיכרות בנגאזי. היריות נמשכו ב-5 לאוקטובר, דקות ספורות לאחר חצות-היום. אותה שעה יצא איברהים צ'אלצי, שר הארמון של המלך אידריס אל-סינוסי ומנהל האוצר המלכותי, מפתח הארמון. פתע נעצרה מכונית שחורה מול השער וברד כדורים החל להתעופף מ-תוכה.

צ'אלצי, שפצע פצעי מוות, צנח ארצה, בה בשעה שצעיר גבהקומה פרץ לתחנת המשטרה הסמוכה, הודה ברצח. השוטרים הגדמים רשמו את שם-המתנקש: הנסיך מוחמד אל-סינוסי, אחיינה ובנה המאומץ של מלכת-לוב, דודנו של המלך אידריס הראשון.

הנרצח, בן למשפחה מרוקאית עשירה, הצטרף למחנהו של אידריס אל-סינוסי עוד בשנת 1916, עלה בהדרגה מעלה מעלה, הפך בסופו של דבר למפקח בלעדי על ענייני-הכספים של לוב ואיש סודם של המלך והממלה. צ'אלצי כסוף-השיער (60), קמץ השפתיים והאגרופים לא היה אהוד על הדור הצעיר של המנהיגים הפוליטיים והאינטלקטואליים במדינה הצעירה.

סמל לוב החדשה. לעומת זאת נחשב הנסיך הצעיר (26) לסמל לוב החדשה. הוא נולד במצרים, רכש את השכלתו בביירות, חזר ללוב בשנת 1950 ונתמנה כמעט מיד לתפקיד שר-החצר. הוא התפרסם במהרה כלאומני קיצוני, התנגד במרידות לכל פיקוח זר על לוב.

אולם למעשה היו שורשי-הרצח עמוקים הרבה יותר, לא היו נעוצים כלל בהבדלים החיצוניים בין שני המנהיגים. לוב, אשר נולדה מן התור והובו של מלחמת-העולם השנייה ומהחלטה של האו"ם, אינה אלא מדינה חדשה, הצופה בחוץ 3 מיליון תושבים. התקציב של הממלה הפדראלית אינו עולה עדיין על ששה מיליון דולאר לשנה, והתושבים מיוצגים בשלושה בתי נבחרים נפרדים.

שלוש מדינות. בתי-הנבחרים מסמלים את שלוש המדינות, מן הורכבה מלכות לוב: טריפוליטניה, שהיתה בעבר מושבה

איטלקית, קירנאיקה, שהיתה נתונה לחסות בריטית ופיואן, שנכבשה בשנת 1941 על-ידי הגנרל הצרפתי קלרק. הניגודים בין האינטרסים של שלוש המדינות הוסיפו להפר את השלום במלכות לוב, גם לאחר איחודן הרשמי. אידריס הראשון מצא את עצמו במרכזו של מאבק כפול: קירנאיקה נגד טריפוליטניה וההשפעה הבריטית נגד חצר-המלכות.

השפעה אמריקאית. גם מעצמות אחרות לקחו חלק במאבק הפוליטי העז.

לשעבר כאורח-כבוד. **למושה, עזבון.** ביטול ההזמנה לא עבר בשקט. מושל בנגאזי עמד בכל תוקף על כך שמארוטו יבקר בלוב. אידריס הגיב בתקיפות, סילק את המושל מתפקידו. שלושה ימים לאחר מכן נהרג צ'אלצי, איש סודו של אידריס, על-ידי הנסיך הצעיר, שהיה מידידו הקרובים ביותר של המושל הנעלב.

מד לאחר הרצח הוכרז משטר-חירום בכל רחבי-לוב. אידריס החזיר את המושל

מלך אידריס הראשון
נגד, נגד, נגד

לתפקידו, נתן לו סמכות מלאה, שלח באמי צעות שגרירו בקהיר איגרת „חשובה ביותר“ אל ממשלת-מצרים.

האיגרת הולידה שמועות שונות ומשונות: בשווקים של בנגאזי וטריפולי נמסר מפה לאוזן כי המלך מתכוון לבקש מקלט במצרים — ממש כשם שעשה בימי שלטון האיטלקים בלוב.

התערבות בריטית. למחרת היום באו הידעות ממשלתיות לאשר חלק משמועות השוק. אידריס ארז את מזוודותיו בחיפזון, יצא לטוברוק, הבסיס הבריטי החזק ביותר במדינה. בעיני רבים נראה הדבר כצעד ראשון לקראת גלות וייתור מרצון על כס המלוכה.

עם בואו לטוברוק ערך אידריס התייעצות חשאית בתשעת-עשר עם יורש-העצר, רידה. טחנות-השמועות פעלו בכל עוז, והכרזות ממשלתיות נוספות על מצב-בריאותו הלקוי של המלך הפכו את התפתחותו לכמעט-ודאית.

בה בשעה שההשפעה הבריטית נשארה בעינה בקירנאיקה, ביכרו המתיישבים האיר-טלקים בטריפוליטניה לנטות לצד האמריקאי, שהקימו בארצם בסיס אוירי גדול, הורישו לשם שפע של דולרים.

המאבק השתקף יותר מכל בשלושת בתי הנבחרים. הקיץ, לאחר שהימרה בית הנבחרים של טריפוליטניה את פי המלך וזכה לתמיכה גלויה מצד בתי-הדין העליון של לוב, נקט אידריס באחד הצעדים שהיו חביבים ביותר על מלכי אירופה במאה ה-17: הוא פיזר את בתי-הנבחרים לכל הרוחות.

בחוודש שעבר נוספו שני סיבוכים חדשים על המבוכ הפוליטי בלוב: בסוף ספטמבר חתם ראש-ממשלת לוב על חוזה, לפיו ייחזרו בסיסים אויריים נוספים לארצות-הברית, מיד לאחר מכן החליט המלך לבטל את ההזמנה לבקר בלוב, שנשלחה על-ידי מושל בנגאזי אל הרוון מארוטו, מי שהיה פקיד גבוה במשטר הפאשיסטי, אידריס שו. אהאיטלקים סירב לקבל את הפאשיסט

אולם למחרת היום נשתנה המצב מן הקצה אל הקצה. ההודעה הממשלתית שפורסמה לא יכלה להשתמע לשני פנים: למלך אין כל כוונה לפרוש מתפקידו המרומם, או לעזוב את הארץ.

הגורם המשוער להודעה המפתיעה: רצון נה של בריטניה בהמשך שלטונו של אידריס, אוהד-הבריטים. הבריטים חששו כי פרישת המלך עלולה להביא את כל היסודות הלאומניים, האנטי-מערביים, לידי התפרצות פחות או יותר גלויה.

גבולות לוב שבו ונפתחו. היה ברור כי הפרשה הוסלה — לפחות באורח זמני. הפרט הקטן היחיד שנשאר לוטה בערפל: גורלו של הנסיך הרוצח.

סוריה
מאבק על עמדות

השבוע, לאחר שנסתיים הסיבוב השני ב-מלחמת הבחירות ו-45 המקומות הנוותרים (מתוך 142) בבית-הנבחרים נתמלאו נציגים, התכנסה סוריה לקבוע את גורל ממשלתה העתידה.

פרשנים פוליטיים רבים התנבאו כי הבחירות יעלו לשלטון אחת משתי המפלגות התיקיות העיקריות. הם התאכזבו קשות כאשר הפסידה מפלגת העם הפרו-בריטית, ה-תומכת באיחוד סוריה-עיראק, את הרוב, לו זכתה בימי קודמו של שישאקלי — הדיקטטור סאמי אל-חיאחא.

גורלה של המפלגה הלאומית הסורית, יריבתה הגדולה של מפלגת-העם, לא היה טוב יותר. מפלגה זו, הידועה כמפלגת קהיר-ריאד-חיג'אס, לא זכתה ברוב גדול, אפילו לאחר שהזעיקה ממצרים את שוקרי אל-קואטלי (הנעול הזה 878), מי שהיה נשיא סוריה, בנתה מסע-פרסומת סביב דמותו ה-אגדית.

השמאל עדה. הסיעה הגדולה ביותר שתפסה מקום בבית-הנבחרים החדש, היתה סיעת הבלתי-תלויים. סיעה זו מורכבת ברוב מהמנהיגים פוליטיים מקומיים וראשי ידועים מקומות בבית-הנבחרים. בעת ובעונה אחת עלתה קבוצת מנהיגי איגודי הסועלים הסוציאליסטיים, הפכה מטרה לפיתוי המפלגות האחרות.

הבוחרים, שעברו בשלום יחסי את הבחירות, רות, עמדו מן הצד, עקבו אחרי התרוצצויות המדינאים, תימרוניהם לתפוס מקום ליד ה-קערה הממשלתית. בסוריה, זהו, בדרך כלל, מרוץ חסר-חדאות לא פחות מאשר מערכת הבחירות עצמה.

תשבץ 889

מאוזן: 1. ממתק ערבי, בכתיבו הנכון; 5. מחנהו האחרון של יגאל מוסנזון; 10. לפי השמועה מצוייה מתכת זו ב-גליל; 12. אחד מהמלכים של אחרית ה-ימים; 14. גא אליו יש להתייחס ביושר, מצוה תורת משה; 16. עיתון התאחדות הסוחרים; 18. לעתים נוסלים ממנו ל-פחת; 19. בלשון יותר פיוטית, אבוקה; 21. סרבר רמתינגי; 22. בין הר להר; 23. נעימה; 24. מספיק; 25. בעזרתו היו מיישבים עניינים שבכבוד; 27. על כל קיר; 30. שמו הפרטי של היהודי שהיה יועצו הראשי של מקראתי; 31. לאה ורבקה הן כאלה; 33. הניתוחים בו קשים מאד; 35. מערת קבר קטנה; 36. בתנ"ך, ארץ במזרח אפריקה; 38. בקשות רחמים; 39. חלק של התלמוד; 40. אחיו של אונן; 41. נמל ב-מפרץ הפרסי; 43. בהמת המשא הטיבטית; 44. הזקן; 46. גיבור שספירי; 48. מדען וחוקר; 49. מושכר, זכיון למשל.

מאונך: 2. הפרק שלא הספיק להכנס למשל; 3. עורק; 4. סופר עברי שאחר מחזותיו הוצג בהבימה; 6. התרצן ב-

		8	7	6	5		4	3	2	1
13				12		11			10	9
	18			17			16		15	14
						21			20	19
							23			22
	24							26		25
		28		27					30	29
			32			31				
				36			35		34	33
					39					38
			43			42		41		40
				47			46		45	
						49				48

פותר תשבץ 885

שוכו כפרטי ספרים

איפריה ברוך, ד. צ. 145, צה"ל.
ירמיהו בן-אריה, אברבנאל 23, ירושלים.
נעמי זומרפלד, שיכון הוותיקים 467, רא-שון-לציון.

עצמו בכל רחבי ארצות-הברית בהצלחה גדולה. קשה לומר כי לצופה הישראלי צפויה הנאה דומה, למרות המאמצים הניכרים — והפוריים שהשקיעו התיאטרון, שחקניו והתור פרת אילוש גיגור, יוצרת שמלותיה הצעקניות של חנה מרון, המחזה, שחלק גדול ממנו מתיימר למתוח ביקורת על ריקנותם של מיצעי-ההדרגות האמריקאיים, איננו שר זה מהם במהותו. מלבד מאמץ כביר לבדח את קהל הצופים — מאמץ שלא כולו עולה יפה — אין לו מה לומר כלל.

אין אלא להצטער על מאמציהם של השחקנים, ובפרט חנה מרון, שאינה משעממת אף לרגע, מיכאל גור, שעריצתו נראית טבעית עד כדי חשד, בתיה לאנצט, שאהבתה מעוררת אימון ויוסף צור בתפקיד של מתחן מקצועי המבוצע בקלילות קשה מאד. הבמאי היי קילוס, האחראי אגב לקיצור מבורך בהצגה, כותב בדבריו הקדמה שלו: "אין לומר, כי מבחינה יחסית יש בעלילת המחזה האיש שבא לסעוד משום חשיבות מיוחדת, אך..." שלשה העמודים המוקדשים אחר-כך להסברת ה"אך" משכנעים הרבה פחות.

ספרים

מקור

כרה על כסא החשמל

הסופר הבריטי ג'ון ב. פריסטלי הסביר באחד ממאמריו האחרונים כי הספרות החדשה מציגה כבר, פחות או יותר, את האפשרויות של גרוי הקורא באמצעות תיאורי מנייות, מנסה עתה למשוך את תשומת ליבו המחודשת על-ידי תיאורי סאדיום קיצוניים, המתחרים בהצלחה רבה בסירוף הדעת.

הקורא הישראלי לא היה צריך לחכות זמן רב כדי לקבל דוגמה ישראלית מקורית ביותר לשימוש באמצעי החדש. די לו לפתוח את ספר-שיריו הראשון של דוד אבידן, **ברזים ערופי שפתים**, כדי למצוא מעשי רצח, הצגת וסיווי-בלהות, במציאות שלא יוכל להתיימר לספק לו אף סיפור הבלשים המעולה ביותר, שעליו בכל זאת מוטלת החובה לשמור על סדר הגיוני כלשהו.

שני פקידים מתו במשרד, בתוך 21 השירים בקובץ, המפורזים בדלילות על 68 עמודים, אפשר למצוא את המושג "מחת" סחם, ללא צורה מיוחדת, 12 פעם. אולם לא פחות מזה חוזרות קטילות בעלות אופי מוגדר יותר: דם ניגר מופיע 6 פעמים, הוצאה להורג ברובים — 5 פעמים, גסיסה — 5 פעמים, חנק וחליה — 4 פעמים, סכין — 3 פעמים, התאבדות, טביעה, מגלב — פעם אחת כל אחד.

לא פחות אופייני הוא אוצר הדימויים. אם יש בין חוקרי השירה כאלה הטוענים שאופיו של משורר מתגלה קודם כל בדימויים שהוא בוחר, תהיה התמונה שתתקבל מחקר דימוי ייו של אבידן ברורה ביותר. עצמים ועניינים פשוטים כמו עץ, אדם, עיר או אהבה הושח בשירתו ל"סכין" או "כמו צחצח אל סכין", "כמו פרה אל כיסא החשמל" או "כמו חבל מתורבת על צהרנו", "כמו זונה" או "כמו שני פקידים שמתו במשרד".

על חשבון הגיל, את הניתוח הטוב ביותר של השירים אפשר במקרה הנדון למצוא בשירים עצמם. אם לקשור יחד כמה שורות משירים שונים בקובץ, תתקבל ביקורת מעין זאת:

ונסינו אפילו
השקפות הגנות פה ושם לחוות
וחזינו כאילו
בדרך זאת נוצרה תרבות אנוש, הלוחמים
בין כך וכך יוצרים תרבות אחרת.
החששות
הן השאיפה הנדירים של שירתך.
(הניפוח נזקק על חשבון הגיל).

הצי נחמה: באחד השירים הבטיח אבידן, למרות הכל, כי יום אחד התבוננות המפוכחות לה עירו.

(ברזים ערופי שפתיים: שירים — דוד אבידן; ארד: 68 עמודים; 1,500 ל"י).

* פרט להצגה הניו-יורקית, בה שיחק את התפקיד הכוכב המוזקן מונטי ווליי.

הבימה

המ"צון בבית המשפט

המרד על הקיין הוא נצחון השחקן על הצופה.

המחזה כולו הוא ישיבה של בית-משפט צבאי, שבא לחרון את דינו של קצין-אניה, שהדיח את מפקדו מתוך טענה שזה יצא מדעתו, מסכן את האניה. בזו אחר זו מתגלות לצופה עלילותיו הנוראות של רבי-החובל: הוא השבית את האניה בשעת מלחמה כדי לחפש את האיש שנב תות-שדה, הוא הכריח את קצינו לשלם בעד ויסקי מוברח שנפל לים, הוא ברח ממקום-הקרב והפקיר את חיילי חיל-הנחתה לבדם מול אש האויב. ו לבסוף, בלב טיפון גורא, סירב לתת את ה פקודה היחידה שיכלה להציל את אניתו ואת חיילי מלחיה.

בנקודה זו רוצה הצופה לקרוע את רבי-החובל לגזרים. קורא הספר (בו תופס המשפט רק חלק קטן, לעומת תיאור המאירעות עצמם) פורץ בתרועת-שמחה כשנשבר הר קברניט הרשע בשעת חקירתו של הסניגור היהודי המפולפל. אולם מסקין, המתגלה שוב בגדולתו, מנצח את צופיו. בגופו הופך רבי-החובל קהיג' לדמות טראגית מועזעת, מעוררת רחמים. כשמשקין יורד מדוכן העדים, שבור, מוכן הצופה לנטוש את כסאי, לרוץ אחריו כדי לנחמו.

קומאנדר מסקין, מישה אשרוב ושרגא פרידמן, כסניגור וקטיגור, מהווים יחד עם מסקין את השלישייה ההופכת את המרד על הקיין לחוויה עמוקה. כמעט כל שאר השחקנים משחקים את תפקידם, מבלי לבלוט. שלמה בר-שביט הוא הרבה יותר מדי חביב מדי כדי שיוכל לשחק בהצלחה את תומס קיפר, הסופר הפחדני, חיוור בהשוואה לשמואל סגל ואברהם אבירם המבריקים בתפקיד-אופי קטנים.

המרד על הקיין יכול היה להיות כשר לון מחפיר או הצלחה מזהירה. קומאנדר קויג של הבימה מכניס את אניתו הדרמטית ביד בטוחה לנמל ההצלחה, אינו נתקל בדרך ב שום טיפון.

הקאמרי

הסעודה הממושכת

על כל טופס של המחזה האיש שבא לס' עור, מתנוססת הקדשתם של המחברים, ג'ורג' קאופמן ומוס הארט, בלשון זאת: "לאלכסנדר וולקוט, מסיבות שאינן עיסקו של שום אדם." מובן שלאחר הקדשה זאת היו הסיבות לעיסקו של כל חובב תיאטרון המכבד את עצמו והרוצה שגם אחרים יכבדו אותו. למעשה, ניסו המחברים בקומדיה זאת לשרטט את דמותו של וולקוט, ידידו, שהיה סופר, הומוריסט, מרצה, אישיות רא' דיו — ועריץ אנוכי לגבי כל הסיבכים אותה, מרוב התנפחות עצמית.

במחזה נקרא הגיבור הראשי בשם שרידאן וייטסייד (מיכאל גור), נקלע במקרה לבית התעשיין סטנלי (חנן סימטאי) בעיירה אמ' ריקאית קטנה. הוא התכוון רק לסעוד שם סעודה אחת, אך נפל, נקע את רגלו ונאלץ לשהות בבית, לפי פקודת הרופא, למשך חודש ימים בערך.

חוזר חלילה, כך התחילה הטרגדיה של בית סטנלי והקומדיה של המחברים — וייטסייד מגרש את בני בית סטנלי ממרבת חדריהם, איסר עליהם להשתמש בטלפון, מביא לבית את ידידיו הקרובים ומושך אליו עש' רות סקרנים. כל זה לא היה כה גורא איל' מלי הסתבכה פתאים מוכירתו המוכשרת (בתי לאנצט) באהבה עם עיתונאי מקומי (נתן כוגן), שהוא כמוכר גם מחבר מחזות חיבבי. על מנת להיפטר ממנו — ולמנוע עלידי כך את התפטרותו — מזעיק וייטסייד סיד את ידידתו השחקנית הגולה לורין שלדון (חנה מרון), בעלת המומחיות העציר מה בענייני לבוש וכיבוש לבבית, אך מנסה לבסוף להיפטר גם ממנה.

הפרישה מגיעה לסיומה כאשר וייטסייד מחלים, עוזב את הבית — רק כדי להתחלק מחדש במדרגות, לחזור אליו עם סגירת ה' מסר.

"אין לומר, אך..." וולקוט, האבטיפוס של המחזה, נהנה ממנו מאד, שיחק את דמות

* הבימה מבטא בטעות את השם קוויג (כ' מתחרז עם צמיג). המבטא הנכון הוא קווג (כ' מתחרז עם שונג).

תל-אביב • ירושלים • חיפה

"כרם מפציע שחר"

הג'עו

מכונות כתיבה חדשות מקוריות עבריות

CONTINENTAL

למכירה בלירות ישראליות

נא לרשום את המספר החדש של הטלפון שלי 5—0—3—2

בלומוט, ת. א. אלנבי 111

משחק מתחיל ונצמר בדיקנות של אורלוגין

תמיד על משמר זמנך היקר

זכור!

בקרוב תתקיים הגרלת

המילוה העממי

תש"ד 1954

הפעם

הפרס הגדול

40.000 כ"י

הזדרז!
רכוש אגרת עוד היום

אם לא תקנה בודאי שלא תזכה

פרטים במערכת "העולם הזה" רחוב גליקסון 8 תל-אביב.

סחקר

התפתחות מהירה

השבוע תססה העבודה במכון חייצמן ה' רחובות יותר מתמיד. ליד בנייני המכון, בחלקות אדמה מוקפות פרטים עמלו עשרות פועלים, חפרו יסודות לבניינים חדשים, יצקו לתוכם בטון. פועלים אחרים טיפלו בכרייהדשא המוריקים, ובערוגות הפרחים הגדולות.

כפינים, במעבדות סערה העבודה לא פחות מאשר בחוף. מדענים בני ארבע-עשרה ארצות עבדו בשיתוף-פעולה הדוק עם מדענים ישראלים צעירים, חתרו לפתור בעיות רבות, חיוניות לישראל ולאנושות כולה. הם היו משוכנעים כי הרחבת המכון תאפשר להם לעבוד ביתר מהירות ויעילות.

משוכנע בכך היה גם מאיר חייסגל, יושב-הראש הנמרץ של עזר-מנהליה-המכון. הכריז חייסגל באסיפה מדעית שנערכה לאחרונה: "יש שתי דרכי מחשבה בכל הנוגע לפיתוחו של מכון-חייצמן. הדוגלים בדרך האחת סבורים שעלינו להאגיד את התפתחותנו למשך חמש השנים הבאות, כדי שמוסדות מדעיים אחרים במדינה יוכלו להשתתף אלינו. הדוג' לים בדרך השנייה סבורים שהמכון אינו מת' פתח במהירות מספקת, אינו בונה במידה מספקת, סובל כתוצאה מזה מדוחק איום. ב' אשר לי, הרי כתלמידיו של פרופסור חייצמן אני נוטה למצוא את שתי השיטות. אסור לנו לעכב את הבנייה, אך יחד עם זה עלינו ל' אוג' לכך שמוסדות מדעיים אחרים יעלו ל' רמתנו."

מחלוקת ללא שיכון. באותה אסיפה גילה חייסגל כי בשנים האחרונות נהג המ' כון להקים מחלקות חדשות, עוד בטרם נמצא להן שיכון מתאים. כך הוקם גם המכון ל' ביולוגיה נסיגנית, העוסק בחקר מסופף של מחלת-הסרטן. משך ארבע שנים שכן המ' כון בבנייני מחלקות מדעיות אחרות, ורק לאחרונה עבר לבניין חדש ומפואר. אולם שמחתם של אנשי הביולוגיה הנס' יונית על מעבודותיהם החדשות לא ארכה. לפני שבועות מספר הופיעו אצלם דיירי מש' נה: אנשי המחלקה לביוכימיה, המחכים ל' בניין גדול משלהם.

מחקר רפואי מתקדם. הביוכימאים א' נם היחידים שנאלצו לחכות בסבלנות. גם הפיסיקאים של מכון-חייצמן,

מחכים למעבדותיהם החדשות, אשר בניינן יתחיל רק באביב 1955.

בד בבד עם המכון לפיסיקה יוקם גם בית' ספר להשתלמות רפואית גבוהה. בית-ספר זה, אשר עיבוד תכניתו הוטל על פרופסור אהרן קאצ'אלסקי, מי שהיה יושב-ראש ההדע' המדעי של המכון, יהפוך בסופו של דבר ל' מכון ועיר למחקר רפואי מתקדם. שם יעבדו 78 המדענים הצעירים, שישתלמו על חשבון קרן-הזכרון של חייצמן.

שבעת המדענים הראשונים שישתלמו על חשבון הקרן נבחרו כבר השנה. ארבעה מהם יבואו לעבוד במכון חייצמן מהדור, ארצות-הברית, כריסטינה וקנדה. שלושת הנותרים, עובדים קבועים במכון-חייצמן, יצאו להש' תלם באוניברסיטות שונות באנגליה ואמריקה.

בד בבד עם המעבדות החדשות יוקמו גם בנייני מגורים לחברי הצוות המדעית, בתים קטנים-נפרדים לראשי המחלקות המדעיות ה' שונות ופנימיה, שתשמש את תלמידי בית' הספר להשתלמות רפואית גבוהה.

מבין מליוני הלירות שיושקעו בהרחבת מכון חייצמן יוצאו 550 אלף לירות על בניין מיוחד במינו, שיוקם בשטח המכון.

יהיה זה בית סאן-מארטין, אשר ייחנך רשמית ב'17 לאוגוסט 1955 — יום השנה 105' למותו של גנרל חוה סאן-מארטין, משרר ארגנטינה מעול הספרדים.

כאמור, לא תעכב התפתחותו החיצונית של מכון חייצמן ברחובות את עבודת המ' קר הווססת המתנהלת בו. להיפך, היא ת' סיף למדענים יתר מרץ, תעודד אותם למב' צעים נוספים, אחד המבצעים האחרונים ש' נתנו אותותיהם ברחבי ישראל: הסקר הגיאולוגי, שאיפשר להתחיל בקידוחי נפט בוכרין-יעקב, יאפשר להתחיל בקידוחים דר' מים בשבץ נקודות אחרות בארץ.

ישראל

חגיגה לא חגיגית

ליד קופת קולנוע מאי, חיפה: הודנה התור.

"הערב רק הצגה אחת, בתשע ורבע," אמר הקופאי.

אלה שהדגלים שהתנופפו בחוף, לא משכו את תשומת לבם שאלו, מדוע.

"פסטיבאל."

בתוך האולם היו מושבים רבים ריקים. האחרים היו תפוסים על ידי קהל לבוש בגדי חולין שהתבונן באדישות בשורת העסקנים הארוכה, שלושה עשר במספר, שטיפסו ועלו בזה אחר זה, במדרגות הבמה, התישבו באיטיות מאיימת מאחורי יער של עציצים. התחילו הנאומים.

כך, דחיסה בין הצגה רגילה אחת להצגה רגילה אחרת, בסימן של נאומים משעממים, נערכה פתיחת פסטיבאל* הסרטים הראשון בישראל.

קטנים. כי כאשר נגשו מסיקי הסרט הזה לצלמו לא עמדו מאחוריהם קופות אולפני הענק ומכונות-הפרסומת הגדולות — וגם לא לחצם של הבוסים — והם נאלצו לצמצם את הוצאותיהם עד למינימום, הוציאו, הר' דות לכך, את המקסימום האמנותי. הם צלמו במקומות העלילה: ברחובות ניו-יורק ובבתייה הפשוטים והרגילים, וביחוד ברובע השעשועים המפורסם קונראיילנד. בעצם, נדמה כי העלילה, התפורה סלאים סלאים, הותקנה במיוחד כדי לאכסן בתוכה את אזור-הבידור.

אולם אין כך כל חשיבות. הסיפור הפ' שוט (והמצוין) הוא רק עילה לטיול נפלא בעיר נפלאה. מעולם לא נראתה ניו-יורק כה אמיתית על בד הקולנוע; היא זוהרת שבעתים הודות לחוסר הוזהר ההולכיבזני המטשטש בין תחומים. אין כאן גם כוכ' בים המחליפים את הכל — מכונת, דירה ובכ'זוג — בראשית כל שנה חדשה. אבל משאירים לעד אותה הבעה טפשית על ה' פרוץ. השחקן הראשי, ריצ'י אנדרסון הוא רק בן חמש, אבל יכול לתת שעורי משחק לרוב כוכבי הקולנוע בעולם.

ג'יין ראסל, ג'ון ורדין וג'ין קריין תוך זמן קצר מפורסמת

הוא פאתית והוא אמתי בתור ילד ה' נמלט מן המשטרה לאחר שהרג, כביכול, את אחיו הבכור, מגיע לקונראיילנד. ש'ע' שועיו בלונדון-פארק הגדול, ומלחמת הקיום שלו, ה' מבצעים קולנועיים ראשונים ב' מעלה. כה הסתכלות, חכמת-חיים ואהבת הילד נשתלבו ויצרו סרט הנותן קורת רוח אנושית ואמנותית לכל חוזיו.

טבח או פולחן

רבים רואים במלחמת השורים טבח אכ' זרי, מיליונים אחרים סבורים שהיא פולחן עליאי. דראמה של חיים ומות, משוחקת בזירה שטופת דם. אולם הכל יודו כי בזירה יש מקום אך ורק לאנשים גיבורים ולשורים גיבורים לא פחות. את העולם המופלא הזה ניסה להעלות על הבד, ולהסביר, במאי רוברט (כל אנשי המד'ן) רוטן בסידרה של תמונות אפרפרות (כדי לשות למתרחש גחן עובדתי) הרודפות זו את זו במקצב עצבני, נותנות לא סיועו מ'עשה שלם כי אם קטעים קצרים שהקשר היחידי ביניהם הוא אישיותו המרכזית של גיבור הסרט **שורים אמיצים**, לואיז בלו (מל סירר), גדול לוחמי השורים במסיקיו.

בלו נראה בחוג משפחתו, המבוכות

קולנוע

ללא חוס את כל ההון שבא לו מן הנירה, מתאהב באשה עשירה, לינדה דה קאלדרון (מירוסלאבה), הבוגדת בו עם אמרגנו (אני' תוני קוין); מכלה בבית בושת לאחר מותה של לינדה; עוזר לאחיו ספה (יוג'ין איגליאס) ליהפך לטורידו גדול כמוהו.

ללא רומנטיקה

המערב הפרוע שימש רקע לסרטים אין מספר אשר ייחדו את התמונה על הצדדים האקזוטיים יותר של האזור ההוא בימי החלוצים. **שיין** חורג מן המסגרת: הסיפור על אודות ג'ו סטארט (וואן הפלין) ובני משפחתו (ג'ין ארתור ובראנדון דה חאליד) הוא ריאליסטי ואמיתי. משפת סטארט מנסה להחזיק מעמד בחתה קטנה למרות שכ'ופיות מגדלי הבקר מנסים לנשלה. שיין (אלן לר), אקדחן לשעבר, מופיע לפתע במקום, עוזר למשפחה ולאכירם השכנים להיפטר מן הנוגשים.

הכל בסרט הזה מוגש ללא ברק של רומנטיקה. אקדחים היוורים ללא הפסק מלאי בלתי מסתיים של כדורים אין פה. גם האינדיאנים נעדרים. כנגד זה, הטבח אשר ישנו בסרט הוא אכזרי ומכוער, כי לא הכל ורוד במערב הפרוע של במאי ג'ורג' (מקום תחת השמש) סטיבנס. סרט טוב.

רוביזון הששי

הסרט הששי המבוסס על סיפור המופת של דניאל דיפו הוא גם **הרוביזון קריוז** הטוב ביותר. הסיבה: במאי מקסיקני גדול, לואיז (ילדי הפרברים*) בונאל, נטל את סיפור ההרפתקאות על אודות המלח בן המאה ה'19, שספינתו נשרפת ליד אי כודד והוא ניצל יחידי, הפך אותה לדראמה אנו' שית גדולה.

בתחילה הרי זו טרגדיה הבדולות. רוביזון (דן אוהרלייך) לוחם בטבע, בונה בית לעצמו, אוסף מזון, נוסע עצים. חבריו היחידים הם חתולו וכלבו. כדי להפיג את הבדידות הוא צועק אל מול ההרים, מאזין להד קולו.

אחר משנה הסרט במקצת את עורו. בואו של ששת (גיימס פרנאנדז), חשדו של קריוז, הסתגלות שני האנשים זה לזה — כל אלה מתוארים בכשרון, אמנות, פיוט וצבעים נאים. אחד מטובי סרטי השנה.

יומן החדשות

שחורות, בלונדיות, ג'ינג'יז

● לאור הצלחת (הקופה) של גברים מככרים בלונדיות, החלה תחרה הוליוודית בפאריס בצילומי סרט ההמשך: גברים נושאים שחורות. נוסף לג'יין ראסל וג'ין קריין, כוכבות הסרט, תרקוד בו ג'ון ורדון, שהופעתה במחזמר קאן קאן היתה אחת מהפתעות השנה שעברה. הכריז מסיק שראה את ג'ון כעבודתה בפני המצלמה: "היא תאפיל על הכוכבות, תהיה תוך זמן קצר מפורסמת משתייה גם יחד." התפקיד הבא: בגברים בוגדים עם אדמוניות.

● הסרט הצרפתי הגדול (מבחינת הכ' מות) ביותר עומד להסתיים. זהו נפוליון לכאשה גיטרי שעלה חמש מאות מיליון פראנק. המשתתפים הראשיים: דניאל ז'לן בתור בונפרטה (הצעיר) וריימון פלגריני כנפוליון (הקיסר). אין לשער כי הסרט יגיע ארצה. הסיבה גיטרי שיתף פעולה עם הנאצים בעת הכיבוש.

● שזכה בפרסים רבים, נפסל על ידי הצנזורה הישראלית.

העולם הזה

מאת: ע'ס

★ העריק הקטן
שיין
רוביזון קריוז
★ השורים האמיצים

שני קוראים נאמנים, כפי שהם מ' כנים את עצמם, פנו אלי בשאלה תמימה להבהיר להם את המושג "ס' לוגי", ובכן, ידידי הצעירים, ס' לוגי ניים נחשבים הצעירים שאינם בתור עת נוצר. נמצאים בחברות פרטיות, הצעירים הולכים בעניבות דמכר סיים צרים בקרסול, הצעירות הולכות בשפתונים ועקבים גבוהים, ו' עיקר בילויים הוא ריקודים כטנגו, רומבה, סמבה, ממבו ואלהים יודע מה עוד.

אלי הם, בכמה מילים, סימני ה' היכר של אותם הנערים והנערות ה' מכונים "סלוגנים".

האם נעשיתם חכמים יותר מן ה' הסברה?

רגשות עדינים

דבר אחד אני יכול להבטיח לנערה שתחתכם עם (880/363) יהיה לה עסק עם אדם רגיש ורק רגשות. הוא בן 20 לערך, מתגורר בחיפה, על תכונותיו לא הירבה לכתוב, ציין רק שהוא מבקש ל' התרועע בכתב עם נערה בגיל 17-18 בנובמבר של 1,800 מ' ושתהיה חיפאית. (889/363) הוא בחור בודד מאד, והיה רוצה למצוא נערה נשמה אחת אליה יוכל לחוש קרבה.

גברת המעריף בזוגיות

עולמיים בן 18 פחות חודשים, הוא חונך להתחלל כמפתח שאין אף נערה יפה המשתתפת במדור: מוכן שהוא (889/364) מוכן להתאכזב לטובה ולק' כל מכתב מיר השייכת לראש בלונדי חמוד (נ' מ' ש' אמר האיש). אשר ל' הוא אומר על עצמו שהוא מתעניין בכל דבר מעניין, אוהב כל דבר הראוי לכך (אני אינני מבין — אתם?), מוכן להתכתב על הכל, פרט למיניקה. שפת ההתכתבות יכולה להיות גם אנגלית.

רא שויצר

שתי נערות בנות 16-15 (889/365) ה'לומרות כבית ספר תיכון, אוהבות, ככר בנילן ריקודים סלוגנים, סרטים, שירים ואפילו ספרות טובה. הן מבטיחות ל' שעלויות וחומרות הם חלק בלתי נפרד מחיותן. את תכונותיהן אלה הן מוכנות להפעיל על שני חברים בני 17-16 ת' כונויהשכלה, שהיוו כעלי חופשה נאה, מסביבות חיפה ובעלי חוש הומור. אם ימצאו כאלה שהתאור הולם אותם ש' ישלחו קורם את תמונותיהם.

קוד מצויין בנפש עדינה

ל' (889/366) יש תכונות צופיות ב' החלט: היא עדין נפש, טוב לב ומיכן לעיור לזולת. פרט לכך הוא בן 24, בעל נוכח בינוני, וחובב זמר. נוכחת' שהוא גם ענין, משום שכתב ל' שלדעת כל מכריז יש ל' קוד מצויין. הוא רוצה להתכתב עם בחורה עד גיל 20 שתהיה בעלת אותן התכונות.

פרובינציאלי בלבד

חיפאית, תלמידת השביעית (889/367) מעונינת להתכתב דווקא עם בחור בן אחת הערים הקטנות (חדרה, נתניה וכד') שהיה בעל נוכח למעלה מן הממוצע בגיל 21-18. כוונתה להתכתב היא מציעה: להכירה והקולנוע. סתם מכתבה אלי הוסיפה נ. ב. אחד בן היא כותבת כי עליו להיות סימפטי ולא ג'יניני.

מצטערת, אבל...

ציפ: — כיצד להסביר לצעיר המחור אחריך שהוא איננו מעניין אותך? ה' אלמת, חרשת, עוורת, נערות, והעיקר, אל תהיי מאלה הרצות לפנישה כדי לה' ידע שהן אינן באות.

אצרי ? — לא

דוקי: — רוקות בגיל כשנר איננה עניין רע כל כך. חיי מספרה אינם כה נרועים כפי שמשערים לעיתים אף נערי מים מאד. האפשרות ללכת ולבוא מתי שרוצים, אף היא איננה מעוררת רחמים. אתה טוען כי אתה רואה כעניין את ההתמסרות האוטית של מה שהיא אתה נדולה אצל חבריך הנשונים, דבר זה, כמובן איננו צריך לחייב גם אותך. הכל טוב ויפה דוקי, אולם בקשה קטנה ל' אליו: כאשר תתחנן, שחל ל' הומנה.

אף על פי

אבינור: — אתה נמצא כעת בגיל בו האף גדול ביותר כפי שפנים. אין כל סיבה לדאגה הפרופורציות מסתדרות עם ה' זמן. לפי מה שתאמר, ל' אני מבין שיש לך אף נשוי. אינני רואה כל רע בזה, להפך, זה אופייני מאד. הרי אנו רוצה באף קטן וסולדו כמו מלאך קטן, לא כן? איננו מועצת ל' לסנות אל כל אותם בעלי המודעות. חכה עוד.

ארצות הברית האליל נוסף. יחי האליל

בשבוע שעבר זכו רבים מאורחיה הרפוב' ליקאיים של ארצות הברית לחזות באחד מא' ליליהם הנערצים שנופץ לרסיסים — או, ליתר דיוק, ניפץ את עצמו.

האליל היה דוגלס סטרינגפלו, ציר הקונ' גרס הרפובליקאי של מדינת יוטה. הוא היה דמות כמעט אגדית. הכל סיפרו על מעלליו הנועזים בימי מלחמת העולם השנייה עת ש' רת כסוכן השירות החשאי האמריקאי באי רופה. סטרינגפלו עצמו היה מרבה לספר ב' אסיפות עם על צניחותיו הנועזות בשטחי ה' כיבוש הנאצי ועל מאבקו עם הגסטאפו. על כן נודעו רבים בראשית השבוע ש' עבר, כשהופיע סטרינגפלו בתוכנית טלביזיה, מחה דמעות מעיניו, סיפר את האמת לאמי תה: הגא לא הוצגה מעולם בגרמניה, לא עונה על ידי הנאצים, לא חטף פסיקאי גרמני נודע.

"הכל התחיל בהלצה תמימה", הודה ציר הקונגרס במוללו את עניבתו בעצבות, "לא" חר שהחלמתי מן הפצעים שנפצעתי בצבא, ההלחתי להציג את עצמי כגיבור מלחמה, במהרה פשטה האגדה והתנפחה עד כדי כך שאיבדתי כל שליטה עליה. הפופולאריות אשר רכשתי סיחררה את ראשי, עוררה אותי להסתיר את האמת."

דחץ מפלגתי. יריביו הדמוקרטים של סטרינגפלו קיבלו את חידויו בהסתייגות. הם היו משוכנעים כי הוא פתח את פיו וסיפר את האמת לא כתוצאה מיסורי מצפון, אלא בהשפעת לחץ מפלגתו.

לדברי הדמוקרטים של מדינת יוטה החלץ הרפובליקאי לפני חודשים מספר, כא' שר פורסם בארמי טיימס, העתון הרשמי של צבא ארצות הברית, קטע קצר ועוקצני: "מסמכים בצאיים הוכיחו ללא צל של ספק כי אין אמת בספורים על גבורתו של סטרינגפלו."

ציר הקונגרס הצעיר (32), נעלב, פנה אל הנשיא איזנהאור בדרישה נמרצת לפתוח את תיקי השירות החשאי, להוכיח את אמתות מעלליו. אולם עוד בטרם הספיק הנשיא לה' שיב על הדרישה, פתח מרכז המפלגה הרפוב' ליקאית בחקירה מסועפת, גילה את האמת לאמתה, הכרית את סטרינגפלו לביים חידויו פומבי.

היה זה המוצא הטוב ביותר מן המבוך. השבוע, לאחר שחלף הזעזוע הראשון, היה ברור כי המכה על-חטא רכש לו פופולאריות חדשה, גדולה יותר — פופולאריות של אדם ישר. לא היה כמעט כל ספק כי סטרינגפלו יזכה גם בבחירות הבאות.

איטליה הצבעה באגרופים

השבוע הונחתה מכה ניצחת על כל הטר ענים כי צירי הכנסת הישראלית מצטיינים בחוסר נימוס אלמנטרי: סדרת מאורעות סוערים שהתרחשו ברומא העידה כי לעולת בית הנבחרים האיטלקי שקטה הכנסת כמו מנורשת קנים.

המצרעה הראשונה של הדרמה (או ה' קומדיה) נפתחה בשעת הדיון על מדיניות החוץ האיטלקית. תוך כדי חילופי דברים סוערים קם הציר הדמוקרטי-נוצרי, לורנצו טוני, האשים את הקומוניסטים בשיתוף פעולה עם הנאצי-פאשיסטים.

הקומוניסטים נעלבו, וניקו לעבר טוני כדי להיפרע ממנו. בעקבותיהם באו צירי הימין הקיצוני באגרופים מוגפים. יושב ראש בית הנבחרים הכריז על הפסקה. הציר רים התקופניים הפסיקו את התקדמותם לעבר טוני, הלכו למזנון, לצנן את זעמם בלימונדה קרה.

רוממה מבשרת-רעות. הלימונדה לא הועילה. מיד לאחר ההפסקה קם טוני והמשיך בדבריו, תוך דממה כללית מבשרת רעות:

"אתם רוצים לדעת את שמות הצירים, ששיתפו פעולה עם הפאשיסטים? אין דבר קל מזה. עליכם רק לזכור כי הצירים אינגראו, לאקוני ואליקאטה קיבלו אותות הצטיינות גבוהים ממסולני. אני מוכן אף להרחיק לכת ולנקוב בשמות צירים קומוניסטים ששירתו במיליציה הפאשיסטית."

מספסלי הסיעה הקומוניסטית פרצה שאגת זעם אדירה. אולם טוני הוסיף: "אחרים מן הקומוניסטים שירתו אפילו

במסגרת הפוליטית החשאית של מסולני. קחו למשל את הסנאטור פלגריני..." הפעם לא הועילה אפילו הכרזה על הפסקה. הקומוניסטים והנאצי פאשיסטים פרצו לעבר טוני. הדמוקרטים הנוצרים מיהרו להגן על חברם. אלות-גומי שהוצאו מתחת לחליפות הערב המהודרות התנופפו באוויר, מחצו ראשים. קסתות נעקרו ושימשו לנאבקים במקום אבני-קלע. סדוני בית הנבחרים ניסו להקים מתרסים בין שני המחנות, אולם המתרסים, שהוקמו משול' חות וכיסאות, נהרסו כהרדעין.

התיגרה נמשכה למעלה משעתיים. לאחר מכן החלו שני הצדדים למנות את אבירי דותיהם. במהרה התברר כי פצועייהמת קיפים היו מרובים יותר. הציר הניאצי פאשיסטי, פאולו מארנדה, נפצע במצחו מזוגיות משקפיו, שנופצו במהלומת-אגרוף. ראשיהם של שניים מחבריו לסיעה נמחצו באלות. פניהם של רבים אחרים היו מכוסים סריטות וחבורות.

רופאים חברים. תחת-העזרה הראשונה של בית הנבחרים הפכה לבית חולים גיד. האחות היחידה שנמצאה במקום לא הצליחה להשתלט על המצב, הועיקה רופאם ואחיות. הנוצרים הדמוקרטים וה' ניאצי-פאשיסטים קיבלו טיפול זה בצד זה, ואילו הקומוניסטים העבירו את פצועיהם לאגף הבניין המיוחד להם, הועיקו רופאים מחברי מפלגתם.

ואף על פי כן נחדשו הדיונים בבית הנבחרים — בשעה חמש בבוקר, נערכה הצבעה קצרה והובע אימון לממשלת אי' סליה ברוב קטן של 295 קולות נגד 265

סגוניים. נסיך מונאקו הוא השליט האירופי האחרון, השילט בזכות אלוהית, לא לפי בח' רת העם...

חוק-טבע מועיל. המלחמה שמה קץ לכל זה. הקאזינו התרוקן. השירותים ה' ציבוריים הונחתו. אפילו בוא השלום לא ש' פר את המצב: המיליונרים מצאו להם ביני תיים מקומות בילוי אחרים, העדיפו את פאריס, לאס וגאס וקייטנות הריבירה על מונטה קארלו. שלטונות המדינה היו מוכ' רחים למצוא מוצא מהיר, כדי להציל את מונאקו מפשיטת-רגל מוחלטת.

המוצא נמצא כאשר נזכרו השלטונות ב' חוק הטבע, שהביא לבניית הקאזינו לפני שבעים שנה: בני-אדם אלהבים את הכסף יותר מכל. החלט לפסור את אורחיו מונאקו מתשלום מס-הכנסה, כדי למשוך למקום מס' פר רב של מיליונרים שוואי-מסים.

איש-המסתורין. להחלטה היו תוצאות מרחיקות-לכת. המיליונר הראשון שהגיע ל' מקום היה אריסטוטלס סוקראטס אונאסיס, איש המסתורין היווני, שהניג בעל רכוש ה' נאמד ב-300 מיליון דולר ובעל צי אניות הנפט הגדול ביותר בעולם. מוכן מאליו ש' הא לא רצה לשלם מס-הכנסה לא-רצו, יוון. על כן קבע את מרכז חברת-האניות שלו במונאקו החופשית ממס, מיהר לרכוש ל' עצמו או-חיות מונאקית. אונאסיס לא הסתמך ברכישת האזרחות.

אי מכיר? אי ידע?

מערכת "העולם הזה" מוכנה להעניק פרס לכל מי שיוזה את הנערה המצויינת ב'מים ישראל' המופיעה בתצלום זה (שורה קדמית, שלישית משמאל). התצלום צולם בשבוע שעבר בזוגות, בעת קבלת פנים מפוארת לכבוד יפהפיות בנות עשרות ארצות, שנאספו להתחרות על התואר "מים עולם", המקביל לתואר האמריקאי "מים תבל". כמותרת התמונה המקורית, שהופצה בעולם על ידי סוכנות-הידועות המפורסמת "קייטטון", מופיעות המשתתפות בסדר הבא: בשורה האחרונה (משמאל לימין): זאנט דה-יונק (צ'יילד), גרמה הופנבלדאר (דנמרק), אנטיגונה קוסטאנדה (מצרים), איבן דה-ברון (פינלנד), קלודין בליס (צרפת), פראוקה וולטר (גרמניה), פטרישיה באטמר (ברזיל), אפי מדה (יוון). בשורה הקדמית (משמאל לימין): קוני הארטוולד (הולנד), קוני רוגרס (אירלנד), מים ישראל, ברוסטינה פנטוני (איטליה), מלכת היופי של דוב, מרגרטה ווסטלינג (שוודיה), קלודין בוזלה (שווייץ), קארין הולטמן (ארצות הברית). כידוע היתה אכיבה פאר מלכת-היופי של ישראל בעת צילום התמונה לא בזוגות, אלא בתז-אביב.

קולות. הפעם הצביעו כל הצירים רק באצ' בעותיהם. הם היו עייפים מאד.

מונאקו

גן עדן לשוואי-מסים

הפסימיסטים, הסובלים קשות מידו ה' ארוכה של האוצר בכל מדינה מודרנית, טוענים כי אפילו שוכני גן-עדן חייבים ב' תשלום מס-הכנסה. הם טועים בהחלט. יש מקום אחד עלי אדמות, בו אין האזרח מש' לם לאוצר אפילו פרוטה אחת. שם המקום: מונאקו.

מונאקו היא מדינה זעירה בדרום אירופה. גודלה אינו עולה על גודל הגן העירוני של ניו-יורק, ואף על פי כן יש לה דגל, חקצבי, בוליים, דיפלומטים ומסגרת מעוטרת במדים

האיגורף הפך בשנים האחרונות לסוג ספורט מקובל על פני כל שכבות החברה וי מעמדותיה. אלפי ישראליים צפו בתחרויות שנערכו בתליאביב וחיפה, ואלפי אירופים נבו להיעזר בטלביזיה, לראות את התחרויות הסנסאציוניות על אליפות העולם בחוררי האוכל שלהם.

הגברת ההתעניינות הכללית באיגורף הולידה זרם של שאלות על צדדיו המזוירים והבלתי מובנים של ספורט המהלומות. אחת השאלות: מדוע בתחרות איגורף אחת נשארים שני ה מתאגרפים עומדים על רגליהם, אפילו לאחר עשרה סיבובים, בה בשעה שבתחרות אחרת סופג אחד מהם מהלומה רגילה למדי — וי צונח ללא הכרה?

מהו סוד מהלומת הנוקאאוט — מהלומת המחץ? במה היא שונה מכל מהלומה אחרת? מה הפך את רוקי מריאנו (העולט הזה 877) לאלוף העולם באיגורף, משקל כבד? במה נבדלות המהלומות שלו מאלו של מאית חבריו למקצוע?

על שאלות אלו ניתנים מומחי ספורט רבים תשובה אחת: מתאגרפים מוחצים נולדים, לא מתפתחים תוך אימון ממושך. כל מימד חת יכול מדי להבחין במתאגרף כזה.

אולם השיבה זו נכונה רק למחצה. אמנם המתאגרף זוכה לגופו החסון ולרפלקסים ה מהירים שלו כמעט מלידה, אולם את החלק החשוב ביותר במיתות כשרונותיו ממלאים דווקא האימונים.

כיצד לפתח כוח לחימה

המהלומה הטובה מתחילה מכפית הרגליים. היא מצריכה את הפעלת כל שרירי הגוף — משירי הקרסול ועד שרירי כף היד. השריר העיקריים, שיוקחים חלק במהלומת המחץ נמצאים בשוק, בירך, בגיד, בכתף, ב זרוע ובכף היד, ופרקי העצמות קושרים אתם לקו אחד של אנרגיה.

כמה כוח מושקע בכל מהלומה? הכוח המקסימלי במהלומות מתאגרפים בני משר קל שונה נמדד לפני שנים מספר על ידי ה מעבדות האווירונאוטיות של חברת קורנל, ארצות הברית. כאשר לבשו הנבחנים כפפות כבדות השיגו המתאגרפים כבדי המשקל 6,7 קילורגל* של אנרגיה למהלומה, ואילו ה מתאגרפים קללי המשקל השקיעו במהלומותיהם 2,8 קילורגל של אנרגיה בממוצע. כאשר ניתנו לנבחנים כפפות קלות יותר נשקעו כבדי המשקל 13,1 קילורגל במהלומה, ואי קללי המשקל השקיעו 4,3 קילורגל בכל מהלומה.

הכפילו את כמויות האנרגיה הממוצעות ה מושקעות בכל מהלומה, ותקבלו מספרים רבירושם. לפי חישובי מומחים מתעופפות בעת תחרות משעממת, בת עשרה סיבובים של מתאגרפים במשקל כבד, כ-750 מהלומות כבדות. לעומת זאת מסוגלים מתאגרפים ב משקל קל להמטיר באותו פרק זמן למעלה מ-1700 מהלומות, בעלות עצמה מוחתה יר תר.

אולם בשלושה קרבות מתוך ארבעה אין לכמות האנרגיה המושקעת במהלומה כל הש פעה מכרעת. הסיבה: יעילותה של כל מה לומה תלויה בסיבוכה, אשר לרוב אינן נותו לסיקוחו של המתאגרף.

נקודת השיא

למשל, בקשת בה נע האגרוף המוחץ יש רק נקודה אחת של כוח מקסימלי. מאחר ששני המתאגרפים המשתתפים בקרב נבצו אים בתנועה מתמדת נחתית, על פי רוב, המהלומות לפני שהן מגיעות לשיאיהן, או מיד לאחר שהן מגיעות אליו. המהלומה ה אידיאלית, היא המהלומה הנשלחת בכוח מקסימלי ופוגעת במטרה בהיותה בשאו של כח זה. כזאת היתה מכתהימין ששלח מריאנו לפני שנתים ביריב, ג'ו וולקוט, אלוף העולם במשקל כבד.

אולם אפילו מהלומה מדויקת אינה עשויה תמיד להפיל את היריב. בני ליאונארד, מי שהיה אלוף העולם במשקל קל בין השנים 1917 ו-1924, היה אומר: "הדבר העיקרי אינו עצמת המהלומה, אלא היקום בו היא טוגעת".

השקפתו של ליאונארד אושרה על ידי אנ שי התקדה האתלטית של ג'וניורק, שבדקו ופצצו כי המטרות הטובות ביותר לנוקאאוט הן ארבע: הרקות, הנסטר, הלב והנקודה דומצאה בדיק מעל לאבוב התנויה.

הסיבה לכך נחקרה לאחרונה על ידי רופא העצבים האמריקאי, ד"ר הארי קפלן. קפלן בדק 1400 מתאגרפים, צילם אותם במסגרת אמת ושיקף את מוחותיהם. מסקנותיו: ה קילורגל — האנרגיה המספיקה כדי לחזו משקולת של קילו למרחק שלושים סנטימטרים.

המהלומה אישר כגעה במתאגרף לא היתה שונה מאות מהלומות אחרות. אולם היא פעלה עליו באורח מפתיע: הוא כשל, נשאר מוטל בזירה ללא הכרה. קהל הצופים נדהם, מאות אלפי צופים שאלו את עצמם: "מה קרה כאן?"

מה קורה בעשית

נוק-אאוט?

נוקאאוט הנגרם על ידי מהלומות ואש הוא תוצאה ישירה של הוצאת המוח מסיני שסיק לו המהלומות הסוגעות באף. א בעצמות הלחיים, מחליקות על פני העצמות, מבלי לגרום כל נזק. אולם המהלומות הניתחות על הרקות והנסטר פוגעות מבלי להתלק, בני דות את הגולגולת על צירה ונשלחת מן ה מתאגרף את הכרתו.

נוקאאוט הנגרם על ידי מהלומות ואש הוא תוצאה ישירה של הוצאת המוח מסיני שסיק לו המהלומות הסוגעות באף. א בעצמות הלחיים, מחליקות על פני העצמות, מבלי לגרום כל נזק. אולם המהלומות הניתחות על הרקות והנסטר פוגעות מבלי להתלק, בני דות את הגולגולת על צירה ונשלחת מן ה מתאגרף את הכרתו.

כיצד פועלת מהלומת נוקאאוט

לפעמים מחטיאה המהלומה את הנסטר, וי אף על פי כן מסתרים הקרב בנקאאוט. כי מקרים כאלה פוצת בהלה בה באיור העיר קים, אשר תחת לנסטר מהלומה המוגעת באיור זה מפעילה מספר רב של עצבים. העצבים שולחים בליל של אותות למוח, וההכרה מטשטשת. במהלומה מסוג זה השת מש רוקי מאריאנו, כאשר הפיל את ג'ו לי אים בסיבוב השמיני, בקרב הנפירסס שנערך במדיסון סקוור גרדן בשנת 1951.

שני האצורים המסוכנים האחרים נמצאים בשטח הגוף, השני בהם הוא האיור אשר מתחת ללב. האש הוא השטח שמעל לאבוס התנויה — או יותר נכון, הנקודה בה נפג שות הצלעות בתחל הקדמי של הגוף. למה לומות בשטחים אלה יכולה להיות השפעה ככולה. לעתים הן משגרות טפץ של אותות עצבים למוח — כמש ככו המהלומות בשטה עורקיהצואר, ולעתים הן ייצרות לחץ גדול על חוט השדרה ונירמות לשיחוק זמני של הרגליים.

טוני זייל השתמש במהלומות אבוב, כאשר הפיל את רוקי גראציאנו בתחרות על אליפות העולם במשקל בינוני, שנערכה בניו יורק לפני שמונה שנים. לאחר הקרב הסביר גראציאנו לעיתונאים: "הייתי בהכרה מלאה, אי לם רגלי הן משיחיות לגמרי".

זהירות או מהירות?

הן המחקרים המדעיים והן תוצאת הקרבות גילו כי המתאגרפים הטובים ביותר הם אלה היודעים להלום בשיא העוצמה ולפגוע במקומות הנכונים בנף היריב. אחר המתר אנרסים הטובים מסוג זה הנו מימי קדמיה, מי שהיה אלוף העולם במשקל קל. אולם דווקא בגלל זה איבד קארטר את כתר האליפות בי

את השקפת המומחים למנייהם על "המאנר רפים מלידה".

וולקות נגד צ'ארלו

הדוגמה הטובה ביותר של בטחון עצמי, שבא לעזרתו של מתאגרף, ניתנה לפני שלוש שנים על ידי המתאגרף האמריקאי הנודע ג'רסי ב'ו וולקות, אשר נלחם לפני כן נגד ב'ו לואיס והפילו פעמיים, מבלי לזכות בא ליפות במשקל כבד.

בשנת 1951 נערך בדטרויט קרב בין וולקות לבין עזארד צ'ארלו, מי שירש את כתר ה אליפות מלואיס. בסיבוב התשיעי של אותו קרב הופל וולקות על ידי מהלומה ימנית של צ'ארלו. הוא התרומם, ניער את ראשו כדי להבהיר את עשתונותיו, אחר חזר לפינתו. הקרב נסתיים בנצחונה של צ'ארלו — לפי נקודות, ואיש לא יחס לו חשיבות יתירה. דווקא משום כך הופתעו הכל, כעבור ארבע חודשים, כאשר הפיל וולקות את צ'ארלו במכתיו בודדת בסיבוב השביעי, בקרב ש נערך בפייטסבורג. רק חובבי ספירט מועטים הבינו את הקשר בין הנצחון המפתיע לבין מפלתו של וולקות בדטרויט: באותו קרב גורלי הבין וולקות לראשונה כי הוא מסוגל להתזקק מעמד בפני מהלומות האלוף, לזכות להודמנות מתאימה ולזכות בכתר האליפות.

צירוף חכונות מושלם

אולם גלגלי המזל בשטח האיגורף סובב לי לא הרף. לא עבר זמן רב וחזרה האליפות הסרי למדי גיטל מידי וולקות על ידי אחד מ גדולי המתאגרפים של דורנו: רוקי מאריצ' אנו.

רוקי הינו צירוף מושלם של התכונות הנפשות, השכליות והפיסיות, הדרושות לי כל מתאגרף. הוא הפיל עד כה בנוקאאוט 40 מבין 46 יריבים. אחד המועטים שהצליחו להחזיק נגדו משך 15 סיבובים היה עזארד צ'ארלו, אולם לאחר הקרב נראה פרצופו של צ'ארלו כמו תפוז מעוך.

רוקי מודה כי הוא היה ברמזל בנפלו לידיו של צ'ארלו בלדמן, אחד המאמנים ה טובים ביותר בעולם. כן הצליח רוקי לנצח לו אמרגן מוכשר — את אל וייל, אשר ה ציב אותו, בשנתו הראשונה כמתאגרף מקצו ע, רק מול יריבים קלים, היקנה לו על ידי כך שפע של בטחון עצמי.

מהלומות המחץ של מאריאנו הן תוצאה של אימונים מפרסנים והדרכה מצוינת. גולד' מן הראה לרוקי כיצד להפעיל את שרירי ה ברכיים, המתנמים והכפופים, כדי להוסיף לה עוצמה. אפילו כיום, לאחר שהוא זכה ב כתר האליפות העולמית, מרבה רוקי להתאמן לפני כל קרב וקרב.

גם השרירים מסוגלים לרכוש להם הרג' לימ. אמר לו גולדמן פעמים רבות, "אם תשי ריש בהם הרגלים טובים, יהיו מהלומות המחץ שלך אוטומטיות".

עבודה שחורה

נוסף על תכונותיו הפיסיות מצטיין מארי ציאנו גם בתבונה רבה, מסוגל להתאים את הטכניקה שלו לכל קרב, לפי נסיונו הקודם. יתר על כן, הוא מצטיין במרץ רב ובשאיפה נחושה להצליח. אילולא כושר ההסתגלות, לא היה הוא מצליח להפיל את וולקות בסיבוב הראשון, במאי 1953, ואילולא כוח הרצון לא היה מצליח לנצח את עזארד צ'ארלו, כי קרב עצק, בן 15 סיבובים.

לאחרונה, הצליח וייליאם היינץ, כתב הש' בועון האמריקאי קולירס לגלות את סוד מרצו והחלטיותו של רוקי. הדבר נתגלה בעת שיחה שנערכה בין שניהם בנווהיפקי ג'רו' סינגר (העולט הזה 887) — מקום האימונים החביב ביותר על האלוף.

"אתה מצליח", אמר העתונאי, "אך ורק כפני שהקדשת שנים רבות לעבודה שחורה — אך ורק מפני שלא בחלת לאחוז במעדר ולחפור תעלות".

"כן", אמר רוקי, אני איב עבודה שחורה. חושבים שרבים מחברין לספורט לא היו מוכנים לאחוז במעדר", העיר היינץ.

"אבל אני נהניתי מזה", אמר האלוף. "היו זה!" קרא העתונאי, "אתה נהנית מן העבודה השחורה מפני שידעת בסופו של כל יום כי ביצעת משהו קשה ומועיל. על כן נל נהנית מן הקרב הגדול עם וולקות!" אכן, רוקי מאריאנו הוא סמל המתאגרף המושלם, הופעותיו נהנות את ההסבר ה אמיתי למהותה של מהלומת המחץ. השרירים המפעילים אותה נראים לעיני כל — אפילו על מסכי הקולנוע והטלביזיה. אבל חשובים מכל הם הגורמים הסמויים מעיני רבים: ההתלסיות, הבטחון העצמי, ואמונת המתאגרף ביכולתו.

האם אתה רואה את הפתרון?

אתה עובד במשרד כבר שנים מספר. היספקת להתמחות בתפקידך. אתה בטוח כי אתה מוציא אתה ידך מלאכה מושלמת - ואך על פי כן אינך עולה בדרגה, ואינך מתקדם. מה אירע? מהו הליקוי המעכב בערך מעלות על נתיב ההצלחה? למעשה לא אירע דבר. חסרה לך רק תכונה אחת רבת-ערך: הכשרון לנהל עבודה של מחלקה או מבעל שלם. היכולת לשאת באחריות, לפתור בעיות, לפקח על עבודת חבריך. בקיצור, אינך מוכשר להיות מנהל - המעבידים זקוקים לאנשים צעירים יותר מכל. אך אל יאוש, עיין היטב בשאלון ובהצעות המובאות בזה: אפשר שהם יעזרו לך לתקן את המעוות.

לעובדים השכירים — ובעיקר לפקידים — בימינו יש דאגות רבות: פרנסה, מים, התקדמות, העלאת שכר, אולם אין הם הי יחידים השרויים בדאגות. גם המעבידים מודאגים. אחת מדאגותיהם העיקריות: כיצד למצוא מספר מספיק של צעירים, רבי מרץ וכשרון, שיצורו להם לנהל את העבודה?

מה חסר לכל אותו מחנה גדול של צעירים? מהי התכונה הנוספת, הסמויה מן הי עין, אשר מחפשים המעבידים?

כדי להשיב על כך יש צורך להבדיל קודם כל בין המומחה והמנהל: בין הצעיר רים (מתחת לגיל 30) יש מספר רב של מומחים, ורק מתי מספר המסוגלים להיות מנהלים.

לפני שנים מספר היו המומחים — הי עובדים שאיבנו למלא תפקיד אחד יחיד בשלמותו — אנשים המבוססים ביותר ב"שוק העבודה". כאשר היה דרוש מנהל חשבון, היה המעביד יכול לשכור אותו. הוא היה יכול לשכור גם רואה חשבונות, או מומחה לחישובי הוצאות-יצור, שכירת הי עובדים הפכה למעין תהליך טכני של ביקור חלקיהם המכונה הנכונים במקומם הי נכון.

אופק רחב
אולם בעשותם זאת שכחו המנהלים כי תאגידים המחזיקים בתפקידים האחראיים כי יותר בתכונותיהם אינם מומחים. אנשים אלה הם מנהלים — עובדים בעלי אופק רחב וידיעות רחבות. הם מבינים משהו בהנדסה משמלית, אולם הם בקיאים במידת-מה גם בשטח חשוב הוצאות-היצור.

לאחרונה נתן אחד התעשיינים סיכום קור לעובדיה כולה: "אם אנו זקוקים למהנדס, נוכל למצוא אותו במקום, או במאחר. אבל כאשר אנו זקוקים למנהל מחלקה, או מנהל-עבודה, אנו מנהלים פרסומים, אנו נתי קלים בצורות צורות. הצעירים שלנו יודים עם הכל על מבנה מכונות ומכשירים עדי-נים. אבל ברגע בו מוטל עליהם לנהל מפעל, או חלק של מפעל, הרי הם חסרי-אונים כמו תינוקות".

סוד ההצלחה
תעשיין זה ותעשיינים רבים אחרים, שי הגיעו למסקנות דומות, טוענים כי זוהי אחת הבעיות החשובות ביותר העומדות בי פניהם. ייתכן אפילו כי עלה בידם לפתור את הסוד הגדול של ההתקדמות בעבודה.

בקיצור, המעבידים מתכוונים לרמוז כי הם זקוקים לאנשים מרחיקי-ראות ורחבי אופק. תכונות אלו אינן חדשות, אבל דומה כי הן נשכחו בשנים האחרונות — השנים בהן עמדה ההתמחות מעל לכל. אמנם להשתלמות במילוי תפקיד אחד

חפש השנים הראשונות, ולאחר מכן — אם ה א מצליח יפה — אנו מחליטים להניח לי לשאת באחריות. אנו נותנים לו תפקיד גדול יותר ועקבים אחריו בשבע עיניים. האם ה א כסוגל לערוך מכתבים מסתייגים טובים? האם ה א מצליח ליצר יחסים תקינים עם המכונים עליו והנתונים לפקודתו? האם ה א מסוגל לפתור בעיות, החורגות מתחום התמחה? האם ה א ממהר ללמוד ולהסתגל לכל מצב? לעתים קרובות מאד התשובה על שאלות אלו שלילית. או אנו פולטים נאחזת אכזבה ומיחקים את שם הי איש מרשימת העתידים לעלות בדרגה.

סקרים דומים, שנערכו לאחרונה באירופה, גילו כי 62 אחוז מן המעבידים סבורים כי עובדיהם הצעירים סובלים מחוסר-ידיעה הי מור בשטחים בתחריטכניים.

השתלמות מורחבת
כאשר נחקרו עובדים צעירים רבים, בי ישראל ומחוצה לה, מדוע אין הם מסוגלים לשאת בעול-האחריות ולפתור בעיות, הי עומדות מחוץ לתחומי-התמחותם הצרים, הי תה בפניהם תשובה כמעט אחידה: הם קר בלו השתלמות טכנית חד-צדדית, אולם איש לא דאג לאפשר להם השתלמות במקצועות סוציאליים, כלכלה וחשבונאות.

לאחרונה ניסו מפעלים ומשרדי-משלה ישראלים לתקן ליקוי זה, התפשרו עם מכונים ללימוד באמצעות הרואה, כדי לאשר שר לעובדיהם הצעירים השתלמות נרחבת. כן, למשל, ידדו מפעלי קיור פרייזר כי חיפה כמה מעובדיהם הצעירים להשתלם בי הנדסת פריזן הייצור.

האם תוכל לעלות בדרגה?

מה מצבך אתה? האם אתה אחד המועטים העתידים להצליח ולעלות בדרגה? או שמא כבר מחזק אותך טעבידיך מרשימת המנהלים לעתיד? כדי לברר זאת, עליך להשיב על השאלות הבאות: מוטב שתשיב עליהן בכנות ובגלוי-לב.

האם אתה מסוגל לדבר ולכתוב בעיניים, האם רעיונותיך המובנים ביותר אובדים, אך ורק מפני שאינך מסוגל לקדם על רגליך ולכתוב אותם? הכתבת אי-פעם משהו, שהביא לך תשכחות מפי הממונים עליך?

הלשון הכתובה, או המדוברת, היא קרוב לחדאי, הנכס הטוב ביותר שיש לך. פקיד ממשלתי גבוה העיר לאחרונה: "צעירים רבים אינם מסוגלים להביע את רעיונותיהם במלים. אפשר שלצעירים אלה יש ערך מסוים בתפקידים נמוכים, אך אין להם כל סיכויים להתקדם.

האם אתה מתמצא בעבודתם של חבריך ומפעל, או למשך? האם אתה מעריך את תרומתם של מחלקות אחרות ומומחים אחרים לקידום המפעל? האם אתה נהנה מעבודה משותפת איתם, או שמא היא רק מרגיזה ומעצבנת אותך?

אין אדם יכול לעבוד לבדו. במקדם או במאחר תידרש לנהל אסיפה, או ישיבה, לפקח על עבודת חבריך, או להיפגש עם לקוחות חשובים של המפעל.

הבקי אתה בכלכלה? ביצד אתה מגיב כאשר השיח נח נסבה על מצב-העסקים? האם אתה מנסה לתרום

אם נתקעת במקום אחד, ואינך מתקדם בעבודתך, אל יאוש. ישנן כמה דרכים לתיקון-המצב, והרי כמה עצות מעשיות:
1. התבונן על סביבותיך. נסה להתעניין בעבודת חבריך ובהשקפותיהם. אל תפחד, הם לא יחשבו אותך לנודניק.
2. אל תהסס. קבל את כל הצעות מעבידיך לשלוח אותך להשתלמות בשטחים שונים, או לעבודות-לימוד בתחלתי-המפעל.
3. היה גלריבל בכל אנוגע לליקוייך. אם אינך מוכשר לערוך

הדרכה לצעירים:

גם במדעיה הטבע, וכל המשתלמים בהנדסה, או פקציות טכניים אחרים, חייבים ללמוד גם קצת ספרות, חשבונאות וכלכלה. טעות היא לחשוב כי הצורך למומחים

חברת-הפולה האמריקאית הגדולה איננה טסיל, פיתחה לאחרונה שיטת השתלמות מיר-חדת במינה. העובדים החדשים נשכרים תמיד זוגות זוגות: אחד מומחה טכני, והשני מוסמך למדע-הרוח. השניים עובדים יחד ר משתלמים יחד. המוסמך למדע הרוח עוזר לטכנאי להשתלם בכלכלה, לערוך ריגים ר חשבונות, ללמוד מינהל מסחרי, לעומת זאת מסביר הטכנאי לחברו את הכללים הטכניים העיקריים של הפעלת המפעל.

שיטה מהפכנית

מעבידים ישראלים רבים נקטו בשיטה הפוכה. הם חדלו לשכור צעירים, אשר קיב לו אך ורק השתלמות טכנית, שוכרים אף שים בעלי השכלה כללית רחבה, מאצנים אותם במשך הזמן להתמצא גם בפרטים טכניים.

השיטה המהפכנית ביותר הונהגה לאחרונה במכון להשתלמות של גינרל מוסורס, באמריקה, שהינו ביסודו בית-ספר טכני גבוה. הבא בימים אלה לבית ספר זה רואה לפניו משהו מוזר: התלמידים מתרועעים ללא הרף בין המעבדות לחורי הקריאה. הספרים אשר בחורי הקריאה אינם שונים: הם עוסקים בעיקר בספרות, דרמה, פסיכולוגיה, סוציולוגיה וחסר-עבודה.

בעקבות בית-הספר של גינרל מוסורס הלכו בתי ספר שונים רבים ברחבי העולם. גם הטכניון העברי בחיפה אינו מסתפק כי מדעי הטבע, מקנה לסטודנטים ידיעות מסר-עפות בכלכלה.

האם תוכל לעלות בדרגה?

את תרומתך להבחרת המצב, או ממצא את פיך מים? הבנה והתמצאות בכלכלה היא נכס חשוב בידי כל טכנאי. אדם אינו צריך להיות מוגבל בתחום המכונות ואביזריהן. עליו גם לדעת את ההוצאות על קניית המכונות והחזקתן ואת דרכי-השיחוק של המוצרים השונים.

האם אתה טיפוס מעניין? היש כך גם תכונות אשר אינן בולטות בשעת עבודתך? היש לך שטחי התעני-ייתך גם לאחר העבודה? הבקי אתה במחשבת, ספרות, פילוסופיה, גיאוגרפיה?

החד-צדדיות וההתרכזות בשטח-עבודה אחד אינה יתרון. להיפך, היא מצרה את האופק שלך, לא תאפשר לך למלא תפקידים גדולים יותר, כאשר תידרש לכך.

המסוגל אתה לעיין בבעיות קד פופן ולקבל החלטות עצמאיות? העובר זמן רב בטרם אתה מצליח לצבור צורך של עובדות ומצוא את הקשר אשר ביניהן? היש כוחך לחטט בבעייה קד שתמצא את נקודת-התורפה שלה ותתקן את המעוות?

העצמאות, כושר ההחלטה והיכולת לקשר עובדות ולפתור בעיות במהירות הם התכונות הנדרשות מכל מנהל. זהו, למעשה, הבר הסמיו מן העין, אשר מבדיל את המנהל מן המומחה הרגיל.

אם ענית על כל השאלות בחיוב, יש לך סיכויים טובים להתקדם ולעלות בדרגה. אם מרבית תשובותיך היו שליליות, מוטב שתתש למאמץ, תנסה לשפר את ליקוייך.

הנה לך כמה הצעות מעשיות:

מכתב טוב, או להרצות כהלכה, בקש את עזרת חבריך.
4. אל תחשוש לבקש מוזהלך עצה, או אינפורמציה. בדרך כלל ישמחו הכל לעזור לך, והרחם שלך יראה נקי.
5. הרחב את שטח-ההתעניינות שלך. השתדל לעסוק בדברים אשר הונחת בשנות-לימודיך. הרבה בקריאות-ספרים על כל נושא שהוא. רצוי שתרכש גם לקורס ערב לכלכלה, סוציולוגיה, או חשבון נאות.

הולך וגדל. השטח היחיד בו גדל הביקוש מים-ליום הוא שטח ההנהלה. כל צעיר הרוצה לעלות ולהצליח צריך לעשות רק דבר אחד: להרחיב אופקים, להרחיק ראות